

BÙI PHÚC HẢI
(Sưu tầm, tổ chức biên soạn)

BÁC HỒ

**TRONG TRÁI TIM
NHỮNG NGƯỜI BẠN QUỐC TẾ**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

BÁC HỒ
TRONG TRÁI TIM
NHỮNG NGƯỜI BẠN QUỐC TẾ

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. VŨ TRỌNG LÂM

Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
ThS. PHẠM THỊ THINH

Biên tập nội dung: ThS. PHẠM THỊ NGỌC BÍCH
ThS. NGUYỄN THỊ HẢI BÌNH
ThS. VŨ QUANG HUY
TRẦN PHAN BÍCH LIỄU
Trình bày bìa: Chế LÊ HÀ LAN
bản vi tính: LÂM THỊ HƯƠNG

BÁC HỒ
TRONG TRÁI TIM
NHỮNG NGƯỜI BẠN QUỐC TẾ

BÙI PHÚC HẢI
(Sưu tầm, tổ chức biên soạn)

BÁC HỒ

**TRONG TRÁI TIM
NHỮNG NGƯỜI BẠN QUỐC TẾ**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

*“Dân tộc ta, nhân dân ta, non sông đất nước ta
đã sinh ra HỒ CHỦ TỊCH, người anh hùng dân tộc
vĩ đại, và chính Người đã làm rạng rỡ dân tộc ta,
nhân dân ta và non sông đất nước ta”*

Trích *Điều văn* của Ban Chấp hành
Trung ương Đảng Lao động Việt Nam
đọc trong buổi Lễ truy điệu Chủ tịch
Hồ Chí Minh sáng ngày 09/9/1969 tại
Quảng trường Ba Đình.

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Trong ca khúc “Bác Hồ một tình yêu bao la”, nhạc sĩ Thuận Yến đã viết: “*Bác Hồ, Người là tình yêu thiết tha nhất trong lòng dân và trong trái tim nhân loại. Cả cuộc đời, Bác chăm lo cho hạnh phúc nhân dân; cả cuộc đời, Bác hy sinh cho dân tộc Việt Nam*”. Lời bài hát ấy như một sự khẳng định Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là vị lãnh tụ kính yêu của nhân dân Việt Nam mà trong trái tim nhân loại, Người là một nhân vật kiệt xuất, người chiến sĩ cộng sản lỗi lạc, người đồng chí, người thầy kính yêu, người bạn thân thiết. Hồ Chí Minh trong lòng bạn bè quốc tế không chỉ toát lên sự giản dị, khiêm tốn, giàu lòng vị tha, mà còn là vị lãnh tụ có trí tuệ uyên bác, tầm nhìn sâu rộng, lý tưởng và hoài bão cao đẹp “hiến dâng tất cả cho Tổ quốc, cho nhân dân”. Người còn là tấm gương tỏa sáng chủ nghĩa nhân văn, kết tinh những tư tưởng, tình cảm, ước mơ lớn lao của nhân loại. Cụm từ “Việt Nam - Hồ Chí Minh” được các chính khách, nhà văn, nhà báo khắp thế giới nhắc tới như một lời khẳng định hình ảnh của Bác luôn gắn liền với dân tộc Việt Nam.

Nhằm góp phần tôn vinh những cống hiến vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh và lan tỏa những tình cảm tốt đẹp của bạn bè quốc tế dành cho Người - Vị lãnh tụ kính yêu của nhân dân Việt Nam, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật xuất bản cuốn sách ***Bác Hồ trong trái tim những người bạn quốc tế*** do Bùi Phúc Hải sưu tầm, tổ chức biên soạn.

Cuốn sách cung cấp cho bạn đọc những câu chuyện thể hiện tình cảm và lòng kính trọng của bạn bè quốc tế dành cho Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đó là những câu chuyện của nhiều người, từ các chính khách đến văn nghệ sĩ, nhà báo và cả những người bình thường từ khắp nơi trên thế giới có dịp được gặp Bác, sống với Bác, phục vụ Bác và viết về Bác.

Những câu chuyện kể mộc mạc, giản dị về Bác in trong cuốn sách này đã để lại nhiều cảm xúc và ý nghĩa sâu sắc khiến cho người đọc không chỉ thấy ngưỡng mộ mà còn rất đỗi tự hào về Bác. Từ cuốn sách, Bác hiện lên là một lãnh tụ thiên tài được cả thế giới tin yêu, kính trọng nhưng cũng thật thanh cao, gần gũi, ấm áp vô cùng.

Trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 11 năm 2023

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Phần I

**CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
LÀ NHÀ YÊU NƯỚC VĨ ĐẠI**

MỘT NGƯỜI TƯỢNG TRƯNG CHO CẢ DÂN TỘC*

X. AGUIÑE*

Ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chúng tôi đã được nghe, được thấy và được học tập nhiều bài học về con người và cách mạng. Song, chúng tôi vẫn cảm thấy thiếu, nếu như không được gặp một người tượng trưng cho cả dân tộc đó là Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Vào hồi 8 giờ sáng, một buổi sáng đầy ánh mặt trời, chúng tôi tới Phủ Chủ tịch.

"Tôi thăm nhà Bác Hồ" như lời đồng chí Ca, một người bạn đồng tác của chúng tôi đã nói với chúng tôi một cách cảm động và tự hào.

Chúng tôi đi qua một chiếc cổng sắt cao không có người gác. Xung ô tô, chúng tôi đi bộ tới một căn nhà nhỏ đã cũ, tương phản với cái vẻ đồ sộ của những toà nhà khác ở xung quanh. Chúng tôi bước qua ngưỡng cửa để ngó, thông sang một căn phòng nhỏ. Một người đáng rất nhanh nhẹn, thân thiện ra đón chúng tôi, đó là Thủ tướng Phạm Văn Đồng.

* Trong cuốn sách này, đầu đề do chúng tôi đặt (B.T).

** Tổng thống nước Cộng hòa Chilê.

Ở đầu một chiếc bàn quay lưng về phía chúng tôi, có một người đang ngồi. Khi nghe thấy tiếng nói và bước đi của chúng tôi, người đó đứng dậy, đi về phía chúng tôi, hai tay rộng mở và vẻ mặt hiền từ.

Đó là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chủ tịch nói với chúng tôi: “Nhiệt liệt chào mừng các bạn”, rồi Chủ tịch ôm hôn chúng tôi. Lời chào thắm thiết của Chủ tịch có sự dịu dàng và cương quyết của hàng thế kỷ. Chủ tịch lại nói: “Rất cảm ơn các bạn đã đến thăm chúng tôi. Tôi biết rằng các bạn tới đây từ một đất nước rất xa xôi và đã trải qua nhiều khó khăn để trao cho chúng tôi sự ủng hộ và tình đoàn kết của nhân dân các bạn. Rất cảm ơn!”. Câu cuối này, Chủ tịch nói bằng tiếng Tây Ban Nha rất rõ. Đây là lời chào triu mến của vị Chủ tịch nước Việt Nam, một con người đầy tình người và giản dị.

Chúng tôi ngồi quanh một cái bàn, Chủ tịch Hồ Chí Minh chậm rãi mở chiếc phong bì, lấy ra một tấm ảnh và nói với chúng tôi: “Đây là một kỷ niệm”. Chủ tịch lần lượt giới thiệu với chúng tôi những em thiếu nhi anh hùng miền Nam có nét mặt thơ ngây đang ngồi quây quần quanh Người trong tấm ảnh. Chủ tịch nói: “Tôi rất vui lòng về các cháu thiếu nhi ngày nay. Các cháu đã làm được nhiều việc hơn chúng tôi. Tôi chưa khi nào

làm được những việc mà các cháu đã làm. Thiếu nhi ở thời tôi cũng vậy”.

Sau đó, Chủ tịch mở một quyển vở cũ và với giọng dịu hiền, Người đọc những con số chỉ rõ những thanh niên, thiếu nhi đã đạt được thành tích xuất sắc trong học tập, lao động và trong những việc anh hùng. Những con số này mỗi ngày một tăng nói lên sự nỗ lực của thanh niên.

Trong khi Chủ tịch nói, chúng tôi hiểu rằng người đang ở trước mặt mình đây chính là người đã cùng với một số người khác sáng lập ra Đảng Cộng sản, là người đã bị tù đầy, truy nã, sống trong hang, là người đã tổ chức đấu tranh để giải phóng Tổ quốc.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là lịch sử, là người suốt đời gắn bó với cách mạng. Cuộc đời gương mẫu và nếp sống giản dị của Chủ tịch đã khắc sâu vào tâm trí chúng tôi. Tinh thần quyết tâm của Chủ tịch thể hiện rõ trong những câu nói ngắn gọn và sáng sủa, chứa đựng sự dũng cảm và anh hùng của các thế hệ kiểu mẫu của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa trên mặt trận bảo vệ đất nước cũng như trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Những điều Chủ tịch nói với chúng tôi, những điều chúng tôi được nghe và những điều Chủ tịch nhấn mạnh về sau đã nói lên tinh thần của cả một dân tộc và đã cho chúng tôi hiểu vì sao dân tộc đó chiến thắng. Chủ tịch Hồ Chí Minh tạm biệt

chúng tôi. Những lời nói cuối cùng của Chủ tịch mãi mãi vang trong tâm trí chúng tôi. Cái nhìn dịu hiền và trù mến của Chủ tịch đã làm chúng tôi vô cùng xúc động. Chủ tịch đứng dậy, lại bắt tay, ôm hôn chúng tôi và một lần nữa nói với chúng tôi một câu bằng tiếng Tây Ban Nha rất rõ: "Rất cảm ơn, rất cảm ơn các bạn!". Chủ tịch nói thêm: "Nhờ các bạn chuyển lời chào thân thiết của nhân dân Việt Nam đến nhân dân Chilê".

Chủ tịch từ từ đi ra, tay chống batoong và đi đôi dép cao su không thể nào lẫn dục.

Không có vẻ kiêu kỳ, không có gì ngạo mạn trong lời nói, mà chỉ thấy niềm tin mãnh liệt vào nhân dân. Những phút dài im lặng tiếp theo, sau khi chúng tôi tạm biệt Chủ tịch. Chúng tôi cố trấn tĩnh lại. Chưa bao giờ chúng tôi cảm thấy sự giận dỗi và vĩ đại lại đi liền với nhau như vậy. Chưa bao giờ một người khi nói với chúng tôi về các em nhỏ lại giáo dục chúng tôi nhiều như vậy. Tư tưởng và những lời nói của Chủ tịch chứa đựng sự đau thương và anh dũng của cả một dân tộc đã làm nên lịch sử của mình. Nhưng sự dịu hiền tỏa ra từ những lời nói thì chỉ có ở Chủ tịch Hồ Chí Minh.

NGƯỜI TIÊU BIỂU CHO CUỘC KHÁNG CHIẾN*

Nhà báo ÁPĐEN MALÉCH
(Cộng hòa Ả rập thống nhất)

"... Nếu lịch sử hiện đại chưa bao giờ chứng kiến một cuộc chiến tranh ác liệt và tàn khốc nào như cuộc chiến tranh do lực lượng phản động to lớn nhất là đế quốc Mỹ đang tiến hành thì nhân loại cũng chưa bao giờ biết đến một cuộc kháng chiến và một sự bền gan chịu đựng nào có thể vượt hoặc ít ra là sánh kịp với cuộc chiến đấu kiên cường và bền bỉ của nhân dân Việt Nam ở cả hai miền Nam, Bắc để giành lấy thắng lợi trong việc đánh bại cuộc xâm lược của đế quốc Mỹ và làm cho những kẻ gây ra nó phải nếm mùi thất bại.

Chính nhân dân Việt Nam đã không ngừng chiến đấu theo tinh thần đó, cũng vì thế mà Cụ Hồ Chí Minh đã trở thành bất diệt trong ý thức của hàng triệu người Việt Nam và chiến sĩ. Cụ đã

* Trích trong bài "Cụ Hồ Chí Minh, Nhà nghĩa cứu nước, ông và ông, ông lớn" in trên báo *Tia Sáng* (Ả rập), ngày 19/9/1969.

trở thành một vị lãnh tụ, một người thầy, một người tiêu biểu cho cuộc kháng chiến, một nhà văn, một nhà tuyên truyền chính trị, một nhà nghiên cứu văn học bác bên và một nhà thơ giàu tình cảm.

Nếu Việt Nam là sự thức tỉnh lương tri của thời đại chúng ta, thì Cụ Hồ Chí Minh là người đã tạo ra lương tri đó”.

HIỆN THÂN Ý CHÍ BẤT KHUẤT CỦA CẢ DÂN TỘC*

Báo ANNÁI
(Angiêri)

“*Không có gì quý hơn độc lập, tự do*” là một câu ngắn gọn và súc tích nhưng chính câu đó làm cho người ta hiểu rõ một hiện tượng kỳ lạ là tại sao nhân dân Việt Nam lại giành được thắng lợi trong khi phải đương đầu với bộ máy chiến tranh khổng lồ của đế quốc Mỹ. Những lời nói giản dị, đúng mực, không van hoa nhưng khác sâu vào trái tim khối óc của từng người, bởi vì người nói những lời đó đã diễn đạt được ước muốn, nguyện vọng lớn nhất, sâu xa nhất của nhân dân. Người là hiện thân cho ý chí bất khuất của cả dân tộc không bao giờ cam chịu làm nô lệ, vì trong 60 năm qua ngay từ thuở

* Trích Xã luận báo *Asasit*, số ra ngày 05/9/1969.

1. Hồ Chí Minh: *Tư tưởng, NXB. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.15, tr.131 (B.7).*

thiếu thời, Cụ Hồ Chí Minh đã cống hiến cả cuộc đời mình cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, nên mỗi lời của Người luôn gắn chặt với nguyện vọng của nhân dân Việt Nam.

VỊ LÃNH TỤ VÀ ANH HÙNG GIẢI PHÓNG VIỆT NAM

Báo ÁNH ĐIỆN
(Ấn Độ)

Cụ Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ và anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, 79 tuổi, là nhà cách mạng đã lãnh đạo nhân dân đánh thắng quân đội của ba đế quốc, thực dân lớn, rất mạnh về quân sự trên thế giới là Pháp, Nhật và Mỹ.

Thực dân Pháp qua hàng thế kỷ nô dịch những nước ở Viễn Đông, trong đó có Việt Nam, cuối cùng trong một cuộc chiến tranh ác liệt, đã bị thua một trận quyết định ở Điện Biên Phủ.

Phát xít Nhật, trong Chiến tranh thế giới thứ hai đã tràn vào giày xéo những thuộc địa của Anh, Pháp và những nước châu Âu khác ở Viễn Đông. Và để chống lại chúng, những người cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Cụ Hồ Chí Minh, đã tổ chức một loạt cuộc nổi dậy, góp phần đẩy mạnh quá trình tiêu diệt hoàn toàn uy lực của phát xít Nhật.

Sau khi thực dân Pháp buộc lòng phải trao trả độc lập cho Việt Nam, đế quốc Mỹ đã nối gót

thay thế và dựng lên một chính quyền bù nhìn phản động thổi nát ở miền Nam Việt Nam để chia cắt và thống trị lâu dài đất nước Việt Nam. Một lần nữa, Cụ Hồ Chí Minh và quân đội giải phóng anh dũng phi thường của Cụ lại cầm vũ khí đứng dậy chống bọn đế quốc xâm lược, mặc dù chúng vẫn rêu rao tự xưng là những chiến sĩ đấu tranh cho dân chủ. Chính giai đoạn này trong sự nghiệp cách mạng của Cụ Hồ Chí Minh, chương cuối cùng của thời kỳ 25 năm chiến tranh giải phóng hầu như không ngừng của Việt Nam, đã đặt Cụ Hồ ngang hàng với những người dựng cờ khởi nghĩa và những vị cứu tinh vĩ đại nhất trong lịch sử thế giới.

NGUYỄN VỌNG THA THIẾT NHẤT

BÀO DIỄN ĐÀN NHÂN DÂN

(Ba Lan)

"Miền Nam Việt Nam đã hoàn toàn giải phóng. Đạt được thắng lợi đó là vì các lực lượng yêu nước và toàn thể nhân dân Việt Nam đã vận dụng tư tưởng của vị lãnh tụ vĩ đại Hồ Chí Minh, thực hiện đúng lời chỉ giáo của Người, áp dụng một cách sáng tạo tư tưởng của Người vào tình hình cụ thể ở Việt Nam.

Hồ Chí Minh là một nhà yêu nước, nhà cách mạng, mà "máu là máu của Việt Nam, xương là xương của dân tộc Việt Nam", là một người theo chủ nghĩa quốc tế và là chiến sĩ kiên quyết bảo vệ chủ nghĩa quốc tế vô sản.

... Suốt cả cuộc đời mình và ngay cả sau khi đã nhắm mắt, Người vẫn dõi sát nhân dân đi đến thắng lợi hoàn toàn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh được toàn thể nhân dân kính yêu. Người gần gũi với nhân dân, luôn luôn giữ quan hệ mật thiết với nhân dân, dìu dắt và lắng nghe ý kiến của nhân dân. Người đã

từng nhấn mạnh rằng, mối quan hệ với quần chúng là nguồn cảm xúc, là tri thức và động lực hành động đối với Người.

... Chiến thắng của nhân dân Việt Nam hoàn toàn giải phóng miền Nam Việt Nam là nguyện vọng tha thiết nhất của Người...".

LỄ SỐNG CỦA NGƯỜI*

BÀO GIỜ RAN MA

(Cuba)

Trung tâm cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, là sống của Người là nền độc lập và sự thống nhất của nước Việt Nam và do đó Người được hàng triệu nhân dân Việt Nam và thế giới kính mến.

Nhiệt tình yêu nước và ý thức sáu sắc về chủ nghĩa quốc tế cách mạng luôn luôn gắn liền với nhau trong quá trình hoạt động của đồng chí Hồ Chí Minh.

Chủ tịch Hồ Chí Minh thuộc lớp người vô song khó ai có thể sánh kịp, khó ai có thể vượt hơn. Nhưng với sự kết hợp những đức tính đó, Người cũng là tấm gương mà nhiều người khác có thể noi theo.

* Xã luận đặc biệt báo Cơ Ra Ma, số ra Chủ nhật, ngày 14/9/1969.

NGƯỜI LÃNH ĐẠO CÁCH MẠNG VIỆT NAM ĐI TỚI MỌI THẮNG LỢI

Báo KÝ SỰ PÉRU

Là một người thật sự khiêm tốn, người lãnh đạo cách mạng Việt Nam đi tới thắng lợi, nhưng ngay cả khi đã làm Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn từ chối, không muốn cho người ta viết về tiểu sử của mình. Và cuộc đời đấu tranh không ngừng nghỉ của Người chống các thế lực ngoại xâm đã không cho Người có thời giờ để nói về mình, mặc dù Người đã sống gần 80 năm.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hiến dâng cả đời mình không chút dấn đo cho những lý tưởng cao đẹp nhất về tình yêu tự do và dân chủ thật sự.

... Tuy Người đã đi xa, nhưng niềm tin và tư tưởng cách mạng của Người vẫn tiếp tục dẫn đường, chỉ lối cho cách mạng Việt Nam giành được mọi thắng lợi.

MỘT TRONG NHỮNG NHÂN VẬT NỔI TIẾNG NHẤT

Báo L'ESPÉRANTO

(Pháp)

Cụ Hồ Chí Minh là người đã buộc thực dân Pháp phải từ bỏ thuộc địa quan trọng nhất là Đông Dương. Cụ Hồ đã chứng minh cho nước Mỹ hùng mạnh thấy rõ một cách cay đắng rằng con người có thể thắng được mọi vũ khí... Cụ là một trong những nhân vật nổi tiếng nhất, người đã làm cho chúng ta kinh ngạc nhất trong thế kỷ XX.

CHỐNG LẠI NHỮNG LỰC LƯỢNG QUÂN PHIỆT LỚN NHẤT CỦA THỜI ĐẠI

Báo MIỀN NAM NƯỚC ĐỨC
(Cộng hòa Liên bang Đức)

Chủ tịch Hồ Chí Minh không những đã giải phóng nước Việt Nam mà còn góp phần vào việc xoá bỏ cả hệ thống thuộc địa của đế quốc Pháp ở Đông Nam Á. Rồi Cụ trở thành nhà lãnh đạo của một dân tộc chống lại những lực lượng quân phiệt lớn nhất của thời đại. Người Mỹ kéo đến. Cụ đã đưa họ đến chỗ không còn có thể nói đến chiến thắng mà chỉ có thể nói đến chiến bại. Cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam do Cụ lãnh đạo đã góp phần đánh đổ một tổng thống Mỹ và làm thất bại cuộc chiến tranh xâm lược thực dân kiểu mới của đế quốc Mỹ.

SỰ TƯỜNG NHỚ TỐT NHẤT ĐỐI VỚI NGƯỜI

BẢO THANH NIÊN QUẬT KHỜI
(Cuba)

Ngày 19/5/1890 tại làng Kim Liên, huyện Nam Đàn đã sinh ra một con người mà với thời gian trôi qua đã trở thành vị lãnh tụ của toàn thể nhân dân Việt Nam: Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Hôm nay, khi kỷ niệm 85 năm Ngày sinh của Người, nhân dân của Người đã giành được thắng lợi trong cuộc kháng chiến trường kỳ mà Người hằng mong mỏi, ước mơ.

Sự giải phóng hoàn toàn và độc lập, “Nam Bắc sum họp một nhà” là những mục tiêu mà Hồ Chí Minh từng giãi, từng phất hiến thân cho đến hơi thở cuối cùng của đời mình, đã trở thành sự thật. Nhân dân Việt Nam ngày nay có thể đưa ra trước thế giới thắng lợi đó như một sự tưởng nhớ tốt nhất đối với con người đã là linh hồn và người lãnh đạo cuộc đấu tranh này.

HỒ CHÍ MINH: NIỀM HY VỌNG LỚN NHẤT

Nhà văn BLAĞA ĐIMITROVA

(Bungari)

Niềm hy vọng cũng có nhiều tên gọi khác nhau. Song, ở Việt Nam niềm hy vọng được tượng trưng là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chỉ đến lúc này, tôi mới càng cảm thấy hiện lên rõ nét một ông cụ có dáng vóc tầm thước, phong thái điềm đạm mà tôi có may mắn được gặp vào tháng 10/1966 trong căn nhà đơn sơ của Người ở Hà Nội. Lòng kính yêu và quý trọng vô hạn của người Việt Nam đối với Bác Hồ đã đưa tôi đến với Người như đến với một người đã rất thân và kính trọng, trạc tuổi với ba tôi đã qua đời.

Lúc đó, cuộc leo thang ném bom của đế quốc Mỹ là một mối đe dọa thường xuyên. Đêm biến thành ngày, ngày làm đêm. Tôi được đến thăm Người trước 6 giờ, vào giờ ánh sáng. Tôi không bao giờ quên cảm giác trong mát và sảng khoái của buổi sáng hôm ấy dưới bầu trời ửng hồng của Hà Nội đang chiến đấu. Những cô gái tiếp tục cảnh giới trên các mái nhà sau một đêm không ngủ, khi có còi báo động...

Chúng tôi bước vào một vườn cây xanh, sương ban mai còn đọng trên lá, ánh sáng tỏa khắp vườn trong sự yên lặng khó tả. Có thể đó là ánh sáng từ một con người vĩ đại mà tôi sẽ gặp, thôi thúc tôi bước nhanh hơn. Chúng tôi đi giữa hai hàng cây trên một đoạn đường ngắn và đủ để tôi nhớ lại tất cả những điều mà tôi biết về Bác Hồ - người đứng đầu Nhà nước, một nhà thơ, một chiến sĩ. Những bài thơ Người viết trong nhà tù chứa đầy ánh sáng dịu hiền và khát vọng tự do. Tôi thường ôn lại một trong những bài thơ Người viết trong những giờ phút đen tối đó:

*"Trong tù không rượu cũng không hoa,
Cảnh đẹp đêm nay, khó hững hờ;
Người ngắm trăng soi ngoài cửa sổ,
Trăng nhòm khe cửa ngắm nhà thơ".*

Tôi biết, trong 40 năm ròng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đấu tranh quên mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc Việt Nam, trong đó có cả những năm phải đấu tranh trong lao tù. Nhưng khi trả lời câu hỏi của nhà báo nước ngoài: "Cụ đã ở tù bao nhiêu năm?", Người chỉ nói bằng ý rất thơ: "Thời gian trong tù thì bao giờ cũng dài".

Đồng chí Grécốp, Đại sứ Bungari ở Hà Nội kể lại:

1. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, BGD, t.3, tr.327 (B.7).

Khi đồng chí Andráy Baneép, bác sĩ của chúng ta hy sinh ở Việt Nam trong khi làm nghĩa vụ quốc tế của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đích thân đến xứ quán Bungari không cảm được nước mắt, hỏi: "Chúng ta sẽ báo tin cho mẹ đồng chí đó như thế nào?". Và khi tới thăm Xôphia, Người muốn được gặp mẹ của đồng chí Baneép. Những vấn đề quốc gia quan trọng không làm cho Người quên sự quan tâm đến một bà mẹ đang phải chịu những mất mát, đau thương. Chính mẹ đồng chí Baneép đã kể lại cho tôi kỷ niệm rất cảm động về cuộc gặp gỡ ấy và sự thông cảm qua giọng nói ấm áp của Người.

Như một vị thượng khách, Người đã để lại trên đất nước chúng tôi một câu nói quý giá: "Ngày nay, nhân dân Bungari đã tự tạo được ngay cả từng đồng xu mà họ cần thiết".

Chúng tôi dừng lại trước cánh cửa đã mở của một căn nhà nhỏ phủ đầy bóng mát. Cảnh đầu tiên hiện ra trước mắt tôi là lọ hoa hồng trên bàn và một cụ già vóc người tằm thước mà tôi đã được biết qua tranh ảnh. Đó là người Việt Nam cao nhất trong số những người Việt Nam mà tôi đã gặp.

Chúng tôi nói chuyện bằng tiếng Pháp, thứ tiếng mà Người nói rất giỏi. Nhà thơ Tố Hữu cũng có mặt trong cuộc gặp gỡ. Chúng tôi uống nước chè

ướp hương sen không có đường, như sinh hoạt trong một gia đình bình dị.

Người là Chủ tịch nước mà chỉ mặc bộ quần áo bà ba giản dị, chân đi đôi dép cao su. Bất gặp tôi dang chằm chú nhìn lọ hoa hồng - ở đáy hoa hồng được coi là sự chúc mừng đối với Tổ quốc tôi - Người nói bằng lời lẽ dễ hiểu rằng trong mọi hoàn cảnh, Người vẫn có lọ hoa hồng đặt trên bàn làm việc. Chỉ có sự hà khắc trong nhà tù mới tước mất thói quen đó của Người. Lúc này, tôi mới nhận thấy hết ý nghĩa những bông hoa hồng nở nhụy, tỏa hương trên chiếc cầu nối liền hai đất nước xa xôi chúng ta là như thế nào.

Người hỏi tôi đã đi thám những nơi nào ở Việt Nam. Người vui mừng khi biết tôi đã được vào thám Khu 4, một vùng bị ném bom, bắn phá ngày đêm, để tận mắt thấy lòng dũng cảm đáng kinh ngạc của những con người bình thường. Người sửa cho tôi phát âm chữ "Thanh Hóa" và giải thích thêm âm thứ hai "hoa", ví dụ như "hoa" hồng. Tôi không thể tìm cách lặp lại đúng phát âm của chữ "hóa", Người lưu ý tôi về âm điệu của tiếng Việt Nam, vạch vào không khí những bậc, những nốt và chỉ dẫn cho tôi cách lên xuống giọng và những âm nào cần phải nói như hát. Phải là một nhà thơ thực thụ mới có thể cảm thấy đúng từng thanh điệu chi tiết như vậy trong tiếng nói của dân tộc mình.

... Chúng tôi nói về thị trấn Phú Lý bị tàn phá ác liệt trước đó mấy ngày. Tôi vẫn còn có những cảm giác nóng hổi về cái miệng núi lửa sáu thẳm, trong đó đã thiêu cháy thị trấn đẹp đẽ này, nơi tôi đã đi qua trước khi nó bị tàn phá. Không dễ tôi tự trấn tĩnh, Người kể tiếp là đã chứng kiến sự bình tĩnh và dũng cảm của nhân dân mình, như một điều ngạc nhiên nhất trong chiến đấu là sự gan góc của phụ nữ Việt Nam.

Khi tiễn tôi ra về, theo tập quán của Việt Nam cũng như của Bungari, chúng tôi dừng lại ở cửa hồi lâu, nói những câu cuối cùng về văn thơ của Người, mà không muốn chia tay. Qua nụ cười dĩ dõm, Người nói rằng, Người không phải là nhà thơ. Trong nhà tù, không có việc gì làm, nên Người cũng “tập ghép vần” thêm. Tôi rút trong túi xách của mình tập “Nhật ký trong tù” của Người đã được dịch ra tiếng Pháp và xin Người cho chữ ký kỷ niệm. Tôi làm việc này sau cùng khi gần tạm biệt Người. Con người vĩ đại có một thứ ánh sáng rất kỳ diệu. Người có phong cách rất tự nhiên và bình dị. Chính vì thế mà lúc nào tôi cũng cảm thấy gắn bó với hình ảnh của Người.

Ngày nay, tôi rất xúc động nhìn lại nét chữ chần phương, điểm đậm của Người với màu mực còn đỏ tươi trên trang đầu của tập thơ.

Trong những ngày các thành phố và làng mạc Việt Nam có nguy cơ biến thành tro bụi, sự tàn phá đang đe dọa Thủ đô Hà Nội và sự chết chóc đang đe dọa những em bé Việt Nam, trong tình huống đó, với nghị lực của tuổi già, Người vẫn giữ được tự chủ trong quan niệm cũng như trong hành động. Người hy vọng rất sâu sắc vào nhân dân, cũng như nhân dân đặt hy vọng to lớn vào lãnh tụ của mình.

Sự chết chóc không thể nào dập tắt được niềm hy vọng đó.

Tôi ra về. Một ông cụ vóc người tầm thước, đôi mắt đăm chiêu, mặc bộ đồ bà ba màu cà phê, chân đi đôi dép cao su đơn sơ, bình dị dừng lại ở ngưỡng cửa.

Hố Chí Minh! Niềm hy vọng lớn nhất!

VIỆT NAM - HỒ CHÍ MINH

ENÔT MALANĐU*

Cái tên Việt Nam - Hồ Chí Minh gắn bó chặt chẽ với hết thảy những ai chiến đấu chống lại chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới cùng tất cả các hình thức bóc lột và phân biệt chủng tộc.

Ở miền Nam châu Phi và ở Dimbabuê, Việt Nam và Hồ Chí Minh được coi như biểu tượng của tình đoàn kết và việc mở rộng tình đoàn kết đối với nhân dân đang chiến đấu trên toàn thế giới. Chúng ta đã học được từ Việt Nam những bài học gì? Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại cho chúng ta những di sản cách mạng gì? Chúng ta học được rằng chủ nghĩa đế quốc và các hình thức xâm lược có thể bị đánh bại ở bất cứ nơi nào. Đúng là chủ nghĩa đế quốc có thể bị đánh "trọng thương" ở nơi nào mà nhân dân bị áp bức được dẫn dắt bằng những tư tưởng chính trị đúng đắn và được

* Đại biểu Dimbabuê tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và Thế giới" kỷ niệm 80 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1980.

động viên bằng sự lãnh đạo sáng suốt như sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ở nơi đó, nhân dân có khả năng giáng cho chủ nghĩa đế quốc những đòn chí tử.

Cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam anh hùng đã dẫn tới kết quả là chủ nghĩa phong kiến và toàn bộ các cơ chế bóc lột về xã hội và kinh tế đã bị đánh đổ ở Việt Nam. Thực dân Pháp và đế quốc Mỹ đã tiến hành ở Việt Nam tất cả các hình thức xâm lược, nhưng chúng không chỉ bị đánh bại ở Việt Nam mà còn bị suy yếu nhiều trên phạm vi toàn cầu.

Ở Dimbabuê, chúng tôi đánh giá rằng sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh quý giá đối với nhân dân chúng tôi vì sự nghiệp đó có thể tiếp tục tạo ra nhiệt tình cách mạng trong cuộc chiến đấu của nhân dân Nam Phi vì sự giải phóng hoàn toàn khỏi cuộc xâm lược của chủ nghĩa đế quốc và vì công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và nền dân chủ. Các lực lượng yêu nước Dimbabuê sẽ tiếp tục mang trong tâm khảm mình tình cảm cách mạng và sự trân trọng đối với nhân dân Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tình đoàn kết của nhân dân chúng tôi với nhân dân Việt Nam sẽ tiếp tục, không chỉ trong 30 năm hay 90 năm, mà vĩnh viễn vững bền.

TÌNH YÊU THỰC SỰ

Nhà báo HAYDE XANTAMARIA

(Cuba)

Thời gian ở Việt Nam, tôi đã thấy rõ Chủ tịch Hồ Chí Minh được nhân dân yêu mến như một người thân thiết nhất. Tình yêu của họ đối với Người vô cùng sâu sắc và không bờ bến. Đó là điều biểu hiện rõ rệt nhất ở mỗi người Việt Nam. Đây không phải là tình yêu thân thiện mà là tình yêu và sự kính trọng thật sự.

VỊ ANH HÙNG DÂN TỘC

HỒ XÉ CRUIXHAN GÁC XIA*

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà yêu nước vĩ đại, một lãnh tụ kiệt xuất của dân tộc Việt Nam, một chiến sĩ quốc tế lỗi lạc. Cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là một tấm gương cho nhân dân Việt Nam mà còn là một bài học cho tất cả mọi người cách mạng trên toàn thế giới. Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị anh hùng dân tộc Việt Nam - cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng của vị anh hùng dân tộc Mêhicô Bênitô Huarét và của Vixêntê Lôm-bác-dô, người sáng lập Đảng Nhân dân - Xã hội chủ nghĩa sẽ là những bài học sinh động, thiết thực cho khoá học này. Để tỏ lòng kính yêu của mình đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, đối với nhân dân Việt Nam, Ban Chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân - Xã hội chủ nghĩa Mêhicô quyết định đặt tên cho khoá học này là "Khoá học Hồ Chí Minh".

* Tổng Bí thư Đảng Nhân dân - Xã hội chủ nghĩa Mêhicô.

Đây là một vinh dự lớn đối với khoá học và Ban Chấp hành Trung ương Đảng tin rằng tất cả các đồng chí học viên nhận thức rõ niềm vinh dự to lớn đó, sẽ ra sức cố gắng học tập để đạt kết quả cao nhất, xứng đáng với tên của “Khóa học Hồ Chí Minh”.

SỰ GIẢI PHÓNG HOÀN TOÀN

INTI PÉREĐÓ*

Chủ tịch Hồ Chí Minh và nhân dân Việt Nam là những biểu tượng không thể tách rời của cuộc chiến đấu anh hùng vô song nhằm chống chủ nghĩa đế quốc Bắc Mỹ.

Chủ tịch Hồ Chí Minh và nhân dân Việt Nam là tấm gương sáng ngời nhất chứng tỏ rằng khi một dân tộc quyết chiến thắng hay là phải hy sinh tất thảy để bảo vệ độc lập, tự do của mình thì không một kẻ nào có thể nô dịch nổi, dù kẻ đó là một nước đế quốc lớn nhất với toàn bộ sức phá hoại khủng khiếp của nó.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà lãnh đạo chính trị, quán sự toàn tâm toàn ý và thiên tài. Người biết tổ chức nhân dân của mình, biết truyền cho nhân dân một sự tin tưởng thần kỳ để qua đó tiếp thêm sức mạnh cho nhân dân trong những hoàn cảnh khó khăn và đã mở ra cho nhân dân một con đường quyết định dẫn đến sự giải phóng hoàn toàn. Và sự giải phóng này đang ngày càng đến gần hơn.

* Tư lệnh Quân đội giải phóng Bolivia.

KHÔNG THỂ TÁCH RỜI NHAU

Giáo sư KHAOAGIA MAXUT

(Pakistan)

“Việt Nam và Hồ Chí Minh, hai cái tên không thể tách rời nhau, tên của một đất nước anh hùng và tên của người con vĩ đại nhất của đất nước đó. Người tượng trưng cho tinh thần của thời đại, tinh thần sục sôi cách mạng, đấu tranh cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xã hội... Hơn thế nữa, Người là hiện thân của những người lao động bị áp bức. Người thật là giản dị. Đó cũng là đức tính điển hình của nhân dân Việt Nam.

Trong cuộc chiến tranh xâm lược của Mỹ ở Việt Nam, đế quốc Mỹ đã ném xuống Việt Nam số bom nhiều hơn tổng số bom của hai cuộc chiến tranh thế giới cộng lại. Mỹ còn đe dọa làm cho Việt Nam trở lại “thời kỳ đồ đá”. Nhưng Bác Hồ đã truyền cho nhân dân của Người một tinh thần và nghị lực mạnh đến nỗi không có cường quốc nào trên trái đất này có thể “đạy được cho họ một bài học”.

NGƯỜI CHA, NGƯỜI THÂN KÍNH NHẤT

Nhà báo MATE GIOCCGI

(Hunggari)

Khi đế quốc Mỹ muốn dìm miền Bắc trong bể máu và nước mắt, đồng chí Hồ Chí Minh nói: “Thắng lợi nhất định thuộc về Việt Nam. Hai miền của Tổ quốc nhất định được thống nhất”. Lời nói như một lời kêu gọi và từ đó học sinh rời ghế nhà trường, những người nam giới tự nguyện ghi tên lên đường chiến đấu chống đế quốc Mỹ bên cạnh Người.

Trên con đường mang tên Người - đường Hồ Chí Minh, những phụ nữ trẻ em và cụ già đi dấp cao su hết năm này tháng khác đã chở gạo, thuốc men, đạn dược cho các chiến sĩ ngoài mặt trận. Những quả bom khổng lồ của Mỹ ném xuống đã xoá đi hàng trăm con đường mòn thì những công nhân vận tải Việt Nam lại tìm ra hàng trăm, hàng nghìn con đường mòn khác... Trên con đường mang tên Người, sự đi lại nhộn nhịp không bao giờ tắt. Mỗi hạt gạo đều sẽ làm đôi gùi cho các chiến sĩ ngoài mặt trận.

Những người yêu tự do đặt tên cho thành phố Sài Gòn là Thành phố Hồ Chí Minh. Tên gọi đó là biểu tượng cho lòng tha thiết yêu tự do. Những tổng thống “bù nhìn”, những tên toàn quyền, đại sứ và tướng tá cố làm cho người ta quên đi; biết bao lần chúng xuyên tạc, nói xấu đồng chí Hồ Chí Minh ở miền Nam. Nhưng tất cả đều vô ích. Lịch sử đã đưa kẻ thù của Người về dĩ vãng, những dấu vết về chúng cũng đang bị lu mờ đi, còn những kỷ niệm về đồng chí Hồ Chí Minh thì luôn luôn rục rở.

Các dân tộc không bao giờ quên vị lãnh tụ chân chính, họ luôn luôn trung thành với những người thực sự đại diện cho ý nguyện và tình cảm của họ.

Đồng chí Hồ Chí Minh không bao giờ yêu cầu bất cứ ai bắt chước mình. Người chỉ muốn bao cho mọi người hiểu rõ sự nghiệp mà vì nó Người đã sống. Mỗi lời nói, việc làm của Người đều thể hiện điều đó.

Chính vì vậy mà Người trở thành lãnh tụ chân chính. Nhân dân Việt Nam hiểu và đi theo Người, coi nhiệm vụ Người nêu ra là của chính mình. Đồng chí Hồ Chí Minh không có vợ, tất cả cuộc đời Người hiến dâng cho sự nghiệp giải phóng và hạnh phúc của dân tộc. Người không có con, nhưng Người có hàng triệu, hàng triệu người con trai, con gái trung thành noi gương Người.

Nhân dân Việt Nam tuân theo lời dạy của Người. Hàng triệu người trên thế giới khâm phục những hành động của họ. Khi họ dũng cảm chống lại đế quốc Mỹ xâm lược và bẻ gãy tay sai, người ta nói rằng họ không sợ chết. Không đúng! Họ là những người yêu cuộc sống, vui tươi và diễm tĩnh, nhưng họ rất sợ phải sống trong vòng nô lệ...

Có nhiều nhà văn, họa sĩ, nhà thơ, nhạc sĩ đã sáng tác về đồng chí Hồ Chí Minh, mỗi người đều dùng những phương tiện nghệ thuật của mình cố gắng miêu tả Người. Nhưng ít người miêu tả được hết về Người. Có rất nhiều kỷ niệm, ý nghĩa, tình cảm về con người mạnh mẽ khải đó. Những lời nói của con người, phương tiện của nghệ thuật không đủ để miêu tả những đặc điểm đó. Ít có người Việt Nam nào có thể nói hết lên được tình cảm của mình đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, đối với "người cha", người thân kính ấy...

Hồ Chí Minh là chân lý của lịch sử

Năm 1969, khi Người từ trần, không chỉ có nhân dân của Người thương tiếc mà cả thế giới có lương tri đều khóc trước linh cữu của Người. Chiến tranh tiếp tục, Người chưa được thấy ngày chiến tranh kết thúc. Trong *Di chúc* gửi lại cho toàn thể nhân dân, chiến sĩ, đồng bào, Người viết về những kế hoạch của mình sau ngày thắng Mỹ. Người muốn trước hết đi thăm hỏi hai miền Nam, Bác thân yêu để chào những người làm nên chiến thắng,

những cán bộ chính trị, những chiến sĩ quân đội, các cụ phụ lão, thanh niên và nhi đồng, sau đó sẽ đi thám bản bè khắp năm châu để cảm ơn về sự giúp đỡ ủng hộ Việt Nam giành thắng lợi.

Lẽ ra Người cũng đến thăm nước ta, và lúc đó biết bao người Hunggari đã hiến máu xương và công sức của mình giúp đỡ Việt Nam, đã có thể bắt tay Người. Vậy mà chúng ta chỉ có thể tưởng nhớ Người trong ngày sinh của Người và vui ngày chiến thắng với nhân dân Việt Nam.

Hôm nay, hơn một nửa thế giới cùng với chúng ta kính cẩn trước đồng chí Hồ Chí Minh giản dị và khiêm tốn. Việc chiến thắng chủ nghĩa thực dân mới, xây dựng cuộc sống tự do ở các nước thuộc địa nay không còn là ước mơ nữa: Ngày mai của nhân loại là thế giới tự do và nhân đạo đang được xây nên trên con đường Hồ Chí Minh dài hàng vạn dặm.

CHÚNG TÔI SẼ THẮNG

Nhà văn G. MÁCKÉT
(Côlômbia)

Trong cuộc chiến tranh chống đế quốc Mỹ, đoàn kết với Việt Nam là sự đoàn kết của nhân dân khắp nơi trên thế giới, kể cả sự đoàn kết của đại bộ phận nhân dân Mỹ. Tôi luôn luôn tin tưởng tuyệt đối rằng Việt Nam sẽ chiến thắng. Không chỉ vì chúng tôi biết chắc Việt Nam luôn luôn giành thắng lợi trong tất cả các cuộc chiến tranh mà còn bởi một chi tiết giản đơn và nhân đạo hơn nhiều đó là: Cách đây khoảng mười năm, tôi có xem một bộ phim tài liệu nói về Việt Nam trong cuộc chiến tranh và có một đoạn các nhà báo phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hầu như Chủ tịch Hồ Chí Minh nói có mấy từ được nhắc đi nhắc lại nhiều lần. Người nói: Chúng tôi sẽ thắng, chúng tôi sẽ thắng, chúng tôi sẽ thắng. Và lúc bấy giờ, bản thân tôi hoàn toàn không có một chút nghi ngờ gì về điều đó.

Mặt khác, tôi cũng hiểu rõ tình hình khó khăn mà người Việt Nam đang gặp phải là phải tiếp tục

ống trong sự cang thẳng về sự bùng nổ một cuộc chiến tranh khác. Nhưng dù sao thì Việt Nam cũng sẽ chiến thắng, bởi lẽ luôn luôn, khi tôi cần phải đưa ra một câu trả lời nào đó về Việt Nam thì tôi lại nhớ tới hình ảnh của Bác Hồ lúc Người nói: “Chúng tôi sẽ thắng, chúng tôi sẽ thắng!”.

TƯ TƯỞNG CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH ĐÃ TRỞ THÀNH BẤT DIỆT

Nhà báo MÁCTA RÔGIÁT
(Cuba)

Đã từ lâu người ta chỉ còn đơn giản gọi Chủ tịch Hồ Chí Minh là “Bác Hồ”. “*Không có gì quý hơn độc lập, tự do*” là khẩu hiệu của Người, hiện nay vẫn còn đầy sức sống trong đấu tranh, đó là lẽ sống và là học thuyết cách mạng của Người. Khẩu hiệu đó là sức mạnh dân tộc của Người. Đó là nguồn gốc ý chí chiến đấu tuyệt vời của Người cho đến hơi thở cuối cùng, cho đến thắng lợi cuối cùng.

Chúng tôi đã hỏi Bác Hồ: Nhân dân Việt Nam lấy sức mạnh thần kỳ của mình ở đâu để chống những kẻ thù cực mạnh như đế quốc Mỹ? Và Người đã trả lời chúng tôi: Trước hết đó là sự đoàn kết. Nhưng sự đoàn kết nhất trí đó dựa trên niềm tin sắt đá rằng: “*Không có gì quý hơn độc lập, tự do*”. Chính vì nhân dân Việt Nam từ Nam chí Bắc đều tin tưởng sâu sắc họ có thể đoàn kết

với cố gắng to lớn nhất và vượt qua mọi trở ngại (như các vấn đề phức tạp nhất, sự đàn áp tàn bạo nhất) mà kẻ thù hiện nay là đế quốc Mỹ dựng lên trước mặt họ. Cũng chính vì thế, trong từng giây phút chiến đấu, họ vẫn giữ được tinh thần hết sức trong sáng và niềm lạc quan đôi khi làm ngạc nhiên những ai không hiểu giá trị của tư tưởng nói trên mà Bác Hồ đã khắc sâu vào trái tim, khối óc của mỗi người Việt Nam.

Bác Hồ đã đi xa, nhưng trước khi từ trần, tư tưởng đó của Người chẳng những đã trở thành bất diệt mà còn trở nên sinh động nhờ tấm gương cụ thể về cuộc đời của Người. Tư tưởng đó sẽ nảy nở ở bất cứ nơi nào cần có một cuộc đấu tranh giống như cuộc đấu tranh được tiến hành ở Việt Nam.

Nếu có ai hỏi vấn bản nào giải thích kỹ càng nhất học thuyết Hồ Chí Minh thì chúng ta phải trả lời đó là chủ nghĩa anh hùng nảy sinh hàng ngày trong dân tộc của Người.

Khi một gia đình nào đó ở Việt Nam đỡ nhà và đổ đạc của mình để giúp vào việc xây hầm hoặc làm chất đốt cho một đơn vị bộ đội đóng rải rác ở trên bờ biển, thì chính gia đình đó đã thực hành học thuyết của Người. Khi những cái quý báu nhất như sinh mệnh của những người

bảo vệ Tổ quốc, nền tự do và độc lập bị lâm nguy thì nhà cửa và đồ đạc có nghĩa lý gì đâu? Khi một phụ nữ nông thôn nhường con trâu của mình cho bộ đội dùng và tự mình kéo cày, tức là người đó đã thực hành học thuyết của Người. Thật vậy, người phụ nữ đó đã nghĩ rằng: dù có mang nặng trên vai, hay tự kéo lấy cái cày hoặc xe bò chẳng nữa thì cũng chẳng thấm vào đâu so với việc con trâu của mình được dùng để kéo pháo đánh giặc, góp phần bảo vệ độc lập, tự do của nhân dân, bởi vì *"Không có gì quý hơn độc lập, tự do"*.

Thử hỏi, nếu ruộng đất bị tước đoạt, nếu Tổ quốc một lần nữa lại bị giày xéo, thì con trâu đó còn dùng làm gì? Tất cả nông dân Việt Nam đều nghĩ như vậy.

Khi một chiến sĩ tự mình làm giá súng cho một chiến sĩ khác ngã dạn vào quán thù, như một anh hùng đã làm ở Điện Biên Phủ trước đây, thì chính hành động đó đã nói lên tinh thần bất diệt *"Không có gì quý hơn độc lập, tự do"*.

Như vậy là thông qua chủ nghĩa anh hùng này sinh hàng ngày của nhân dân Việt Nam, người ta đã tìm thấy lời giải thích hay nhất, thuyết phục nhất về học thuyết vì độc lập và tự do của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chính bản thân Người cũng rút ra từ nguyên lý đó, nguyên lý mà Người đã kiên quyết bảo vệ và trở thành sức mạnh chiến đấu và chiến thắng cho suốt cả cuộc đời mình, một cuộc đời cần cù cố gắng hiến cho dân tộc, cho nhân dân của một nhà cách mạng.

CUỘC THỬ SỨC ĐẦU TIÊN CỦA CHIẾN TRANH GIẢI PHÓNG*

Nhà báo MÁTĐI PHAMI
(Cộng hòa Ả-rập thống nhất)

Việt Nam đã tiến hành cuộc "thử sức" đầu tiên của cuộc chiến tranh giải phóng chống lại đế quốc Mỹ, một lực lượng đế quốc to lớn nhất và hùng mạnh nhất thế giới đang hoàn toàn dựa vào cuộc cách mạng khoa học và kỹ thuật để tiến hành cuộc chiến tranh ấy.

Lúc này, nhiều vấn đề đặt ra, trong đó có vấn đề: liệu kỹ thuật chiến tranh giải phóng của Việt Nam có thể đương đầu nổi với kỹ thuật tối tân của chiến tranh hiện đại do một nước giàu có nhất thế giới tiến hành hay không?

Nếu loài người, nhất là các nước đã từng bị chủ nghĩa thực dân thống trị lâu năm nhìn vào cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật với hy vọng rằng nó sẽ góp phần khác phục tình trạng kém phát triển của các nước đó, thì nhân dân Việt Nam

* Bài đăng trên báo *Tia Sáng*, số ra ngày 05/9/1969.

đã phải đương đầu với khía cạnh tàn bạo của những thành tựu về khoa học kỹ thuật, dưới hình thức những vũ khí hiện đại bậc nhất với sức sát thương khủng khiếp.

Mặc dù thế giới hiện đại của chúng ta không trông mong vào một sự tái diễn trong thời đại này những sự kỳ diệu của các thời đại cổ xưa, nhưng thắng lợi của ý chí của nhân dân Việt Nam đối với chủ nghĩa thực dân mới của Mỹ là một việc kỳ diệu thực sự. Nhưng, đó là sự kỳ diệu cho những người dân bình thường làm nên trên đất nước Việt Nam, với một quyết tâm sắt đá không bao giờ nghiêng ngã hoặc khuất phục.

Từ trên đỉnh cao của thắng lợi đó, con người giản dị nhưng vĩ đại là Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ của dân tộc Việt Nam đã cổ vũ nhân dân Việt Nam chiến đấu và chiến thắng, phá tan những kế hoạch của kẻ thù.

THẮNG LỢI CỦA MỘT DÂN TỘC

MÁT LY*

Thắng lợi của Việt Nam là thắng lợi của một dân tộc trên dưới một lòng thực hiện lời giáo huấn của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ". Đó là thắng lợi của đường lối lãnh đạo đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam, thắng lợi của chủ nghĩa Mác - Lênin vĩ đại, thắng lợi của tình đoàn kết chiến đấu giữa nhân dân ba nước Việt Nam - Campuchia - Lào và thắng lợi chung của loài người tiến bộ.

Một bài học chung nhất vô giá của Chủ tịch Hồ Chí Minh và nhân dân Việt Nam mang đến cho loài người là không một sức mạnh tàn bạo nào, không một mưu đồ đen tối nào có thể khuất phục nổi cả một dân tộc. Riêng đối với Campuchia,

* Trưởng đoàn Campuchia tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Hà Nội, tháng 5/1980.

1. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, BGD, t.4, tr.534 (B.7).

Việt Nam giữ một vị trí rất đặc biệt. Tạo hoá sinh ra hai nước Việt Nam - Campuchia vĩnh viễn bên nhau, cùng chung bao cảnh ngộ, cùng chung một kẻ thù, cùng chung nguyện vọng sống trong độc lập, tự do, nhân dân hai nước một lòng ủng hộ, giúp đỡ nhau, kề vai sát cánh chiến đấu xây đắp nên tình đoàn kết chiến đấu. Vì sự sống còn của hai nước, vì thắng lợi của cách mạng hai nước, tình đoàn kết chiến đấu Campuchia - Việt Nam trở thành một nhân tố quyết định mọi thắng lợi của mỗi nước trong sự nghiệp đấu tranh chống kẻ thù chung là bọn thực dân, đế quốc. Nhân dân Campuchia nguyện đem hết sức mình đấu tranh bảo vệ tình đoàn kết chiến đấu đặc biệt đó.

Với những thắng lợi và những thành tích có ý nghĩa cực kỳ to lớn đã và đang giành được đó, nhân dân Campuchia tưởng nhớ đến Chủ tịch Hồ Chí Minh, nguyện đem hết sức mình ủng hộ sự nghiệp chính nghĩa của nhân dân Việt Nam anh em đang kiên quyết đấu tranh bảo vệ độc lập, chủ quyền toàn vẹn lãnh thổ của mình và đang cần, kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội trong tình hình mới.

TRONG TIỀM THỨC CỦA DÂN TỘC

NICO SOVÁC*

Tôi được gặp đồng chí Hồ Chí Minh lần đầu tiên vào tháng 10/1961 tại Mátxcơva trong dịp Đại hội lần thứ XXII Đảng Cộng sản Liên Xô. Đồng chí Rốt-náy Aritmêndi, Bí thư thứ nhất Đảng Cộng sản Uruguay giới thiệu tôi với Chủ tịch Hồ Chí Minh. Lúc đó, Người dẫn đầu đoàn đại biểu Đảng Lao động Việt Nam đến dự Đại hội. Trong giờ giải lao, chúng tôi đã nói chuyện với nhau bằng tiếng Pháp. Được biết tôi từ Uruguay tới, Chủ tịch Hồ Chí Minh hơi nheo mắt lại, vuốt cằm râu một cách khoan thai và Người bắt đầu tả về cảng Môngtêvidêô, về ngọn dãi ở trong cảng và phong cảnh khu vực thủ đô nằm ở gần cảng. Tôi liền hỏi làm sao mà Người biết được những chi tiết đó. Người trả lời:

- Bởi vì tôi đã tới đó, tới Môngtêvidêô.
- Đồng chí đi bằng cách nào?
- Trên một chiếc tàu hàng của Pháp.

* Ủy viên Đảng Cộng sản Uruguay.

- Đồng chí làm gì ở trên tàu?

- Làm phụ bếp. Tôi gọt khoai tây cho cả tàu.

Đấy là một điều thổ lộ mới mẻ. Tới lúc đó chưa ai biết và không nơi nào có tin là vị lãnh tụ thân thiện của nhân dân Việt Nam, Bác Hồ kính yêu trong khi bốn ba trên thế giới đã tới vùng miền Nam của Mỹ Latinh.

Lần thứ hai tôi gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh là ở Hà Nội vào tháng 10/1965. Khi đó, đế quốc Mỹ đang “leo thang” chiến tranh chống Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tôi đã ở Thủ đô Hà Nội, tới cảng Hải Phòng, vùng Vĩnh Linh đất lửa và cả vùng gần vĩ tuyến 17. Tôi đã thấy những đập nước bị phá hủy, trường học, làng mạc và ruộng đồng bị bán phá. Ở mọi vùng trời đều thấy máy bay Mỹ xuất hiện. Nhưng ở tất cả mọi nơi, nhân dân đều nhất tề đứng dậy đấu tranh vì “tài sản” quý giá nhất của mình là độc lập, tự do. Sau khi đi thăm các địa phương trong một tháng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiếp và trả lời phỏng vấn của tôi. Người đã trả lời các câu hỏi bằng văn bản vào ngày 02/11/1965, trước khi tôi rời Việt Nam về nước. Toàn văn bài phỏng vấn đó đã được đăng trên tờ *Bình Dân* của chúng tôi, cùng một số bài báo khác viết về Việt Nam. Hiện tôi không còn giữ được tài liệu đó bởi vì bọn độc tài làm đảo chính ở nước chúng tôi ngày 27/6/1973 đã phá hủy toàn bộ

tài liệu lưu trữ của tòa báo và tôi buộc phải ra nước ngoài cư trú.

Nhưng tôi nhớ rất rõ là những câu trả lời đó được viết trong chính những ngày ác liệt của cuộc kháng chiến, khi những trận ném bom của đế quốc Mỹ đang tấn công những điểm xung yếu của Việt Nam xã hội chủ nghĩa, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thể hiện niềm tin tưởng tuyệt đối vào thắng lợi cuối cùng của dân tộc mình. Người đã chứng minh một cách rành mạch, phân tích kỹ lưỡng những yếu tố đưa đến thất bại hoàn toàn và không thể tránh khỏi của đế quốc Mỹ, là Việt Nam sẽ thống nhất và toàn bán đảo Đông Dương sẽ được tự do.

Lịch sử đã chứng minh là phải thuộc về Người, mặc dù Người không được tận mắt nhìn thấy ngày thắng lợi. Tôi nghĩ rằng có được điều đó là do Chủ tịch Hồ Chí Minh đã biết kết hợp, trong những giờ phút quyết định của Tổ quốc mình và may mắn thay cho nhân loại, sự sáng suốt tuyệt đối về chính trị với niềm tin trọn vẹn vào lực lượng và sự đoàn kết nhất trí của dân tộc, vào lòng yêu nước tha thiết và tinh thần chiến đấu ngoan cường của nhân dân. Đó là một trong những bài học bất diệt của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Bài học thứ hai là cùng với V.I. Lênin, Người đã biết làm sáng tỏ vai trò của nhân dân các nước thuộc địa và phụ thuộc với tư cách là đồng minh của các nước xã hội chủ nghĩa và của giai cấp

vô sản thế giới trong cuộc đấu tranh chung chống chủ nghĩa đế quốc, trong thời đại ngày nay được mở đầu bằng Cách mạng Tháng Mười vĩ đại. Ngày nay, thế giới xác nhận tinh thiên tài của những bài học này do Người để lại. Hai điều giáo huấn này của Chủ tịch Hồ Chí Minh làm cho Người sống mãi trong tiềm thức của dân tộc Việt Nam và trong tiềm thức của tất cả các chiến sĩ đấu tranh vì tương lai của nhân loại.

**TUYÊN BỐ CỦA HỘI NGHỊ QUỐC TẾ
“VIỆT NAM VÀ THẾ GIỚI” KỶ NIỆM 90 NĂM
NGÀY SINH CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
HỌP TẠI HÀ NỘI, THÁNG 5/1980**

Ngày 16 và 17/5/1980, theo sáng kiến của Hội đồng Hoà bình thế giới, Hội nghị quốc tế đã họp tại Hà Nội - Thủ đô nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam - nhân kỷ niệm 90 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ngày này đã tạo điều kiện cho các nhà hoạt động chính trị, xã hội nổi tiếng của 46 nước và đại diện của 8 tổ chức quốc tế bày tỏ sự kính trọng sâu sắc của nhân dân thế giới tưởng nhớ đến người con vĩ đại của Việt Nam, người chiến sĩ yêu nước nóng nàn và quốc tế chủ nghĩa, một chiến sĩ xuất sắc đấu tranh cho hoà bình, tự do và độc lập dân tộc. Người là biểu tượng cho lòng dũng cảm, tinh kiên cường và chủ nghĩa anh hùng của nhân dân Việt Nam.

Tên tuổi của Chủ tịch Hồ Chí Minh gắn liền với những sự kiện quan trọng nhất của lịch sử đấu tranh anh dũng của nhân dân Việt Nam vì tự do và độc lập, cống hiến vô giá vào phong trào

giải phóng dân tộc và tiến trình cách mạng thế giới, vào việc củng cố các lực lượng hoà bình, dân chủ và tiến bộ xã hội trên hành tinh chúng ta.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một trong số những lớp người đầu tiên ở châu Á, bằng cả trái tim mình tiếp thu những tư tưởng bất diệt của Mác - Lênin và vũ trang những tư tưởng đó cho quần chúng nhân dân lao động Việt Nam bị áp bức.

Dưới ngọn cờ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân Việt Nam đã tiến hành thắng lợi Cách mạng Tháng Tám năm 1945, giáng một đòn chí mạng vào hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc ở châu Á. Dưới ngọn cờ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân Việt Nam đã thiết lập nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á - nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, và đã bảo vệ nhà nước đó trong cuộc kháng chiến chín năm chống thực dân Pháp xâm lược.

Tài năng kiệt xuất của nhà cách mạng, người tổ chức và cổ vũ những thắng lợi vĩ đại nhất của nhân dân Việt Nam, tinh thần nhân đạo sâu sắc và sự giản dị của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thu phục được sự mến yêu và sự kính trọng vô hạn của nhân dân mình và toàn thể loài người tiến bộ. *"Không có gì quý hơn độc lập, tự do"* - câu nói đó của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong giờ phút nghiêm trọng, khi nhân dân Việt Nam bị đế quốc Mỹ xâm lược, đã trở thành phương châm của tất cả những người yêu nước Việt Nam.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đi xa trước ngày toàn thắng, nhưng Đảng do Người sáng lập ra, nhân dân Việt Nam anh hùng do Người giáo dục đã thực hiện *Di chúc* thiêng liêng của Người, đã bảo vệ danh dự, tự do và độc lập của Tổ quốc, đuổi hết bọn xâm lược ra khỏi bờ cõi, xây dựng nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa thống nhất - “tiên đón” vũng chác của hoà bình và chủ nghĩa xã hội ở Đông Nam Á.

Hôm nay cũng như ngày hôm qua, hãy cất cao thật mạnh mẽ trên toàn thế giới lời kêu gọi chiến đấu của chúng ta: “Không được đụng đến Việt Nam”.

Trong những năm tháng khó khăn nhất của cuộc đấu tranh ác liệt, Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn vững tin rằng sau thắng lợi trong điều kiện của đất nước tự do và thống nhất sẽ xây dựng lại một nước Việt Nam mới tươi đẹp hơn. Và hôm nay, khi nhân dân Việt Nam háng hái và kiên quyết lao động, chúng ta bày tỏ lòng tin vững chác rằng mục tiêu còn gặp nhiều khó khăn trở ngại nhưng lòng mong ước của Chủ tịch Hồ Chí Minh sẽ được thực hiện. Nước Việt Nam sẽ được xây dựng ngày càng hùng vĩ hơn, tươi đẹp hơn.

Phần II

**BÁCH HỒ
LÀ NGƯỜI CỘNG SẢN MẪU MỤC**

NGƯỜI ĐI ĐI TỚI CHỦ NGHĨA CỘNG SẢN TỪ KHÁT VỌNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC

R. ARI XMENDI*

Ngày 19/5/1969, đồng chí Hồ Chí Minh tròn 79 tuổi. Hơn 50 năm trong đời mình, Người đã hiến dâng cho cuộc đấu tranh cách mạng và đã kết hợp một cách nhuần nhuyễn đặc tính cơ bản của người cộng sản: đó là lòng yêu nước và tinh thần quốc tế.

Đồng chí Hồ Chí Minh muốn tìm con đường giải phóng dân tộc qua lịch sử đấu tranh của các nước khác. Ở Pháp, Người đã làm việc và tự nuôi sống bằng đồng lương của mình và Người tiếp xúc với những tư tưởng của V.I. Lênin. Về sau, Người đã trở thành một trong những người sáng lập ra Đảng Cộng sản Pháp. Học thuyết Lênin đã thấm sâu vào tâm hồn Người. Người đã đi tới chủ nghĩa cộng sản từ khát vọng giải phóng dân tộc.

Đồng chí Hồ Chí Minh đã đi tới chủ nghĩa cộng sản khi Người tìm thấy ở V.I. Lênin và Quốc tế

* Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Uruguay.

Cộng sản những câu trả lời về cuộc cách mạng của các nước thuộc địa, những điều mà đồng chí đã từng khao khát tìm tòi.

Cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh là cuộc đời của một người cộng sản. Người là hiện thân của hình ảnh mà V.I. Lênin gọi là “nhà cách mạng chuyên nghiệp”. Người đã hiến trọn cuộc đời cho sự nghiệp chung.

Đồng chí Hồ Chí Minh có sự hiểu biết rộng lớn. Người là một cán bộ mẫu mực: bất khuất, có khả năng đấu tranh vì tự do, vì sự vĩ đại của con người, vì niềm tin ở sự tất thắng của cách mạng, cho dù gông cùm có treo trên cổ. Trong nhà tù, Người đã viết những bài thơ tuyệt đẹp...

Đồng chí Hồ Chí Minh trở thành một nhân vật huyền thoại đối với nhân dân và thanh niên Việt Nam, có đức tính khiêm tốn, giản dị, hết sức nhạy cảm về chiến thuật, kiên quyết và trung thành với nguyên lý cách mạng, giàu lòng nhân đạo và trên khuôn mặt Người lúc nào cũng giữ một nụ cười hiền hậu.

Tháng 7/1946, khi Người ở Pari, một nhà báo phương Tây phỏng vấn Người rất nhiều, trong đó có một câu hỏi về thời gian Người bị tù đày. Với nụ cười trên môi, Người trả lời: “Bạn có biết không, thời gian ở tù thì bao giờ cũng dài”. Dù bị giam cầm, cùm xích, Người vẫn làm thơ và mỉm cười. Trong nụ cười của người tù đó biểu thị niềm tin vào cách mạng, vào cuộc đời.

Chúng tôi gặp đồng chí tươi cười như vậy, luôn luôn mỉm cười.

Tên tuổi của Chủ tịch Hồ Chí Minh được cả thế giới biết đến và kính trọng. Người ta mang ảnh chân dung của Người trong các cuộc đấu tranh. Người ta làm thơ, sáng tác bài hát ca ngợi Người.

Là người mácxít - lêninnít có sức thuyết phục và trung thành, Người đã áp dụng học thuyết bất diệt của chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện thực tiễn của Việt Nam. Khi Người chuẩn bị thành lập Đảng thì ở Việt Nam đã có nhiều trào lưu cách mạng: trào lưu tư sản và tiểu tư sản, trào lưu bất nguồn từ nông dân, v.v.. Đồng chí đứng trên lập trường của giai cấp công nhân, của chủ nghĩa Mác - Lênin. Với giai cấp công nhân tiên phong, nhiệm vụ lúc đó là lãnh đạo cuộc cách mạng dân chủ chống đế quốc, tiến lên chủ nghĩa xã hội.

Trong những yêu cầu của việc thành lập Đảng, đồng chí Hồ Chí Minh nhấn mạnh đến vai trò Đảng của giai cấp công nhân, Đảng để lãnh đạo cách mạng, đào tạo nên các lãnh tụ của mình và các lãnh tụ đó trở thành vĩ đại trong quá trình sát cánh cùng nhân dân đấu tranh và phục vụ Đảng.

Đảng mà Người thành lập ngày nay rất mạnh vì có mối quan hệ gắn chặt với quần chúng. Nhờ vậy, ngày nay nhân dân Việt Nam trở thành một khối thống nhất đứng lên đấu tranh chống xâm lược.

SỰ THÔNG NHẤT GIỮA CÁC TỪ “VIỆT NAM”, “THẾ GIỚI” VÀ “HỒ CHÍ MINH”

ANTÔNİ ACATÓ AMPÓ*

Thay một hàng triệu học sinh đại học châu Phi, tôi xin gửi những lời chào anh em và đồng chí tới mảnh đất của chủ nghĩa anh hùng - Việt Nam anh hùng, tới dân tộc Việt Nam bất khuất, tới Đảng Cộng sản Việt Nam được chỉ đạo bằng quan điểm khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin được vận dụng một cách sáng tạo bởi một trong những nhân vật quốc tế chủ nghĩa và cách mạng nhất của tất cả các thời đại, một con người giản dị: Hồ Chí Minh.

Khoảng một năm trước, tôi đã tranh luận với em trai tôi khi nó đề cập cái tên đáng kính trọng Hồ Chí Minh. Tôi rất kinh ngạc về điều em tôi hiểu biết về con người vĩ đại này. Bởi vậy, tôi hỏi em tôi: Làm sao mà em biết Người, em biết tên Người? Câu trả lời của em tôi đơn giản: Em vừa đọc về Người trong một cuốn sách và có ấn tượng rất lớn về cuộc sống của Người.

* Đại biểu Hội Liên hiệp học sinh đại học châu Phi.

Đáng ra, tôi không nên ngạc nhiên mới phải vì có đầy đủ lý do khiến em trai tôi ở tận nước Gana xa xôi mà lại biết Hồ Chí Minh. Bằng cuộc sống tận tụy, bằng sự hoạt động có nguyên tắc, bằng những sự chỉ giáo cách mạng của Người, Hồ Chí Minh hôm nay là cái tên quen thuộc, vang lên khắp mọi nơi trên thế giới, mang hy vọng và niềm tin về tự do cho tất cả các dân tộc bị áp bức và bóc lột đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và tất cả các thế lực phản động.

Không thể không nhấn mạnh sự thống nhất một cách tự nhiên giữa các từ “Việt Nam”, “Thế giới” và “Hồ Chí Minh”. Không ai có thể nghĩ về Việt Nam mà không nghĩ đến thế giới và cuộc đấu tranh vì hoà bình và tiến bộ xã hội; nhưng cũng không ai có thể nghĩ về Việt Nam mà không nghĩ đến vị lãnh tụ vĩ đại Hồ Chí Minh của Việt Nam. Và sức mạnh, tinh thần gắn bó ba khía cạnh không thể tách rời này của lịch sử loài người chính là thế giới quan của chủ nghĩa Mác - Lênin, nguyên tắc chỉ đạo của giai cấp công nhân và tất cả những chiến sĩ chân chính đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc vì hoà bình, vì giải phóng dân tộc và xã hội.

Nếu nhân dân Việt Nam tiêu biểu cho tinh giản dị, khiêm tốn, chủ nghĩa anh hùng, quyết tâm cho chiến lược và chiến thuật đấu tranh vũ trang và cho ý chí độc lập không gì lay chuyển nổi,

thì Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ của nhân dân Việt Nam, là kết tinh của những yêu cầu đó của dân tộc Việt Nam và của thời đại, biểu tượng của tất cả những phẩm chất cao đẹp và quý giá của Việt Nam một cách hoàn hảo.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà cách mạng chân chính, nhà lý luận lỗi lạc và nhà tổ chức thiên tài. Chính Người đã đưa khoa học giải phóng của chủ nghĩa Mác - Lênin tới Đông Dương và hoạt động kiên trì, liên tục để thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam đầu năm 1930.

Áp dụng tài tình và sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện thực tiễn của Việt Nam, Người chỉ ra rằng chủ nghĩa Mác không phải là một giáo lý mà là phương hướng để hành động. Một lần nữa, Người cũng chứng minh rằng chủ nghĩa Mác - Lênin là tư tưởng cách mạng duy nhất có thể đảm bảo thắng lợi của cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc. Trước Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã có các phong trào dân tộc khác để lật đổ chủ nghĩa thực dân Pháp như phong trào Cần Vương cuối những năm 1880 và phong trào Văn Thân, nhưng không phong trào nào có thể thành công, bởi vì rõ ràng họ thiếu sự chỉ đạo của tư tưởng cách mạng và khoa học, chủ nghĩa Mác, và hơn cả là họ không cảm "gốc rễ" trong nhân dân.

Với Chủ tịch Hồ Chí Minh, chủ nghĩa Mác - Lênin đã lôi cuốn được nhân dân Việt Nam và đã

trở thành một sức mạnh vật chất bách chiến bách thắng, đã đập tan chủ nghĩa thực dân Pháp và chủ nghĩa đế quốc Mỹ. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có cống hiến rất vĩ đại vào kho tàng cách mạng thế giới về tổ chức, về chiến lược và chiến thuật đấu tranh vũ trang, về việc xây dựng một trận thống nhất. Người phát triển gần tới mức hoàn thiện cuộc đấu tranh du kích, việc sử dụng các hình thức đấu tranh hợp pháp và không hợp pháp, công khai và bí mật quy mô lớn và nhỏ. Những kinh nghiệm to lớn này mãi mãi được phong trào cách mạng thế giới quý trọng gìn giữ.

Tôi bày tỏ lòng kính trọng chiến đấu tới nhân dân Việt Nam anh hùng và lãnh tụ cách mạng kính mến của nhân dân Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh. Không một Sơn Mỹ nào, không một Tân Lập nào có thể khuất phục được ý chí bất khuất của nhân dân Việt Nam vì tự do, độc lập và chủ nghĩa xã hội.

Việt Nam anh hùng muôn năm!

Các dân tộc và học sinh đại học châu Phi kính chào các bạn!

Nhân dân thế giới luôn luôn bên cạnh các bạn như các bạn bên cạnh chúng tôi!

Chủ tịch Hồ Chí Minh muôn năm!

NGƯỜI SÁNG LẬP ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Báo CAMPUCHIA

Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại là “người con” anh hùng của dân tộc Việt Nam, người sáng lập Đảng Cộng sản Việt Nam và người thầy của cách mạng Việt Nam, chiến sĩ lỗi lạc của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, một nhà hoạt động tiên phong của thời đại ngày nay, một người bạn chiến đấu thân thiết của các dân tộc đang đấu tranh vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh là biểu tượng của khối liên minh chiến đấu của cách mạng ba nước Việt Nam, Campuchia, Lào và tình đoàn kết của ba nước này với các nước xã hội chủ nghĩa, phong trào giải phóng dân tộc, giai cấp công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới. Nhân dân Campuchia và nhân dân thế giới luôn kính yêu Người. Cuộc đời hoạt động cách mạng sôi nổi và phong phú của Người luôn luôn là tấm gương sáng ngời đối với tất cả chúng ta.

BI VÀO TRUYỀN THUYẾT

Báo DẪN CHÚNG

(Uruguay)

Đổng chí Hồ Chí Minh đã từ trần sau 79 năm sống một cuộc đời phong phú, nhiều thắng lợi và đầy hy sinh hiếm có. Trước ngày Người nhắm mắt từ biệt cõi đời, ngày 02/9 nước ta đã tổ chức lễ kỷ niệm lần thứ 24 cuộc cách mạng của Việt Nam thành công do chính Người, trong cương vị người đứng đầu Đảng và nhân dân, đã lãnh đạo giành thắng lợi, và cách mạng đã của Người làm Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đây là cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa đầu tiên thắng lợi ở một nước thuộc địa. Nhân dân Việt Nam từ Bắc chí Nam thể trước anh linh Người và coi lời thề của mình là điều cao cả nhất đáng lên Người, là sẽ sống cố đến tận linh Mỹ cuối cùng khỏi đất nước, thực hiện lời kêu gọi vang dội của Người: "Trước mắt chúng ta còn nhiều gian khổ hy sinh, nhưng sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước vĩ đại của nhân dân ta đang tiến mạnh đến ngày thắng lợi. Tổ quốc kêu gọi chúng ta háng hái tiến lên đánh thắng

hoàn toàn giặc Mỹ xâm lược! Đế quốc Mỹ nhất định thua! Nhân dân ta nhất định thắng!¹.

Hồ Chí Minh - một cái tên đã đi vào truyền thuyết; một người anh hùng chân chính của thời đại chúng ta, bằng tấm gương của mình đã rèn luyện một dân tộc khiến cho những hành động anh hùng của dân tộc này đã trở thành thực tế hàng ngày; một lãnh tụ được người lao động, các sinh viên, các tầng lớp nhân dân và các dân tộc ở khắp mọi nơi trên thế giới gương cao hình ảnh, coi hình ảnh Người là biểu tượng cho sự chiến thắng đế quốc, cho khả năng của các dân tộc đánh thắng được bọn xâm lược Mỹ. Người sáng lập ra Đảng vững mạnh của những người cộng sản Việt Nam, Người xây dựng nên khối đoàn kết toàn dân thành Mặt trận Tổ quốc; Người là chiến sĩ đấu tranh ngay từ năm 1919 xa xôi tại Hội nghị Vécxây đã đòi quyền cho dân tộc Việt Nam bị thống trị, áp bức, đòi quyền cho các dân tộc thuộc địa bị khinh miệt; Người đã nói lên tiếng nói của các dân tộc này tại Quốc tế Cộng sản và kịch liệt lên án những tội ác man rợ của bọn thực dân; Người là “Bác Hồ”, được khắp hai miền Nam, Bắc kính yêu; Người là nhà văn, nhà thơ tinh tế biết nhiều thứ tiếng, là nhà báo có ngôn ngữ súc tích

1. Hồ Chí Minh: *Troà lập, Bắđ*, t.15, tr.513 (B.T).

mẫu mực, là người có trái tim nhân ái bao la như vũ trụ, có lòng yêu thương vô hạn đối với trẻ em; là mẫu mực của đức tính giản dị trong tất cả các mặt và chỉ tự coi mình là một "nhà hoạt động cách mạng". Nói rằng cả cuộc đời Người, trong suốt hơn 60 năm, đã hiến dâng cho sự nghiệp cách mạng, ta vẫn chưa có được một ý niệm trọn vẹn về cuộc đời vô cùng phong phú này với biết bao nhiêu điều truyền kỳ, từ đó nổi bật lên một cống hiến lịch sử; hiến dâng cuộc đời mình cho tư tưởng vĩ đại của Lênin và thực hiện được tư tưởng đó tức là kết hợp cuộc chiến đấu chống thực dân với cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa trong "dòng thác" duy nhất của cuộc cách mạng thế giới nhằm chôn vùi chủ nghĩa đế quốc.

Có những nhân vật lãnh đạo đã thể hiện trước được những đức tính đẹp đẽ nhất của con người trong tương lai sắp tới và đồng chí Hồ Chí Minh là một trong những nhân vật đó.

Đảng chúng tôi, tờ báo chúng tôi, xin gửi lời chia buồn thống thiết nhất tới toàn thể nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam, những người lao động Việt Nam. Lễ tang này không chỉ là riêng của các đồng chí mà là lễ tang chung của tất cả những ai chống đế quốc trên toàn thế giới. Nhưng chúng tôi tin tưởng tuyệt đối rằng, dưới

ngọn cờ Hồ Chí Minh, các đồng chí sẽ giành được thắng lợi hoàn toàn.

Những con người với tâm vóc lớn lao như Người đã để lại sự đóng góp bất diệt vào thắng lợi của sự nghiệp chống đế quốc trên thế giới, rọi chiếu đường đi tới tương lai xã hội chủ nghĩa và cộng sản chủ nghĩa cho loài người. Tên tuổi Người không bao giờ phai nhạt trong tâm trí các dân tộc! Vinh quang thuộc về đồng chí Hồ Chí Minh!

NGƯỜI LÃNH ĐẠO HAI CUỘC CÁCH MẠNG, BA CUỘC KHÁNG CHIẾN

Báo ÉTOILE
(Mali)

Người không chỉ sáng lập ra Đảng Lao động Việt Nam, Mặt trận Dân tộc thống nhất, Lực lượng vũ trang nhân dân của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, mà còn lãnh đạo hai cuộc cách mạng trong cả nước là cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân và cách mạng xã hội chủ nghĩa, lãnh đạo ba cuộc kháng chiến chống phát xít Nhật, thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. Cũng chính Người đã đòi hỏi Chính phủ Pháp trao trả quyền tự quyết cho nhân dân Việt Nam sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, tại Hội nghị Vécxây năm 1918. Người đã lãnh đạo và tổ chức chiến thắng Điện Biên Phủ năm 1954.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ cho nhân dân Việt Nam và nhân dân thế giới một chân lý vô cùng

* Cơ quan ngôn luận của Ủy ban Quốc sự giải phóng dân tộc Mali, số ra ngày 20/5/1971.

dáng quý đó là: “*Không có gì quý hơn độc lập, tự do.*”

Đồng chí Hồ Chí Minh - người đã vạch con đường cho toàn dân đấu tranh thống nhất Tổ quốc, mà đến ngày thực hiện được thì Người đã vắng mặt. Nhưng đó là ý chí của 31 triệu nhân dân Việt Nam tiếp tục đấu tranh với dũng khí và quyết tâm phi thường để đi tới thắng lợi cuối cùng thực hiện đúng theo *Di chúc* của Người.

SỰ KIỆN QUAN TRỌNG NHẤT

Báo MAINICHI SHIMBUN*
(Nhật Bản)

Sinh ra trên mảnh đất Việt Nam, Cụ Hồ Chí Minh đã tập trung được sự chú ý và sự tôn kính nhiều nhất của thế giới, bản thân Cụ là một pho lịch sử... Có thể nói, Cụ Hồ Chí Minh đã sáng tạo ra và thực tế đã để lại tư tưởng và một sự mẫu mực trong thời đại giải phóng thuộc địa. Sự kết hợp giữa chủ nghĩa cộng sản và chủ nghĩa dân tộc mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thực hiện có lẽ là sự kiện quan trọng nhất trong quá trình tan rã của chủ nghĩa thực dân sau Chiến tranh thế giới thứ hai. Người ta cho rằng, đây cũng là yếu tố cơ bản làm thất bại chính sách đối với Việt Nam dựa trên lý luận dominô của Đalát, Kennơđi, Giônxon. Không thể giải thích khác về sức mạnh tiềm tàng của một dân tộc đã chiến đấu liên tục với những nước lớn của thế giới trong một phần tư thế kỷ kể từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai đến nay và đang đẩy mạnh cuộc đấu tranh này.

* Số ra ngày 05/9/1969.

HƯỚC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Báo NGƯỜI VỐ SÀN

(Thụy Điển)

Thật đáng tiếc là Chủ tịch Hồ Chí Minh không được chứng kiến ngày đất nước của Người hoàn toàn giải phóng - ngày 30/4/1975. Không những Việt Nam mà cả thế giới đã mất một trong những vĩ nhân của thế kỷ XX. Cách mạng Việt Nam là thành quả sự nghiệp của Người. Hồ Chí Minh là người công dân của cả thế giới, một người có tầm vóc vĩ đại. Người đại diện cho tất cả các dân tộc bị áp bức. Người là "ngọn hải đăng" của phong trào cộng sản quốc tế ở Đông Nam châu Á.

Tưởng nhớ Người, chúng ta hãy bảo vệ sự nghiệp của Người và hết lòng ủng hộ nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

TẬN TỤY PHỤC VỤ NHÂN DÂN

Báo RỒ ĐỒNG SINMUN

(Triều Tiên)

Đồng chí Hồ Chí Minh đã cống hiến cả cuộc đời mình cho hoạt động cách mạng, vì thắng lợi của chủ nghĩa Mác - Lênin ở Việt Nam, độc lập dân tộc, hạnh phúc của nhân dân và góp phần to lớn vào phong trào cộng sản quốc tế. Cuộc đời của đồng chí là một tấm gương tận tụy phục vụ nhân dân và sự nghiệp của giai cấp công nhân quốc tế.

NGƯỜI CON VĨ ĐẠI

BÁO SỰ THẬT

(Liên Xô)

Trong suốt gần nửa thế kỷ XX, tên tuổi Hồ Chí Minh gắn liền với những sự kiện hết sức quan trọng trong lịch sử anh hùng của nhân dân Việt Nam, cuộc đấu tranh của họ vì tự do và độc lập của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một trong những nhà cách mạng đầu tiên ở phương Đông - những người tiếp tục học thuyết mácxít - lêninnít về đấu tranh giai cấp và cách mạng giải phóng dân tộc, trở thành những nhà tuyên truyền tích cực cho học thuyết đó. Công lao của Chủ tịch Hồ Chí Minh và những bạn chiến đấu của Người trong cuộc đấu tranh cách mạng là ở chỗ họ đã kết hợp phong trào giải phóng dân tộc ở Việt Nam với chủ nghĩa Mác - Lênin, vận dụng sáng tạo vào những điều kiện cụ thể của khu vực đó trên thế giới. Kết quả chủ yếu hoạt động của họ nhằm phổ biến và vận dụng sáng tạo học thuyết mácxít, lêninnít là việc thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam đầu năm 1930.

đội tiên phong chiến đấu của giai cấp vô sản, các tầng lớp lao động khác ở thành thị và nông thôn, lãnh đạo cuộc đấu tranh của họ chống chủ nghĩa thực dân và phong kiến.

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn chủ trương thực hiện trước sau như một nguyên tắc liên minh về sự thống nhất chặt chẽ giữa Đảng và nhân dân. Công tác kiên trì, có mục tiêu rõ ràng của những người cộng sản Việt Nam dưới sự lãnh đạo của đồng chí Hồ Chí Minh nhằm đoàn kết tất cả các lực lượng tiến bộ trong nước dẫn tới việc thành lập ở Việt Nam một trận thống nhất dân tộc, mà cơ sở là công nông liên minh.

Trong khi đấu tranh nhằm tăng cường mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân trong nước, những người cộng sản Việt Nam, đứng đầu là đồng chí Hồ Chí Minh đã chủ trương tăng cường tinh thần đoàn kết với phong trào cách mạng quốc tế, tìm thấy trong những thắng lợi của phong trào đó nguồn sức mạnh cho cuộc đấu tranh nhằm giải phóng dân tộc và xã hội.

Tất cả những thắng lợi đó đã giành được nhờ sự lãnh đạo tài tình của Đảng Lao động Việt Nam được đồng chí Hồ Chí Minh, người cộng sản Việt Nam đầu tiên rèn luyện.

Trong ngày kỷ niệm lần thứ 85 Ngày sinh của vị Chủ tịch đầu tiên của nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa, những học trò của Người, được Người

rèn luyện với đầy ý thức trách nhiệm, có thể nói rằng họ đã làm tất cả để *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh được thực hiện. Những thắng lợi mà những người yêu nước giành được ở miền Nam Việt Nam, việc đánh đổ hoàn toàn chế độ bù nhìn - đó là thắng lợi của sự nghiệp mà đồng chí Hồ Chí Minh đã suốt đời đấu tranh, đó còn là sự khẳng định sức mạnh vô địch của phong trào giải phóng dân tộc, hoà bình và chủ nghĩa xã hội. Sự lãnh đạo tài tình quần chúng nhân dân, tinh thần sáng tạo đối với việc tổ chức cuộc đấu tranh của họ trong tất cả các giai đoạn phát triển của phong trào cách mạng ở Việt Nam, trong những năm kháng chiến vũ trang chống xâm lược cũng như trong giai đoạn xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và hoàn thành cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam, chủ nghĩa anh hùng cách mạng vô song và tinh thần sẵn sàng hy sinh tất cả vì những lý tưởng tự do và tiến bộ cao cả đã nâng cao uy tín và làm cho tất cả những người tiến bộ trên thế giới khâm phục Đảng Lao động Việt Nam và đồng chí Hồ Chí Minh - lãnh tụ của Đảng. Kinh nghiệm của phong trào cách mạng Việt Nam, cuộc đấu tranh anh hùng và thắng lợi của nhân dân Việt Nam là tấm gương cổ vũ đối với các dân tộc đang bảo vệ tự do và độc lập chống sự xâm lược của đế quốc và lực lượng phản động.

Nhân dân Liên Xô biết rõ Chủ tịch Hồ Chí Minh là người chiến sĩ đấu tranh liên tục và không mệt mỏi cho sự thống nhất và đoàn kết của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, cho sự đoàn kết của tất cả các lực lượng tiến bộ của thời đại hiện nay trong cuộc đấu tranh chung chống chủ nghĩa đế quốc, vì hoà bình, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Xuất phát từ lợi ích của cuộc đấu tranh đó, đồng chí Hồ Chí Minh rất quan tâm đến việc củng cố sự đoàn kết thống nhất với Liên Xô, Đảng Cộng sản Liên Xô.

Chủ tịch Hồ Chí Minh sống trong sự nghiệp của Đảng Lao động Việt Nam, đội tiên phong dày dạn của nhân dân Việt Nam, đội ngũ chiến đấu của phong trào cộng sản quốc tế. Một trong những nguồn sức mạnh và uy tín của Đảng Lao động Việt Nam là sự trung thành đối với những lời di huấn có tính chất quốc tế chủ nghĩa của người sáng lập và lãnh tụ của mình. Những người cộng sản và nhân dân Việt Nam đã giành thắng lợi trên con đường củng cố hoà bình và tương lai tươi sáng trên đất nước Việt Nam, giương cao ngọn cờ Hồ Chí Minh - ngọn cờ của chủ nghĩa yêu nước cao cả và chủ nghĩa quốc tế vô sản, của tình hữu nghị Xô - Việt không gì phá vỡ nổi.

MỘT TRONG NHỮNG HÌNH ẢNH SÁNG NGỜI CỦA PHONG TRÀO CỘNG SẢN QUỐC TẾ

Báo TIA LỬA
(Rumani)

Dổng chí Hồ Chí Minh, “người con” trung thành, người lãnh đạo cao cả của giai cấp công nhân và nhân dân Việt Nam, người chiến sĩ lỗi lạc của phong trào giải phóng dân tộc, người chiến sĩ xuất sắc đấu tranh cho sự toàn thắng của lý tưởng hoà bình, dân chủ và chủ nghĩa xã hội trên thế giới. Tên tuổi của dổng chí Hồ Chí Minh gắn bó chặt chẽ với toàn bộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam, trong hơn nửa cuối của thế kỷ XX giải phóng dân tộc và giải phóng xã hội, nhằm thực hiện những nguyện vọng phát triển độc lập, phồn vinh và tiến bộ.

Dổng chí Hồ Chí Minh dổng thời là một trong những hình ảnh sáng ngời nhất của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Người kiên trì ủng hộ sự đoàn kết giữa các nước xã hội chủ nghĩa, trong phong trào cộng sản quốc tế trên cơ sở những tiêu chuẩn mácxít - leninnít và chủ nghĩa

quốc tế vô sản. Đó là tư tưởng mà Người đã nhấn mạnh trong bản *Di chúc*, và kiên cuối cùng nói lên những nguyện vọng và ý chí của mình cho đời sau.

Đồng thời, Người đã đấu tranh không mệt mỏi để thống nhất các lực lượng chống đế quốc, giành tự do và độc lập dân tộc vì sự toàn thắng của các tư tưởng tiên tiến của loài người, của các nguyện vọng tiến bộ và hoà bình trên thế giới.

VẠCH RA ĐƯỜNG LỐI CHO CHÚNG TA

L.I. BRÉGIÔN HÉP*

Chúng ta lạc quan và tin tưởng nhìn về tương lai, những chân trời rộng lớn đã mở ra trước nhân dân hai nước chúng ta, các thành viên bình đẳng của gia đình hùng mạnh cộng đồng xã hội chủ nghĩa. Vladimia Ilich Lênin ở nước Nga Xôviết và đồng chí Hồ Chí Minh ở Việt Nam, các lãnh tụ vĩ đại của cách mạng, đã xây dựng nền móng cho hai Nhà nước chúng ta, đã thúc đẩy một cách quyết định sự phát triển của hai nước chúng ta và vạch ra đường lối cho chúng ta. Chúng ta có thể tự hào nói rằng, chúng ta trung thành với đường lối đó.

* Tổng Bí thư Báo Chớp báo Trung ương Đảng Cộng sản Liêo Xô, Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết Tối cao Liêo Xô.

NGỌN CỜ CỦA CHỦ NGHĨA LÊNIN

N.K. CRISONAN*

Cuộc đấu tranh thắng lợi của nhân dân Việt Nam để giải phóng đất nước và xã hội đã có ảnh hưởng quyết định đến toàn bộ lịch sử của loài người trong thế kỷ XX. Chủ tịch Hồ Chí Minh là nhà lãnh đạo xuất sắc nhất và là nhà kiến trúc của cách mạng Việt Nam. Nhưng Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là của riêng nhân dân Việt Nam mà Người còn là của toàn thế giới. Sinh thời, Người đã là một nhân vật huyền thoại.

Ngày nay, chân dung của Bác Hồ - như Người thường được gọi ở Việt Nam - đã được giương cao trong các cuộc biểu tình từ Tôkyô đến Xan Phranxixcô, từ La Habana đến Cancútta.

Cho đến hơi thở cuối cùng của đời mình, Người vẫn giương cao ngọn cờ của chủ nghĩa Lênin, ngọn cờ của chủ nghĩa quốc tế vô sản, ngọn cờ của Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại.

* Ủy viên Bộ Chính trị kiêm Bí thư Hội đồng toàn quốc Đảng Cộng sản Ấn Độ.

Cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh sẽ mãi mãi là “ngọn hải đăng” cổ vũ các chiến sĩ đấu tranh cho tự do và những người cộng sản thuộc tất cả các thế hệ tại tất cả các nước trên thế giới.

NHỮNG DẤU ẤN CỦA MỘT CUỘC ĐỜI

ÉRÉMAY PÁC NÔP*

Đồng chí Hồ Chí Minh - nhà cách mạng chân chính, nhà báo sắc sảo và nhà thơ trữ tình tinh tế có viết trong *Di chúc* của Người: "Suốt đời tôi hết lòng hết sức phục vụ Tổ quốc, phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân". Điều đó đã thể hiện rõ trong tập văn chọn lọc của vị lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Việt Nam.

Tập văn gồm những bài thơ, những truyện ngắn, những bài chính luận và những bài phát biểu xung quanh các vấn đề văn học nghệ thuật. Các bài được viết bằng những thứ chữ khác nhau: chữ Việt, chữ Pháp, chữ Hán và đã đi vào kho tàng văn hóa quý giá của đất nước Việt Nam anh hùng. Đây là những dấu ấn của cuộc đời một con người vĩ đại và quên mình. Đây là bằng chứng sinh động của một tinh thần cương nghị thanh cao. Và hơn nữa, đây là những tư liệu lịch sử

* Nhà nghiên cứu và o học Liễu Xô.

1. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, BGD, t.15, tr.652 (B.7).

rất hiếm có, vì đồng chí Hồ Chí Minh đã lãnh đạo cuộc đấu tranh vũ trang trong mấy chục năm của nhân dân mình chống xâm lược.

Rời Việt Nam vào năm 1911 khi đất nước còn bị thực dân Pháp chia cắt làm ba phần Bắc Kỳ, Trung Kỳ và Nam Kỳ, chẳng bao lâu đồng chí Hồ Chí Minh đã trở thành một nhà cách mạng dày dạn.

"Tôi hoàn toàn tin theo Lênin, tin theo Quốc tế thứ ba". Sau này, Người đã viết như vậy. Người không những là người cộng sản Việt Nam đầu tiên, mà còn là một trong những người sáng lập Đảng Cộng sản Pháp, là người hoạt động cách mạng ở Trung Quốc và một số nước vùng Đông Nam châu Á. Được sự giúp đỡ của những người cộng sản ở Paris và Hội Liên hiệp các dân tộc thuộc địa Pháp, năm 1922, đồng chí Hồ Chí Minh ra báo *Người cùng khổ* trên đó đăng những bài, truyện đã kích, và tranh chám biếm đầu tiên của mình.

Bị cảnh sát nhiều nơi truy nã về hoạt động chính trị, Người phải di khắp nơi, có khi trốn trong buồng thủy thủ trên tàu, hay ngủ cùng với những người nghèo khổ. Vốn quen chịu đựng gian khổ từ nhỏ, nhà cách mạng rất dễ hoà hợp với những người vô sản và chia sẻ cùng họ mọi nỗi gian nan. Người làm bất cứ việc gì: xén tóc, quét tuyết

1. Hồ Chí Minh: *Tự truyện*, BGD, t.12, tr.562 (B.T).

trên đường phố Pari, giúp việc trong tiệm cà phê, làm thợ ảnh, đốt bếp lò hay rửa chén bát trên tàu thủy. Người phải giữ bí mật bằng cách luôn luôn thay đổi chỗ ở và Người làm việc để sống, sống để đấu tranh.

Kẻ thù sợ giọng ván “sắc như dao” của Người. Ngay từ đầu câu chuyện đã đi vào điểm chính, đó là ván phong của nhà báo Hồ Chí Minh. Chẳng hạn mở đầu chuyện đã kịch *Vết câu chuyện Xiki*: “Từ khi có chủ nghĩa thực dân, nhiều người da trắng đã được thuê tiên để dăm vỡ m... những người da đen”¹.

Dồng chí Hồ Chí Minh đã phải vượt qua nhiều khó khăn lớn để đến Mátxcova. Lúc bấy giờ, Thủ đô nước Nga đang vình biệt vị lãnh tụ vĩ đại V.I. Lênin. Rất buốt, bờ ngỡ, khó nhọc không cần được bước chân người phái viên Đông Dương. Bão tuyết làm cho con đường trắng xóa, dài bóng tang rữ xuống im lặng, trong nhà khách của Quốc tế Cộng sản, mực đông lại, đồng chí Hồ Chí Minh viết bằng bút chì: “Khi còn sống, Người là người cha, thầy học, đồng chí, và cố vấn của chúng ta. Ngày nay, Người là ngôi sao sáng chỉ đường cho chúng ta đi tới cuộc cách mạng xã hội”².

Đầu năm 1941, khi cháu Âu rên xiết dưới gót sắt của bọn phát xít Hitle, phát xít Nhật hoành

1, 2. Hồ Chí Minh: *Tiểu sử*, *Báo*, t.1, tr.140, 257 (B.T)

hành ở Trung Quốc, đồng chí Hồ Chí Minh bí mật trở về nước. Qua biên giới Trung Quốc, Người đến ở trong một cái hang thuộc một vùng núi vắng vẻ của tỉnh Cao Bằng. Từ trong hang, có thể nhìn thấy những vách đá và những màn cây che kín khu rừng. Bên trên hang, chỉ có một khe hẹp màu xanh đưa vào một ít ánh sáng nhưng đó là ánh sáng trên bầu trời Tổ quốc thân yêu.

Cái hang ẩm thấp ấy ở huyện Hà Quảng đã trở thành trung tâm của vùng tự do sau này. Đây là nơi làm việc yên tĩnh và có một ý nghĩa đặc biệt thiêng liêng từ khi Người đến ở. Cái hang nhỏ bé này đã trở thành nơi xuất phát của cuộc hành quân giải phóng vĩ đại, đánh dấu năm 1945 lịch sử. Những năm tháng không quên ấy ở vùng núi Việt Nam đọng lại trong kỷ niệm của nhà thơ:

"Đường non khách tới hoa đây,

*Rừng sâu quên đến, tung bay chim ngàn"*¹.

Đồng chí Hồ Chí Minh làm việc không biết mỗi một. Sáng sớm, Người ra của hang ngồi dịch tác phẩm kinh điển của Mác - Lênin. Buổi chiều, Người dành cho công việc hàng ngày: chuẩn bị Hội nghị thường kỳ của Ban Chấp hành Trung ương, viết thư, gặp những cán bộ hoạt động bí mật. Và chỉ đến đêm tối, khi không gian tràn ngập những hơi thở dịu dàng của cây lá, khi

1. Hồ Chí Minh: *Tọa lạc*, *Bến*, t.6, tr.523 (B.7).

những tiếng chim đêm bắt đầu gọi nhau, Người mới có thể làm thơ. Dưới ánh sáng chập chờn của cây đèn dầu, Người giải bày tình cảm vốn tràn trề trong lòng. Khuôn khổ chặt hẹp, ngôn ngữ ước lệ ở lối thơ Nho giáo cổ điển đã không ngăn cản nổi những xúc động mãnh liệt trong tâm hồn Người. Bằng một nghệ thuật cô đọng, Người đã để lại nhiều bài thơ súc tích, tinh tế.

Sau khi bọn phát xít Nhật chiếm đóng nhiều nơi trên đất nước Việt Nam, đồng chí Hồ Chí Minh lại đi Trung Quốc, nơi bấy giờ đang có nhiều nhà cách mạng Việt Nam hoạt động. Tại thị trấn Túc Vinh, Người trú chân trong quán trọ. Đêm đêm, những tên cảnh sát mật lảng vảng quanh phòng Người. Và liền đó, Người bị chúng bắt giam trong một nhà lao tối tăm lạnh lẽo. Sau nhiều tháng trời, qua mười tám nhà tù hôi hám, ẩm thấp, như những hang chuột ở Nam Ninh, Quế Lâm, Liễu Châu... và những nhà tù khác thuộc tỉnh Quảng Tây, Người gầy rạc đi.

Trong những ngày ấy, bọn phát xít Hitle đã tiến đến gần sông Vonga, còn ở Viễn Đông, những tên lính Nhật Bản hàng ngày tiến vào Việt Nam. Với nguồn cảm hứng thi ca dồi dào sẵn có và bằng tư duy hình tượng, đồng chí Hồ Chí Minh đã thấy sự giống nhau giữa cái lạnh của Người trong vùng rừng có tuyết với cái lạnh của những người yêu nước ở Lạng Sơn đang bị quân thù tiến đánh.

Người nghĩ đến những điều lớn lao vốn xuyên suốt đời mình. Và những vần thơ chám biếm một cách nhẹ nhàng xuất hiện:

*"Hôm nay tiếng sắt thay dây trói,
Mỗi bước lạng keng tiếng ngọc rung;
Tuy bị tình nghi là gián điệp,
Mà như khánh tướng về ung dung"*.

Rồi trên những mảnh báo cũ đã bỏ đi dần dần hiện lên những bài thơ trong tập thơ *Nhật ký trong tù* - những bài thơ đã trở thành bất hủ trong thi ca cách mạng thế giới.

Suốt đời mình, đồng chí Hồ Chí Minh không xa rời cây bút. Người viết không lâu trước khi qua đời: "Điều mong muốn cuối cùng của tôi là: Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới"¹. Lời *Di chúc* ấy đã trở thành cương lĩnh chiến đấu của những người cộng sản Việt Nam.

1. Hồ Chí Minh: *Tọa lạc*, *Bến*, t.3, tr.364 (B.T).

2. Hồ Chí Minh: *Tọa lạc*, *Bến*, t.15, tr.624 (B.T).

HÀNH ĐỘNG CUỐI CÙNG

GIÈM GIẤC XON*

Tôi xin bày tỏ niềm yêu mến của Đảng Cộng sản Mỹ, của Ban Chấp hành Trung ương và của các đồng chí lãnh đạo cao cấp của Đảng đối với đồng chí Hồ Chí Minh và Đảng của nhân dân Việt Nam của Người. Nước Việt Nam, dân tộc của những người anh hùng, chính là nhịp đập của tim chúng tôi, người chiến sĩ vĩ đại chống sự xâm lược dã man của đế quốc Mỹ vào cuộc sống thanh bình, vào sinh mạng và đất nước của nhân dân Việt Nam, ở miền Nam cũng như ở miền Bắc, Người luôn luôn quan tâm sâu sắc và tin tưởng vững chắc rằng: Nhân dân lao động Mỹ sẽ xây dựng được một lực lượng hoà bình mạnh mẽ. Một trong những hành động cuối cùng của Người là gửi lời chúc mừng cổ vũ đến Đảng Cộng sản Mỹ nhân dịp kỷ niệm lần thứ 50 Ngày thành lập Đảng.

* Đại biểu Hoa Kỳ tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1980.

Trong lời chúc mừng này, Người ca ngợi cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân, cuộc đấu tranh giải phóng của người da đen và phong trào ngày càng phát triển của các lực lượng đòi chấm dứt chiến tranh xâm lược.

Dồng chí Hồ Chí Minh như một ngôi sao sáng trên bầu trời. Suốt đời đồng chí đấu tranh không biết mệt mỏi cho hạnh phúc và tự do của tất cả các dân tộc trên nhiều mặt trận ở mọi tầng lớp. Ánh sáng của Người tổng hợp nhiều tài năng tỏa ra chân lý sáng ngời của chủ nghĩa Lênin: khoa học của cuộc đấu tranh của nhân dân lao động để tự giải phóng mình khỏi ách thống trị của bọn bóc lột.

ẢN TƯỢNG SÂU SẮC

G. GRÉXÔ*

Tên tuổi Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gắn liền với những sự kiện trong lịch sử anh hùng của nhân dân Việt Nam, gắn liền với cuộc đấu tranh vì tự do và độc lập của nhân dân Việt Nam.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có sự cống hiến vô giá đối với phong trào giải phóng dân tộc, đối với sự phát triển của cách mạng thế giới, đối với sự nghiệp củng cố hoà bình, dân chủ và tiến bộ xã hội trên hành tinh chúng ta.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một trong những người đại diện đầu tiên đã thức tỉnh châu Á. Người đã nhận thức được với tất cả trái tim mình sự vĩ đại thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười ở nước Nga. Người đã "vũ trang" cho quần đại quần chúng nhân dân lao động bị áp bức ở Việt Nam những tư tưởng vĩ đại của V.I. Lênin.

Dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân Việt Nam đã làm nên Cách mạng

* Nhà du báo và vũ trụ Liễn Xô.

Tháng Tám thành công năm 1945, cũng là năm chiến thắng chủ nghĩa phát xít. Cuộc cách mạng này đã giáng đòn quyết định đầu tiên vào hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc ở châu Á.

Dưới ngọn cờ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân Việt Nam đã lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á. Vượt qua muôn ngàn gian lao thử thách, dưới sự lãnh đạo của Đảng, của những người cộng sản do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện, nhân dân Việt Nam đã giành được chiến thắng vẻ vang trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. Trong giờ phút quyết liệt, khi nhân dân Việt Nam phải đương đầu với cuộc xâm lược của đế quốc Mỹ, lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh "*Không có gì quý hơn độc lập, tự do*" đã trở thành phương châm hành động của tất cả những người yêu nước Việt Nam đoàn kết quanh vị Chủ tịch của mình. Lời kêu gọi này đã giúp những người yêu nước Việt Nam giành thắng lợi lịch sử trong cuộc đụng độ với một kẻ thù tàn bạo và nguy hiểm.

Nhân dân Việt Nam anh dũng đã hoàn thành một cách vẻ vang lời di huấn của vị lãnh tụ của mình, đó là bảo vệ vinh dự, tự do và độc lập của Tổ quốc, lập nên một nước Việt Nam thống nhất xã hội chủ nghĩa, tiến đốn vững chắc của hoà bình và chủ nghĩa xã hội ở Đông Nam Á.

CHÍNH ĐẢNG HÙNG MẠNH

LARUONDO XEMAYAT*

Như các đồng chí đều biết, những chiến thắng nổi bật của nhân dân Việt Nam là kết quả sự hy sinh của hàng trăm nghìn nhà cách mạng Việt Nam, của hàng triệu người Việt Nam, đồng thời cũng là kết quả sự ủng hộ của các nước xã hội chủ nghĩa và các lực lượng tiến bộ trên toàn thế giới. Đây cũng là những thành tựu đã giành được dưới sự lãnh đạo gương mẫu của đồng chí Hồ Chí Minh. Đức tính cần mẫn của Người, sự toàn tâm toàn ý cống hiến cho những lợi ích của quần chúng, lòng trung thành tuyệt đối của Người đối với Đảng, với giai cấp công nhân và dân tộc Người cũng như đức tính giản dị, khiêm tốn của Người là những tấm gương sáng ngời cho tất cả các nhà cách mạng noi theo. Người là một nhà yêu nước chân chính, người anh hùng dân tộc vĩ đại nhất đã dẫn dắt

* Đại biểu Ethiopia tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1980.

nhân dân Việt Nam đấu tranh một cách kiên trì và bền bỉ vì sự nghiệp giải phóng và độc lập dân tộc, chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Bác Hồ không chỉ là một vị anh hùng dân tộc, Người còn là một trong những nhà cách mạng vĩ đại nhất của thời đại chúng ta, là một trong những lãnh tụ nổi tiếng nhất của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Người đã lãnh đạo nhân dân Việt Nam tiến hành những trận chiến đấu lâu dài và gian khổ chống những cuộc chiến tranh xâm lược của thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. Lúc sinh thời, Người đã lãnh đạo cuộc kháng chiến trên lĩnh vực chính trị, quân sự và văn hoá chống những kẻ thù đó.

Năm 1966, vào lúc cuộc chiến đấu của nhân dân Việt Nam đang ở trong giai đoạn khó khăn nhất, Người nói: "*Không có gì quý hơn độc lập, tự do*". Đây là câu trả lời đối với bức thông điệp của Tổng thống Mỹ Giôn-xơn. Bác Hồ đã bày tỏ một cách rõ ràng sự khước từ của Người đối với đề nghị thương lượng, dẫu hàng mà Tổng thống Mỹ đưa ra trong bức thông điệp được diễn tả bằng những từ ngữ sắc mùi hiếu chiến của y. Người tuyên bố sẽ không bao giờ đồng ý tiến hành thương lượng dưới sự đe dọa của bom đạn. Khi nói điều này, Người đã không hề lè loi. Toàn thể nhân dân Việt Nam đã đáp lại lời kêu gọi của Người.

Tất nhiên, Bác Hồ đã không được nhìn thấy đất nước Việt Nam hôm nay, nhưng chính đảng hùng mạnh do Người sáng lập đã tiếp tục noi theo lời dạy của Người, và đang xây dựng một nước Việt Nam thống nhất và xã hội chủ nghĩa.

Bằng cuộc chiến đấu kiên trì và bất khuất, nhân dân Việt Nam đã đánh thắng chủ nghĩa đế quốc Mỹ, “tên khổng lồ” của phe đế quốc. Những thắng lợi này không chỉ thuộc về nhân dân Việt Nam mà còn là thắng lợi của tất cả các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới.

Nhân dân Êtiôpia chúng tôi đánh giá cao và khâm phục cuộc đấu tranh mẫu mực và chiến thắng của nhân dân Việt Nam anh hùng chống chủ nghĩa đế quốc và bọn phản động. Một trong những khẩu hiệu quen thuộc ở Êtiôpia mà chúng tôi thường nhắc đến là: Êtiôpia sẽ trở thành Việt Nam thứ hai.

THẬT LÀ MỘT CON NGƯỜI TUYỆT VỜI

Nhà văn I. LÉ PSENCÔ

(Liên Xô)

Tôi chưa thấy một người nào mà sau khi gặp đồng chí Hồ Chí Minh, dù chỉ một lần, mà lại không thốt lên khi nhớ đến cuộc gặp gỡ: "Thật là một con người tuyệt vời!". Người đã từng là một nhà báo, Người có một cặp mắt tinh tường và ngòi bút sắc sảo, Người là đảng viên cộng sản, một người chiến sĩ. Người là một nhà mácxít - leninnít. Người là người bạn của Liên Xô, là nhà hoạt động lỗi lạc của phong trào cộng sản và công nhân và phong trào giải phóng dân tộc, là "người con" xứng đáng của một dân tộc anh hùng và tên tuổi của Người sẽ mãi mãi khắc sâu trong tâm khảm chúng ta.

Người rất khiêm tốn. Người là một nhà leninnít trong tư duy, tư tưởng, trong công tác thực tế và trong đấu tranh. Người là một nhà leninnít trong thái độ của mình đối với cuộc sống, đối với chính mình và trong đời sống riêng tư. Người nghĩ về cuộc đời riêng của mình ít nhất.

Tất cả cuộc đời của Người và tất cả những ý nghĩ của Người đều cống hiến cho cuộc đấu tranh vì tự do và hạnh phúc của nhân dân. Cùng với nhân dân, Người đã tham gia cuộc đấu tranh chống thực dân Pháp. Và nhân dân đã giao phó cho Người, vị Chủ tịch đầu tiên của mình đọc đạo luật đầu tiên của nhà nước xã hội chủ nghĩa mới - *Tuyên ngôn độc lập* - trịnh trọng tuyên bố trước toàn thế giới nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời. Dưới sự lãnh đạo của Người, nhân dân Việt Nam đã tiến hành sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội trong cả nước và tiến hành cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Người biết tiếp thêm ý chí và niềm tin chiến thắng cho những tâm hồn và trái tim các lực lượng trẻ của đất nước.

MỘT NHÀ CÁCH MẠNG VĨ ĐẠI

LOTUTÉP*

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà cách mạng vĩ đại, vị lãnh tụ vĩ đại, một nhà thơ vĩ đại. Hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh không những sẽ sống mãi trong trái tim mỗi người mà còn mãi mãi lưu lại trong các tác phẩm văn học và sẽ cổ vũ cuộc đấu tranh cách mạng vĩ đại của nhân dân Việt Nam. Hình ảnh của Người cũng sẽ mãi mãi lưu lại trong các tác phẩm văn học Mông Cổ. Tất cả các nhà văn Mông Cổ tin tưởng chắc chắn rằng sự nghiệp cách mạng vĩ đại do đồng chí Hồ Chí Minh mở đường sẽ được nhân dân Việt Nam hoàn thành thắng lợi.

* Phó Chủ tịch Hội Nhà văn Mông Cổ.

BẢN CHẤT CỦA MỘT NHÀ CÁCH MẠNG

LUI T. GỒĐÓI*

Những ngọn cờ giải phóng dân tộc và xã hội của chủ nghĩa xã hội, hoà bình và "mùa xuân" của các dân tộc đã được dấy lên trong cả cuộc đời người chiến sĩ tiêu biểu - Chủ tịch Hồ Chí Minh, và ngày nay vẫn tiếp tục được giương cao. Tinh bất tử của "người con" xuất sắc của nhân dân Việt Nam thể hiện ở kết quả của cuộc chiến đấu, sự đánh thắng thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, sự thống nhất đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Những sự kiện nói trên đã góp phần làm thay đổi trào lưu lịch sử loài người. Sự giản dị của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tinh sâu sắc trong mọi suy nghĩ của Người, lòng yêu nước và chủ nghĩa quốc tế, bản chất của một nhà cách mạng, một nhà thơ đã được nêu lên trên toàn thế giới, khích lệ các cuộc đấu tranh và thắng lợi của nhân dân các nước.

* Đại biểu Chile tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Hà Nội, tháng 5/1980.

những yếu tố đó cũng giúp họ chống lại kẻ thù chung hiện nay. Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn đang sống với chúng ta, cùng hành động với chúng ta trong tất cả mọi lĩnh vực, trong lúc toàn thế giới đấu tranh vì hoà bình, tự do, quyền con người, vì tiến bộ xã hội. Nếu hôm nay Người ở đây với chúng ta, chắc Người sẽ sung sướng biết rằng Nicaragua, Dimbabuê đã đánh thắng bọn đế quốc và bọn phân biệt chủng tộc và đang trên con đường giành độc lập thật sự.

Nhân dân Chilê ở bên cạnh Chủ tịch Hồ Chí Minh, cạnh Đảng Cộng sản Việt Nam anh em. Trong những ngày đen tối của cuộc đấu tranh chống các cuộc xâm lược của bọn đế quốc, nhân dân nước chúng tôi đã chiếm các quảng trường, đường phố. Thanh niên giương cao các biểu ngữ mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh. Các nhà trí thức, những người tiến bộ, chị em phụ nữ ở tất cả các thành phố, nông thôn, nhà máy, trường học, nghị viện cùng có chung một tiếng nói: "Đoàn kết với Việt Nam!", "Đế quốc Mỹ cút đi!", "Hồ Chí Minh, chúng tôi chiến đấu đến cùng!".

Các vị lãnh đạo nhân dân Chilê đã đến Việt Nam để gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh và trực tiếp nói với Người về tình đoàn kết của những người dân Chilê. Một trong những người đó là thượng nghị sĩ Xanvado Agiendê.

TƯ TƯỞNG CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH CŨNG CHÍNH LÀ TƯ TƯỞNG CỦA BÀNG

Nhà báo MADOLEN RIPPHO
(Pháp)

Tượng trưng cho sự trong sáng nhất của dân tộc Việt Nam, cho sự đoàn kết nổi tiếng trong cuộc kháng chiến cứu nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh, ngày nay vẫn như còn sống, là người tổ chức nên thắng lợi của nhân dân Việt Nam chống sự xâm lược của đế quốc Mỹ.

Là nhà chiến lược lỗi lạc, là người sáng lập ra Đảng Lao động Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã và vẫn là hiện thân cho linh hồn của đất nước 31 triệu người dân Việt Nam.

Sự nghiệp cách mạng của Người gắn liền với lịch sử dân tộc của Người, đặc biệt gắn liền với lịch sử của nhân dân đất nước Người trong cuộc đấu tranh giành độc lập, chống thực dân Pháp, Nhật rồi chống Mỹ, tên đế quốc hùng mạnh nhất. Sự nghiệp cách mạng của Người còn gắn liền với những thắng lợi xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Vào những thời kỳ khó khăn nhất của đất nước do sự leo thang quân sự của đế quốc Mỹ, Bác Hồ kêu gọi nhân dân của Người, lời Người giản dị, tiếng Người thân thuộc đến với từng con tim, làm nức lòng hàng triệu chiến sĩ, cổ vũ họ thi đua, nêu cao chủ nghĩa anh hùng trong cuộc chiến tranh nhân dân, và vượt qua sức chịu đựng có giới hạn của con người.

... Khi viết bản *Di chúc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiên liệu, trước khi Người mất ngày 02/9/1969, rằng cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam chống sự xâm lược của đế quốc Mỹ có thể còn phải kéo dài, đồng bào của Người có thể còn phải chịu đựng nhiều hy sinh gian khổ trước khi giành thắng lợi. Thắng lợi mà Người luôn tiên đoán là chắc chắn, sáng chói ở cuối chặng đường đầy phong ba. Người viết: "Chỉ còn một tên xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu, quét sạch nó đi..."¹.

Khi đã phân tích đúng đắn về sự tàn bạo của chủ nghĩa đế quốc và tầm quan trọng về nhiệm vụ của các dân tộc trên thế giới, về thắng lợi của nhân dân Việt Nam chống lại sự hủy hoại và diệt chủng tàn bạo nhất chưa từng thấy, Chủ tịch Hồ Chí Minh đoán trước được sự phá hoại của

1. Hồ Chí Minh: *Tư tưởng lập, Bức, t.15, tr.512 (B.7)*.

máy bay Mỹ đối với các thành phố của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Và Người viết:

*"Còn non, còn nước, còn người,
Thắng giặc Mỹ, ta sẽ xây dựng hơn mười ngày nay!"*

Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng chính là tư tưởng của Đảng Lao động Việt Nam tiếp tục tiến hành xây dựng chủ nghĩa xã hội, chống lại máy bay B.52, cũng chính là tư tưởng của hàng nghìn anh hùng vô danh đã hy sinh tất cả, vì tự do của đất nước mình và cũng vì tự do của mọi đất nước, mọi dân tộc trên thế giới.

1. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, BGD, t.15, tr.623 (B.7).

HỒ CHÍ MINH - MỘT TRONG NHỮNG NHÀ CÁCH MẠNG VĨ ĐẠI NHẤT

Nhà báo MÁCTA RÓGIÁT
(Cuba)

Là người sáng lập Đảng Cộng sản Việt Nam đầu năm 1930, Chủ tịch Hồ Chí Minh là người tổ chức những thắng lợi vĩ đại của Việt Nam khi Người kết hợp sự phân tích một cách khoa học với đường lối cách mạng và cuộc đấu tranh của nhân dân mình, trên cơ sở vận dụng triệt để chủ nghĩa Mác - Lênin, khiến cho ngày nay Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam trở thành một đất nước thống nhất và vững mạnh sau khi đánh bại đế quốc Mỹ bằng chiến thắng ngày 30/4/1975 lịch sử. Cách đây 5 năm, chiến thắng này đã làm chính quyền Sài Gòn sụp đổ và tống cổ tên đế quốc cuối cùng khỏi thành phố ấy của miền Nam, thành phố mà ngày nay có tên gọi là "Thành phố Hồ Chí Minh".

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã huy động được sức mạnh và trí tuệ của nhân dân Việt Nam để giành lại độc lập từ tay Nhật, Pháp và sau đó, lại tổ chức một cuộc đấu tranh vĩ đại chưa từng có,

tiến hành cuộc chiến tranh giải phóng chống lại lực lượng quân sự của tên đế quốc hùng mạnh nhất chiếm đóng một phần lãnh thổ Việt Nam với sự tiếp sức của bọn tay sai, và tiến hành một cuộc chiến đấu vừa có tính tổ chức cao vừa rất anh hùng chống lại những cuộc tiến công hàng ngày của không lực Hoa Kỳ xuống lãnh thổ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

“Cuộc kháng chiến của ta là cuộc kháng chiến của toàn dân, cần phải động viên toàn dân, vũ trang toàn dân”, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói như vậy. Đó là bí quyết của những thắng lợi của Việt Nam, bí quyết có từ thời xa xưa, và ở mỗi giai đoạn lịch sử, một người Việt Nam lỗi lạc nào đó lại vận dụng thích hợp vào những hoàn cảnh cụ thể của thời đại mình đang sống.

Cũng trong năm nay, chúng ta kỷ niệm lần thứ 600 năm sinh Nguyễn Trãi, một người Việt Nam lỗi lạc, nhà chiến lược có một không hai từng làm quân sư cho chủ tướng Lê Lợi trong cuộc chiến tranh nhân dân lâu dài được kết thúc bằng việc tống cổ bọn xâm lược nhà Minh (Trung Quốc) ra khỏi bờ cõi.

“Đồng bào ta ngày nay cũng rất xứng đáng với tổ tiên ta ngày trước”, Chủ tịch Hồ Chí Minh

1. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, *Sđđ*, t.3, tr.539 (B.T).

2. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, *Sđđ*, t.7, tr.38 (B.T).

đã nói như vậy trong những ngày Cách mạng Tháng Tám thắng lợi và sau khi Việt Nam tuyên bố độc lập, và Người nhắc lại nhiều lần trong những tháng năm kháng chiến chống đế quốc Mỹ. Những lời dạy quý báu của tổ tiên luôn luôn được ghi nhớ và được thực hiện trong cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam, trong những đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam và luôn luôn khắc sâu trong tinh thần của mỗi chiến sĩ. “Cơn gió to trút sạch lá khô, tổ kiến hồng sục toang dề vỡ”, trong bài *Bình Ngô đại cáo*, Nguyễn Trãi đã viết như vậy khi nói về sức mạnh của nhân dân, những người đã sát cánh cùng nghĩa quân của Lê Lợi chiến đấu chống bọn phong kiến Trung Quốc xâm lược đến ngày chiến thắng.

Trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn luôn thực hiện triệt để nguyên tắc của chủ nghĩa quốc tế vô sản; và ngay cả những thời điểm khó khăn nhất, trong khi phải đương đầu với bọn thực dân, đế quốc, Việt Nam vẫn thực hiện chủ nghĩa quốc tế vô sản với những nước gần gũi nhất là Lào và Campuchia một cách trực tiếp, mạnh mẽ, chính xác và đúng lúc, đóng góp vào thắng lợi của các nước đang chiến đấu đó. Và như vậy, Việt Nam đã đáp lại những sự ủng hộ mà mình nhận được, trước hết là sự ủng hộ của Liên Xô. Bản hiệp định đầu tiên về hợp tác kinh tế giữa Việt Nam và Liên Xô ra đời cách đây

25 năm, được chính Chủ tịch Hồ Chí Minh ký ngày 18/7/1955. Sự giúp đỡ quan trọng đó của Liên Xô đối với nước Việt Nam vừa trải qua cuộc chiến tranh gian khổ chống thực dân Pháp được đế quốc Mỹ nâng đỡ đã tạo nên cơ sở đầu tiên cho quá trình củng cố về kinh tế và quản sự cho nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, một quá trình đầy khó khăn nhưng luôn luôn đi lên. Đó là một quá trình khó khăn vì trong một thời gian dài, ngay sau khi Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản *Tuyên ngôn độc lập* tại Quảng trường Ba Đình ngày 02/9/1945, Việt Nam vẫn không được hưởng hoà bình.

Nhưng Việt Nam không chỉ thực hiện nguyên tắc quý báu của chủ nghĩa quốc tế vô sản đối với những nước láng giềng gần gũi. Trên trái đất này, ở nơi nào còn có sự bất công xã hội, nơi nào bọn phản động còn chà đạp lên nhân dân, nơi nào những người cách mạng đã cầm vũ khí đứng lên, và nơi nào xuất hiện một cuộc cách mạng thật sự hoặc có những lực lượng tiến bộ đấu tranh cho quyền lợi của nhân dân, thì ở đó có tiếng nói đầy sức mạnh của Việt Nam, tiếng nói đầy uy tín mà Việt Nam đã có được qua quá trình đấu tranh kiên quyết, sáng tạo và triệt để chống lại những kẻ thù hùng mạnh.

“Xây dựng lại hơn mười ngày nay”, niềm mơ ước cách mạng đó của Chủ tịch Hồ Chí Minh đang trở thành hiện thực. Điều đó được thực hiện

trước hết nhờ thứ vũ khí chiến lược mà chính nhân dân Việt Nam đã tạo cho mình, thứ vũ khí mà không kẻ thù nào phá hủy nổi: Việt Nam, do Đảng Cộng sản của mình lãnh đạo, đã áp dụng một đường lối mácxít vì Việt Nam đã đánh giá đúng đắn và luôn luôn thực hiện những lời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, một trong những nhà cách mạng vĩ đại nhất của thế kỷ này, người mà không thể không nhắc đến khi nói về giai đoạn lịch sử vừa qua của Việt Nam, về cuộc đấu tranh, về chiến thắng và về tương lai của đất nước này.

CÁC NGUYÊN TẮC CỦA ĐẢNG

A. MÁTTHANA*

Không ai có thể tách rời cuộc đấu tranh của các dân tộc chống chủ nghĩa thực dân và đế quốc, vì độc lập, thống nhất và chủ nghĩa xã hội với cuộc đời của lãnh tụ vĩ đại Hồ Chí Minh. Đó là một cuộc đời với biết bao bài học quý báu và là tấm gương cho tất cả các dân tộc đang đấu tranh cho độc lập, tự do.

Cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ của nhân dân Việt Nam và của các lực lượng đang đấu tranh, là kết tinh của tất cả các đặc điểm vĩ đại của nhân dân Việt Nam và của các nguyên tắc của Đảng. Người là một nhà tư tưởng lớn, một nhà yêu nước lớn, đồng thời là một chiến sĩ quốc tế chủ nghĩa cao cả. Người còn là một nhà văn, nhà thơ lớn, một con người giản dị và là một người bạn thân thiết của các dân tộc đang đấu tranh.

* Đại biểu Yêmeo tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Hà Nội, tháng 5/1980.

Cách mạng Việt Nam ảnh hưởng sâu sắc đến tất cả các nước bị nô dịch và chậm phát triển. Từ kinh nghiệm của Việt Nam, các dân tộc đang đấu tranh có thể rút ra nhiều bài học để đánh thắng chủ nghĩa thực dân và xoá bỏ nghèo nàn, lạc hậu do chủ nghĩa thực dân để lại... Các dân tộc còn có thể rút ra bài học từ tình đoàn kết của Việt Nam với các lực lượng cách mạng, các nước xã hội chủ nghĩa, một nguyên tắc cơ bản để hoàn thành nhiệm vụ cải tạo xã hội chủ nghĩa. Bên cạnh đó, thế giới đang đấu tranh còn tìm thấy sự cổ vũ lớn lao ở cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh và những đức tính hiếm có của Người, từ đó tiến lên hoàn thành cuộc đấu tranh giành tự do dân tộc và tiến hành những biến đổi cách mạng.

LỊCH SỬ VÀ CHỨNG MINH SỰ ĐUNG DẪN CỦA NGƯỜI

PHIDEN CAXTỜRÔ*

... Việt Nam là một tên gọi vô cùng thần thiết, vô cùng gắn gũi đối với trái tim của mọi người Cuba. Việt Nam đối với chúng tôi là một tấm gương, một nguồn cổ vũ trong cuộc đấu tranh của chúng tôi. Nhân dân Cuba hiểu rất rõ vai trò vô cùng lớn lao của nhân dân Việt Nam trong phong trào cách mạng và trong phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới. Việt Nam đã nêu lên cho tất cả các dân tộc bị áp bức, bóc lột trên thế giới một bài học bất hủ. Không có một phong trào giải phóng dân tộc nào, không một dân tộc nào đã từng đấu tranh để giành lại độc lập của mình mà đã phải tiến hành một cuộc đấu tranh lâu dài và anh hùng như nhân dân Việt Nam. Cần phải nhắc lại hoàn cảnh rất khó khăn, phức tạp khi

* Bí thư thứ nhất Báo Chớp và là Trung ương Đảng Cộng sản Cuba, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước và Hội đồng Bộ trưởng Cuba.

nhân dân Việt Nam bắt đầu cuộc đấu tranh của mình. Nói tới điều đó không thể nào không nhắc tới cái tên vô cùng tôn kính và thần yêu là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Do hiểu rõ tầm quan trọng lịch sử vô cùng lớn lao và ảnh hưởng của Cách mạng Tháng Mười quang vinh, do tiếp thu tư tưởng sáng ngời của V.I. Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thấy rõ trong chủ nghĩa Mác - Lênin bài học và con đường để tìm ra giải pháp cho tất cả các dân tộc bị chủ nghĩa thực dân áp bức và bóc lột. Đồng chí Hồ Chí Minh đã kết hợp một cách thiên tài cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc và cuộc đấu tranh vì quyền lợi của quần chúng bị bọn phong kiến và giai cấp bóc lột áp bức. Người đã tìm ra con đường là kết hợp giữa những tư tưởng yêu nước của các dân tộc với sự cần thiết phải giải thoát họ khỏi sự bóc lột xã hội. Sự nghiệp giải phóng dân tộc và sự nghiệp giải phóng xã hội là hai điểm then chốt trong học thuyết của Người. Chủ tịch Hồ Chí Minh còn thấy rằng, các dân tộc lạc hậu do sự áp bức, bóc lột của chủ nghĩa thực dân có thể có những bước nhảy vọt trong lịch sử và xây dựng nền kinh tế của mình theo con đường xã hội chủ nghĩa, không phải trải qua sự hy sinh và những nỗi kinh hoàng của chủ nghĩa tư bản. Chủ tịch Hồ Chí Minh không những có một quan điểm chiến lược rõ ràng mà còn thấy sự cần thiết phải thành lập và xây dựng một đảng tiên phong

lãnh đạo cuộc đấu tranh đó. Và chính Người đã bắt tay xây dựng nên Đảng Cộng sản Đông Dương, và sau này là Đảng Lao động Việt Nam. Người đã tổ chức nên Đảng, giáo dục Đảng và rèn luyện Đảng trong cuộc đấu tranh đó. Chính nhờ vậy mà nhân dân Việt Nam đã có được đội tiên phong của mình, một đảng sáng suốt, biết đoàn kết tất cả các lực lượng tiến bộ của nhân dân trong một mặt trận rộng rãi để đưa họ đến thắng lợi. Chúng tôi nghĩ rằng, tất cả các dân tộc bị áp bức trên thế giới sẽ tìm thấy trong cuộc đời của đồng chí Hồ Chí Minh, trong tư tưởng chính trị của Người, trong quan điểm chiến lược và chiến thuật trong sáng của Người, một nguồn tri thức vô cùng phong phú để giải quyết những vấn đề của bản thân mình. Đồng chí Hồ Chí Minh đã biết vận dụng một cách thiên tài vào hoàn cảnh cụ thể của Việt Nam những nguyên lý bất hủ của chủ nghĩa Mác - Lênin, và lịch sử đã chứng minh sự đúng đắn của Người. Vì nếu làm khác đi thì không một dân tộc nào có thể viết được trang sử vẻ vang và anh hùng như nhân dân Việt Nam, là đánh bại chủ nghĩa thực dân Pháp, và sau đó, đánh bại chủ nghĩa đế quốc Mỹ.

Nhân dân Việt Nam vốn là một dân tộc nhỏ bé và nghèo nàn nhưng đã đánh bại hai lực lượng phản động hùng mạnh nhất trong thế giới hiện đại. Đó là một tấm gương vĩ đại mà nhân dân

Việt Nam đã nêu cho thế giới. Ngoài ra, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn có một quan niệm rất rõ về các lực lượng của phong trào cách mạng quốc tế. Ngay từ đầu, Người đã hiểu rằng cách mạng Việt Nam là một bộ phận của các lực lượng ấy. Chính Người đã dựa vào các lực lượng của phong trào cách mạng quốc tế và dựa vào sự đoàn kết của phong trào cách mạng ấy, vì nếu không có sự đoàn kết thì không một dân tộc nào có thể thắng được các lực lượng hùng mạnh của chủ nghĩa đế quốc trên thế giới ngày nay. Đây là một trong những bài học tuyệt vời khác mà Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam đã chỉ ra cho tất cả các dân tộc cách mạng trên thế giới. Ngoài ra, Chủ tịch Hồ Chí Minh là một người bảo vệ kiên quyết nhất sự đoàn kết của các lực lượng tiến bộ và cách mạng trên thế giới. Người hiểu rằng, mọi sức mạnh cần thiết để chiến thắng kẻ thù đế quốc chính là ở trong sự đoàn kết đó.

NGƯỜI CỘNG SẢN VĨ ĐẠI

PREMXAGA GUPTA*

Dổng chí Hồ Chí Minh động viên nhân dân giành và giữ gìn nền độc lập. Các dổng chí đang lãnh đạo nhân dân cả nước tiến lên trên con đường của chủ nghĩa xã hội, trên con đường xoá bỏ việc người bóc lột người. Đảng Cộng sản Việt Nam theo chủ nghĩa Mác - Lênin đã thành công ở chỗ tạo ra một nguồn sức mạnh để tiến hành cuộc kháng chiến trong 80 năm và giành được chiến công vô cùng hiển hách trong lịch sử loài người.

Mặc dù đã đi xa, nhưng dổng chí Hồ Chí Minh vẫn sống trong sự nghiệp của nhân dân - những người đang thực hiện những mong ước của Người; Người vẫn sống giữa lòng nước Việt Nam, nước Campuchia và nước Lào tự do. Người vẫn sống trong trí nhớ và hành động của tất cả các dân tộc yêu chuộng hoà bình và tự do trên khắp các lục địa. Người là một người cộng sản vĩ đại.

* Đại biểu Đảng Cộng sản Ấn Độ tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1980.

một thiên tài sáng tạo, một nhà cách mạng vĩ đại, một “người con” vĩ đại của Việt Nam, người cộng sản và lãnh tụ vĩ đại của phong trào cộng sản quốc tế. Người sống trong trái tim tất cả những ai quyết tâm chiến đấu cho chủ nghĩa xã hội, cho hoà bình, cho giải trừ quân bị và cho hoà dịu quốc tế. Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn sống trong lòng những người Ấn Độ chúng tôi, trong công cuộc bảo vệ nền dân chủ và chiến đấu cho chủ nghĩa xã hội.

Tôi nhớ lại cuộc di thám Ấn Độ của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào năm 1958. Cuộc di thám của Người đã động viên hàng triệu người dân Ấn Độ chúng tôi, thắt chặt mối quan hệ giữa nhân dân hai nước và mang lại niềm tin cho nhân dân chúng tôi trong cuộc đấu tranh của mình. Kết quả là sau đó nhiều đoàn đại biểu Việt Nam đã đến thám Ấn Độ. Nhân dân Ấn Độ luôn luôn biểu lộ tình đoàn kết và sự ủng hộ của Ấn Độ đối với cuộc chiến đấu của nhân dân Việt Nam nhằm đánh thắng đế quốc Mỹ.

ĐẢNG CỦA ĐỒNG CHÍ HỒ CHÍ MINH

RACODONDORAVA O LORANG*

Đây là một ưu đãi và niềm hạnh phúc lớn lao đối với tôi hôm nay được đại diện Đảng Tiên phong Cách mạng Madagátxca dự Đại hội lần thứ V Đảng Cộng sản Việt Nam - Đảng của đồng chí Hồ Chí Minh kính mến, tổ chức tại Thủ đô xinh đẹp và quang vinh của đất nước anh hùng, đang quyết tâm xây dựng chủ nghĩa xã hội sau khi chiến thắng những thủ thách tàn bạo nhất...

... Chúng tôi cảm thấy vô cùng gần gũi với Việt Nam, mặc dù hai nước chúng ta cách nhau rất xa, và càng hiểu rõ những hy sinh cũng như những thắng lợi của nhân dân Việt Nam. Đặc biệt, chúng tôi sẽ giữ mãi trong trái tim kỷ niệm về Chủ tịch Hồ Chí Minh mà đối với chúng tôi cuộc đời của Người luôn là tấm gương sáng về tư tưởng, lòng dũng cảm và lòng tự hào. Cảm tưởng này được

* Đại biểu Đảng Tiên phong Cách mạng Madagátxca dự Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ V Đảng Cộng sản Việt Nam.

tặng thêm nhiều trong thời gian ngắn ngủi tôi ở đất nước các bạn và được các đồng chí Việt Nam đón tiếp vô cùng nồng hậu, thắm thiết.

... Dư luận tiến bộ ở Madagátxca coi mỗi thắng lợi của Việt Nam như thắng lợi của chính mình. Chúng tôi nhớ lại cách đây 60 năm, khi thực dân Pháp vừa bình định xong hai nước chúng ta, nhà yêu nước tiến bộ Madagátxca Jeon Ralaimonge cùng với đồng chí Hồ Chí Minh là những người dân thuộc địa đầu tiên hiểu rõ rằng không có con đường giải phóng thực sự nào ngoài chủ nghĩa xã hội và đặc biệt là sự kết hợp với phong trào công nhân quốc tế.

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH ĐƯNG VÀO HÀNG NHỮNG NHÀ CÁCH MẠNG LÊNIN NÍT LỖI LẠC

Tạp chí NHỮNG VẤN ĐỀ VIỄN ĐÔNG
(Liên Xô)

Cuộc đấu tranh lâu dài đầy hy sinh của nhân dân lao động Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam để giải phóng dân tộc và xã hội, bảo vệ độc lập và tự do của Tổ quốc, chống cuộc xâm lược của bọn thực dân, đế quốc và phản động quốc tế đã để lại dấu tích vẻ vang trong phong trào cách mạng ở châu Á. Cuộc đời và hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh gắn liền với chiến công yêu nước và cách mạng vĩ đại đó của nhân dân Việt Nam, với thiên anh hùng ca Việt Nam. Trong suốt cuộc đời mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hành động với tinh cách một người thấm nhuần sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin, đã góp phần quan trọng vào sự phát triển sáng tạo và tận dụng đúng đắn những tư tưởng mácxít - lêninnít trong những điều kiện phức tạp của Việt Nam.

Chủ tịch Hồ Chí Minh xứng đáng đứng vào hàng những nhà cách mạng lêninnít lỗi lạc,

những người không chỉ lĩnh hội và thực hiện trên thực tiễn học thuyết thiên tài của V.I. Lênin, mà còn chứng minh sức hấp dẫn vô cùng lớn lao của những tư tưởng cộng sản bằng những phẩm chất cá nhân của mình, bằng tấm gương của đời mình.

Nét đặc trưng cho toàn bộ hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh là sự kết hợp hữu cơ các lợi ích dân tộc và các lợi ích giai cấp, sự thống nhất không gì phá vỡ nổi giữa những lý tưởng yêu nước với những lý tưởng của chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Ý nghĩa những hoạt động của Người và của Đảng Cộng sản Việt Nam mà Người lãnh đạo gần 40 năm, từ lâu đã vượt ra ngoài khuôn khổ một dân tộc. Trước hết các nhà cách mạng của những nước châu Á, châu Phi, Mỹ Latinh, nơi đã tiến hành hoặc mới bắt đầu cuộc đấu tranh kiên quyết vì sự nghiệp giải phóng dân tộc và giải phóng xã hội của quần chúng nhân dân, vì dân chủ và chủ nghĩa xã hội - đang học hỏi thực tiễn cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh và của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Ở Liên Xô, mọi người đều biết tên tuổi của đồng chí Hồ Chí Minh, "người con" vĩ đại của nhân dân Việt Nam. Hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt cao quý và gần gũi với những người Xôviết vì nhà yêu nước của Việt Nam là một người bạn lớn của Liên Xô, đã yêu mến những gì có liên quan với Cách mạng Tháng Mười, đã tích cực đấu tranh

cho tình hữu nghị Việt - Xô. Người tin tưởng vững chắc rằng tình hữu nghị anh em và sự hợp tác Xô - Việt không chỉ là một nhân tố quan trọng trong công cuộc xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ tự do và độc lập của Việt Nam mà còn phù hợp với lợi ích của toàn thể cộng đồng xã hội chủ nghĩa, của cuộc đấu tranh vì hoà bình, dân chủ và chủ nghĩa xã hội trên toàn thế giới.

HỒ CHÍ MINH - MỘT TRONG NHỮNG NGƯỜI CÁCH MẠNG VĨ ĐẠI NHẤT

UMBERTO ECO*†

Khó có lời nào có thể diễn tả được hết sự vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh, một chiến sĩ lỗi lạc của phong trào độc lập, tự do và giải phóng dân tộc, là lãnh tụ không phải chỉ trong đấu tranh quân sự mà cả trong xây dựng hoà bình. Người là nhà tư tưởng, nhà chiến lược, Người lãnh đạo cả sự nghiệp đấu tranh cho độc lập, tự do và xây dựng đất nước Việt Nam. Hồ Chí Minh là ngọn cờ đấu tranh không mệt mỏi vì hoà bình, độc lập dân tộc và mọi biểu hiện áp bức, bóc lột. Bằng cả tư tưởng và cuộc đời của mình, Người đã rèn luyện cho nhân dân Việt Nam ý chí "*Không có gì quý hơn độc lập, tự do*". Người là "bậc thầy" của đoàn kết, đoàn kết dân tộc,

* Ủy viên Ban Lãnh đạo toàn quốc Mặt trận Giải phóng Dân tộc Xa-ô-đi-ô, Chủ tịch Hội đồng Chính phủ xây dựng lại đất nước Nicaragua.

đoàn kết quốc tế... Hồ Chí Minh không những là một trong những người cách mạng vĩ đại nhất của Việt Nam mà còn là của toàn thế giới trong thế kỷ này.

Phần III

**ĐỒNG CHÍ HỒ CHÍ MINH
LÀ MỘT CHIẾN SĨ
CỘNG SẢN QUỐC TẾ
TRONG SÁNG**

XÂY DỰNG MỘT NỀN HÒA BÌNH THẬT SỰ CHO THẾ GIỚI

BAN THƯ KÝ HỘI ĐỒNG HÒA BÌNH THẾ GIỚI

Là hiện thân của những đức tính tốt đẹp nhất của dân tộc: trí thông minh, óc sáng suốt và lòng nhân đức cộng với nghị lực kiên cường và đức tính khiêm tốn hiếm có, lòng yêu nước thiết tha của Người được kết hợp một cách hài hoà với tình đoàn kết quốc tế hết sức nồng nhiệt. Là một người nhân đạo chân chính của thời đại chúng ta suốt hơn nửa thế kỷ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tận tụy cống hiến không mệt mỏi, có hiệu quả cho sự nghiệp cách mạng. Người là chiến sĩ, đứng hàng đầu trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và chủ nghĩa đế quốc để tạo khả năng giải phóng hoàn toàn Tổ quốc của Người, tiến hành xây dựng một xã hội phục vụ con người, giải phóng các dân tộc khác và xây dựng một nền hoà bình thật sự cho thế giới.

NGƯỜI CHIẾN SĨ CỦA PHONG TRÀO CÁCH MẠNG THẾ GIỚI

Báo NGƯỜI DÂN TỘC*
(Tandania)

Những người cách mạng khắp thế giới đều bày tỏ sự kính trọng và khâm phục sâu sắc đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh vì Người đã cống hiến cả đời mình, một lòng một dạ phục vụ nhân dân Việt Nam và loài người tiến bộ. Đối với những người cách mạng khắp thế giới, Chủ tịch Hồ Chí Minh là biểu tượng cho đấu tranh cách mạng, cho hoài bão cách mạng, cho sức mạnh cách mạng của nhân dân Việt Nam.

Người cách mạng sẽ không còn thấy Chủ tịch Hồ Chí Minh bằng xương bằng thịt, nhưng ngọn lửa cách mạng và giải phóng do Người giương cao và tượng trưng nhất định tiếp tục dẫn đường cho tiến trình lịch sử ngày mai.

* Xả luận báo *Người dân tộc* Tanzania, số ra ngày 12/9/1969.

NGƯỜI DẪ CHIẾN ĐẤU KHẮP MỌI NƠI

Báo NGƯỜI QUAN SÁT

(Trắc)

Chúng ta không viết để than khóc trước việc Chủ tịch Hồ Chí Minh từ trần mà để ca ngợi cuộc sống của Người, coi như một thiên anh hùng ca của một trong những vị lãnh tụ cách mạng vĩ đại nhất của thế kỷ XX. Cùng với toàn thể loài người tiến bộ, lịch sử sẽ mãi mãi tưởng nhớ đến Bác như là một người hiền hậu và đáng kính nhất, Người mà trong hơn nửa thế kỷ đã hiến dâng cả cuộc đời cho sự nghiệp cao cả là giải phóng nhân dân mình và trực tiếp góp phần vào sự nghiệp của toàn thể loài người.

Hình ảnh của Người sẽ mãi mãi gắn liền với hình ảnh một vị lãnh tụ vĩ đại đã lãnh đạo nhân dân anh hùng của mình trong cuộc chiến đấu gay go nhất chống bọn đế quốc Nhật - Pháp trước đây và Mỹ hiện nay, và chứng tỏ cho toàn thế giới thấy rằng loài người bị áp bức, bóc lột và đau khổ có thể đứng lên và chiến đấu giành lấy một cuộc sống xứng đáng và tự do.

Nhân dân vinh quang và kiên cường của Người đã chiến đấu chẳng những cho quyền lợi riêng của mình mà còn cho quyền làm người ở Mỹ Latinh, cho nhân dân châu Á - Phi đói khổ và cho các trẻ em Ả-rập Paléx-tin đang phải sống trong dọ dầy.

MỘT CHÍNH KHÁCH NỔI BẬT CỦA THỜI ĐẠI

Báo PARICADA

(Nicaragua)

Từ lúc còn trẻ cho đến phút cuối cùng của đời mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hiến dâng tất cả cho sự nghiệp cách mạng của Việt Nam và sự nghiệp của các dân tộc trên thế giới. Chủ tịch Hồ Chí Minh tượng trưng cho những phẩm chất tốt đẹp nhất của dân tộc Việt Nam, tượng trưng cho những ý chí đấu tranh kiên quyết không gì lay chuyển nổi vì độc lập, tự do, tượng trưng cho chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa quốc tế chân chính.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã suốt đời đấu tranh không những vì sự nghiệp giải phóng của Việt Nam mà còn vì sự nghiệp giải phóng của tất cả các dân tộc bị áp bức, vì hoà bình và công lý trên thế giới. Chủ tịch Hồ Chí Minh không những là người có đạo đức nhất, người anh hùng xuất chúng nhất của dân tộc Việt Nam, mà còn là một chiến sĩ xuất sắc của các phong trào cộng sản và cách mạng quốc tế, một nhà tư tưởng vĩ đại, một chính khách nổi bật của thời đại chúng ta.

BẠN BÈ KÍNH YÊU, KẼ THÙ KHÂM PHỤC

Báo QUAN ĐIỂM*

(Mianma)

Chủ tịch Hồ Chí Minh không những là vị lãnh tụ kiên cường của nhân dân Việt Nam mà còn là một vị lãnh tụ lỗi lạc của nhân dân châu Á và thế giới. Người không chỉ được bạn bè kính yêu mà kẻ thù cũng phải khâm phục. Người đã cống hiến tất cả cuộc đời cho sự nghiệp chung của nhân dân Việt Nam, nhân dân châu Á và thế giới. Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là một người tiên phong cách mạng mà còn là người đã đào tạo ra những người tiên phong lãnh đạo cách mạng, thắng bước tiến lên. Người sống giản dị nhất, nhưng chí hướng của Người cao cả và sự nghiệp của Người vẻ vang. Đối với kẻ thù, Người là sức nóng "mặt trời thiêu đốt", đối với bạn bè, Người là "mặt trăng dịu hiền". Đó là những di sản quý báu của Người đã để lại cho chúng ta.

* Số ra ngày 15/5/1970.

MỘT NHÀ HOẠT ĐỘNG QUỐC TẾ TOÀN TÂM, TOÀN Ý

BÁO TIẾN LÊN*
(Xri Lanca)

Người ta nói: Lãnh tụ là người làm cho những người có hành động riêng trở thành những người có hành động chung. Qua tiêu chuẩn này, đồng chí Hồ Chí Minh là một lãnh tụ đứng hàng đầu, vì cuộc đời hoạt động của Người đã cổ vũ những người nam, nữ bình thường, những người công nhân, nông dân, thanh niên, sinh viên khác phục những khó khăn dường như không vượt qua nổi để đi tới thắng lợi.

Các chiến sĩ tự do đang cầm vũ khí chống chủ nghĩa thực dân và chủ nghĩa phát xít hiện nay biết rằng, từ tấm gương của Việt Nam dưới sự lãnh đạo của đồng chí Hồ Chí Minh, họ cũng có chiến thắng.

Tất cả những người châu Á có thể tự hào rằng Người cũng là một người châu Á. Chúng ta,

* Số ra ngày 09/9/1969.

những người cộng sản có thể tự hào rằng, Người là một người cộng sản.

Đồng chí Hồ Chí Minh là hiện thân của tất cả những gì tốt đẹp nhất trong phong trào vĩ đại của chúng ta: một nhà cách mạng, một người yêu nước, một người nhân đạo, một nhà hoạt động quốc tế toàn tâm toàn ý.

LÀNH TỰ VĨ ĐẠI

BÁO TIẾNG NÓI NHÂN DÂN

(Anbani)

Những người cộng sản và toàn dân Anbani đánh giá cao và kính yêu đồng chí Hồ Chí Minh, người con, người lãnh tụ vĩ đại và kính mến của nhân dân Việt Nam anh em, của Đảng Lao động Việt Nam, người chiến sĩ lỗi lạc của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, người bạn vĩ đại của nhân dân Anbani.

NGƯỜI CHIẾN SĨ CÁCH MẠNG THEO CHỦ NGHĨA QUỐC TẾ LÊNIN

BÁO TIN TỨC
(Liên Xô)

Toàn bộ cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh là chiến công bất diệt vì vinh quang của cách mạng.

Gần 40 năm, Người đứng đầu Đảng vẻ vang của những người cộng sản Việt Nam mà từ ngày thành lập đầu tiên đã nắm vững ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin, giải phóng dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Người đã rèn luyện cho những người cộng sản Việt Nam những đức tính cao cả, làm cho những người lao động toàn thế giới kính trọng và mến phục - đó là ý chí kiên cường và lòng dũng cảm trong đấu tranh, niềm lạc quan cách mạng vô tận, lòng trung thành với những lý tưởng của chủ nghĩa quốc tế vô sản và tình đoàn kết anh em với các nước xã hội chủ nghĩa, các đảng cộng sản và công nhân, tất cả những người lao động.

Chủ tịch Hồ Chí Minh và những người bạn chiến đấu của Người trong Đảng đã góp phần quan trọng vào kho tàng kinh nghiệm của cách mạng thế giới, phát huy sáng tạo những nguyên tắc của

chủ nghĩa Mác - Lênin; đã đề ra và thực hiện thành công chiến lược chiến tranh cách mạng phù hợp với những điều kiện của Việt Nam, biết kết hợp khéo léo các hình thức đấu tranh khác nhau: quân sự, chính trị, ngoại giao; trong khi huy động toàn dân giáng trả cuộc xâm lược của đế quốc, đã thực hiện việc kết hợp có hiệu quả tối đa những cố gắng chung của dân tộc với sự ủng hộ quốc tế hết sức rộng rãi, một trong những nhân tố quyết định bảo đảm thắng lợi của sự nghiệp chính nghĩa ở Việt Nam. Giờ đây, các dân tộc đang đấu tranh vì công cuộc giải phóng dân tộc và xã hội, trước hết là các nước Á, Phi, Mỹ Latinh thấy tấm gương cổ vũ trong thực tiễn cách mạng, sự dũng cảm và nhìn xa trông rộng của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Lao động Việt Nam do Người rèn luyện.

Đồng chí Hồ Chí Minh thuộc về đội ngũ xuất sắc của những chiến sĩ cách mạng theo chủ nghĩa quốc tế leninist, những người chẳng những tiếp thu và thực hiện học thuyết thiên tài của V.I. Lênin mà còn bằng những đức tính riêng, tấm gương sống của mình đã chứng tỏ sự hấp dẫn lớn lao của những tư tưởng cộng sản.

Tấm gương của "người con" vĩ đại của nhân dân Việt Nam đặc biệt rất quý và gần gũi với nhân dân Xôviết bởi vì Hồ Chí Minh là người bạn lớn của đất nước Xôviết, trân trọng đối với tất cả những gì gắn liền với Cách mạng Tháng Mười,

với V.I. Lênin. Tên tuổi của Hồ Chí Minh rất thân thiết với mỗi người Xôviết.

Đồng chí Hồ Chí Minh đã đi xa trước ngày thắng lợi hoàn toàn của sự nghiệp chính nghĩa mà Người đã cống hiến cả đời mình, nhưng Người luôn luôn tin tưởng vững chắc rằng ngày đó sẽ đến. Trong *Di chúc* của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: "Dù khó khăn gian khổ đến mấy, nhân dân ta nhất định sẽ hoàn toàn thắng lợi. Đế quốc Mỹ nhất định phải rút khỏi nước ta. Tổ quốc ta nhất định sẽ thống nhất. Đồng bào Nam Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà"¹.

Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh là kim chỉ nam đối với những người bạn chiến đấu của Người trong Đảng, đối với toàn thể nhân dân Việt Nam, những người đã giành được thắng lợi tuyệt vời trong cuộc đấu tranh vì độc lập và tự do. Và giờ đây, sau cuộc đấu tranh lâu dài đầy hy sinh quên mình, cuộc cách mạng dân tộc dân chủ đã thắng lợi trên toàn bộ lãnh thổ miền Nam Việt Nam. Từ nay, thành phố Sài Gòn sẽ mang tên là Thành phố Hồ Chí Minh. Tất cả những người yêu nước Việt Nam từ Lạng Sơn đến Cà Mau có quyền tự hào rằng, họ đã thực hiện vinh dự những lời di huấn của vị lãnh tụ và của người thầy của mình. Sự nghiệp của đồng chí Hồ Chí Minh sống mãi đang chiến thắng.

1. Hồ Chí Minh: *Trao lại, Báo*, t.15, tr.623 (B.7).

SỰ BẤT DIỆT CỦA TINH THẦN QUỐC TẾ VÔ SẢN

BÁO TỰ DO NHÂN DÂN*
(Hunggari)

Chủ tịch Hồ Chí Minh - người anh hùng của một dân tộc - đã để lại cho Đảng sự bất diệt tinh thần quốc tế vô sản bằng cuộc đời mình, cũng như bản Di chúc của mình. Cần có một đảng hoà vào quần chúng để xây dựng nước Việt Nam độc lập, dân chủ và giàu mạnh, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới. Vì đây là toàn bộ cuộc đời của Người, không có gì làm sai lạc được. Người đã giáo dục và lãnh đạo đảng này như thế. Quyền lợi của Đảng, quyền lợi dân tộc và lợi ích của phong trào cách mạng thế giới - ba nhân tố này luôn luôn hoà vào nhau làm một trong đường lối của đồng chí Hồ Chí Minh...

Đồng chí Hồ Chí Minh là một trong những người đã góp phần to lớn về sự thống nhất này. Trước tiên vì Người đã biết thống nhất cuộc đấu

* Số ra ngày 19/5/1970.

tranh giành tự do cho dân tộc mình với sự nghiệp chung của phong trào giải phóng dân tộc và phong trào cộng sản quốc tế. Cuộc đấu tranh giành tự do của nhân dân Việt Nam do đồng chí Hồ Chí Minh lãnh đạo luôn có một nhân tố thống nhất vô cùng to lớn như thế. Nhân tố này như đã được thể hiện trong *Di chúc* của Người, hiện nay vẫn luôn mang những giá trị thời đại.

CHIẾN SĨ LỐI LẠC CỦA PHONG TRÀO CỘNG SẢN VÀ CÔNG NHÂN QUỐC TẾ

BỘ CHÍNH TRỊ TRUNG ƯƠNG
ĐẢNG NHÂN DÂN CÁCH MẠNG LÀO

Đồng chí Hồ Chí Minh là người phổ biến chủ nghĩa Mác - Lênin vào Đông Dương, người tổ chức, lãnh đạo, xây dựng và giáo dục Đảng Cộng sản Đông Dương, tiền thân của Đảng Nhân dân Cách mạng Lào.

Người là “người thầy” vĩ đại, là người lãnh đạo tài tình của cách mạng Việt Nam, là người thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (nay là nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam) - Nhà nước Dân chủ Nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á, đồng thời là chiến sĩ lỗi lạc của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn vun đắp tình hữu nghị đoàn kết đặc biệt giữa nhân dân Lào và nhân dân Việt Nam ngày càng phát triển tốt đẹp.

Kế tục sự nghiệp của Đảng Cộng sản Đông Dương, Đảng Nhân dân Cách mạng Lào đã lãnh

đạo cách mạng Lào đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, đưa Lào tiến lên con đường xã hội chủ nghĩa tươi sáng.

Cuộc đời hoạt động cách mạng và những cống hiến của đồng chí Hồ Chí Minh đối với cách mạng Việt Nam cũng như cách mạng Lào, cách mạng Đông Dương, phong trào oộng bản và công nhân quốc tế, là tấm gương tiêu biểu cho các thế hệ phấn đấu rèn luyện, học tập đạo đức cao đẹp, tinh thần yêu nước nồng nàn và chủ nghĩa quốc tế trong sáng của đồng chí Hồ Chí Minh để tiếp tục củng cố mối quan hệ đoàn kết đặc biệt giữa hai dân tộc Việt Nam - Lào.

ĐOÀN KẾT LÀ SỨC MẠNH

CHIA XIM*

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cống hiến cả cuộc đời mình cho Tổ quốc Việt Nam, hoạt động của Người thấm nhuần lòng nhân đạo, yêu tự do, yêu hoà bình và công lý. Lịch sử đấu tranh kiên cường của nhân dân Việt Nam gắn liền với tên tuổi và sự nghiệp của Người. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người hiểu sâu sắc và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào hoàn cảnh Việt Nam, đưa cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, đánh bại mọi cuộc chiến tranh xâm lược của các thế lực đế quốc và phản động thế giới nhằm giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc và tiến lên chủ nghĩa xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đoàn kết được mọi lực lượng cách mạng, xây dựng Mặt trận Đoàn kết thống nhất rộng rãi.

Đảng Cộng sản Việt Nam, đội tiên phong của giai cấp công nhân Việt Nam đã lãnh đạo nhân dân Việt Nam giành được những thắng lợi to lớn

* Phó Chủ tịch Mặt trận Đoàn kết dân tộc cứu nước Campuchia.

trong 80 năm qua đã chứng minh cho sự lãnh đạo sáng suốt của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nắm vững quan điểm của V.I. Lênin về đoàn kết quốc tế vô sản. Cách mạng Việt Nam đã nêu một tấm gương sáng ngời về đấu tranh giành độc lập chủ quyền kết hợp chặt chẽ với tinh thần đoàn kết quốc tế.

Trước nguy cơ nhân dân Campuchia bị diệt chủng, nhân dân Việt Nam đã không quản hy sinh, ra sức giúp đỡ tạo điều kiện cho nhân dân Campuchia nổi dậy lật đổ ách thống trị phát xít của bọn Pôn Pốt - Iêng Xary.

Hơn một năm qua, quân đội và các đồng chí chuyên gia Việt Nam thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã và đang làm tốt nghĩa vụ quốc tế vô sản. Bọn phản động và các thế lực đế quốc đang âm mưu phá hoại tình đoàn kết Campuchia - Việt Nam - Lào nhưng tình đoàn kết đó vẫn được củng cố vững vàng và không ngừng phát triển, là một đòn giáng mạnh vào âm mưu của kẻ thù. Thời gian qua đã chứng minh cho chân lý đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là sống, chia rẽ là chết.

Nnoi gương Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân Campuchia nguyện học tập tinh thần đấu tranh không khoan nhượng, tấm gương hy sinh cao cả của Người.

BÊN CẠNH CỤ HỒ CHÍ MINH

Nhà văn GIÓHANÉT HENRI

(Aix-en-Provence)

Ngay ở đây, từ chốn xa xôi này, chúng tôi cũng hiểu rằng Cụ Hồ Chí Minh đang chiến đấu quên mình cho một sự nghiệp có quan hệ đến tất cả chúng tôi, đến mỗi một em bé đang lọt lòng mẹ ra đời trên khắp hành tinh, sự nghiệp đó là quyền thiêng liêng của một dân tộc được hưởng chế độ do mình chọn lấy theo đa số. Chúng tôi, những người đồng tình với cuộc chiến đấu của Cụ, không thể gửi vũ khí và quân đội cho Cụ. Nhưng tất cả sức mạnh tinh thần của chúng tôi ở bên cạnh Cụ bây giờ và mãi mãi cho đến khi “ngọn đuốc” chiến thắng về tay Cụ ở Việt Nam.

KHÔNG CHỈ CỦA NHÂN DÂN VIỆT NAM

G. GRÉSÔCÔ*

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà hoạt động lỗi lạc của phong trào công nhân và phong trào giải phóng dân tộc, vị lãnh tụ của nhân dân Việt Nam, người sáng lập và cố vũ Đảng Cộng sản Việt Nam, nhà tổ chức và lãnh đạo Cách mạng Tháng Tám năm 1945 lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á, nhà quốc tế chủ nghĩa leninist, nhà cách mạng bất khuất, người đấu tranh kiên quyết chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, vì tự do của các dân tộc bị áp bức. Ảnh hưởng và sự đóng góp của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào sự phát triển, cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân thế giới là rất to lớn. Đồng chí Hồ Chí Minh là một người vĩ đại, toàn diện và lỗi lạc của thời đại chúng ta. Ngay cả kẻ thù của chúng ta cũng phải công nhận điều đó.

* Nhà du báo và trụ Liên Xô.

Thắng lợi của Việt Nam khẳng định một chân lý vĩ đại của thời đại chúng ta: mỗi dân tộc đang đấu tranh cho tự do và độc lập có thể tin tưởng chắc chắn vào sự giúp đỡ kiên quyết và có hiệu quả của Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa khác, của tất cả các lực lượng tiến bộ.

Đồng chí Hồ Chí Minh là người bạn lớn và tin tưởng của Liên Xô. Người đã xây dựng nên tình hữu nghị vĩ đại của hai dân tộc chúng ta và luôn luôn cố gắng củng cố tình hữu nghị đó. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người Việt Nam đầu tiên tiếp thu sáu sắc và đầy đủ những tư tưởng của V.I. Lênin, tư tưởng của Cách mạng Tháng Mười và cả cuộc đời mình, Người đã cống hiến cho việc thực hiện những tư tưởng đó trên Tổ quốc mình. Người đã nhiều lần đến thăm Liên Xô, nói tiếng Nga rất lưu loát, yêu mến nhân dân Xôviết một cách chân thành và nồng nhiệt. Và nhân dân Liên Xô cũng đáp lại như vậy đối với tình cảm đó của Người. Phát biểu ở hội nghị gặp gỡ với các đồng chí Việt Nam, tôi đã kể về những tình cảm lớn của toàn thể nhân dân Liên Xô đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, đối với dân tộc mà Người đã phục vụ bằng toàn bộ cuộc đời mình.

Ở nước ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh được kính trọng sáu sắc. Tên Người được đặt cho một trong những quảng trường lớn ở Mátxcơva, một trường đại học ngoại ngữ ở Iécútscơ, một tàu biển. Có thể

thấy rằng, đồng chí Hồ Chí Minh được biết đến rộng rãi căn cứ vào sự kiện sau: Nhà xuất bản "Đội cận vệ trẻ" đã phát hành cuốn sách *Đồng chí Hồ Chí Minh* của Épphênhê Cômêlêp trong loạt sách *Cuộc đời của những con người tuyệt vời*, và những cuốn sách đó đã được tiêu thụ nhanh chóng.

Phần tôi, đây là lần đầu tiên tôi đến với đất nước Việt Nam mặc dù nhiều lần tôi được nhìn thấy đất nước tuyệt vời và rất thân thương, gần gũi đối với toàn thể nhân dân Xôviết này từ trên vũ trụ. Từ cửa mạn của con tàu vũ trụ nhìn xuống, tôi mơ ước có ngày sẽ được đến thăm đất nước này, gặp gỡ những con người tuyệt vời và mến khách mà các đồng chí của tôi là Ghécman Titốp và Valentina Têrêxcôva đã nhiều lần kể cho tôi nghe một cách thân tình. Và thế là ước mơ đã trở thành sự thật. Tôi sung sướng gấp nhiều lần, vì rằng điều này đã diễn ra đúng vào năm trọng đại của Việt Nam - năm kỷ niệm lần thứ 50 Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, lần thứ 90 Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh và lần thứ 35 Ngày thành lập nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Trong những ngày thử thách gian khổ, những ngày chiến đấu ác liệt chống bọn can thiệp nước ngoài, đồng chí Hồ Chí Minh đã tin tưởng sắt đá vào thắng lợi, vào nền tự do và độc lập của đất nước mình. Người nói: sau khi đuổi được bọn

xâm lược và thống nhất Tổ quốc, nhân dân Việt Nam sẽ xây dựng đất nước Việt Nam 10 lần to đẹp hơn và giàu mạnh hơn. Và ngày nay, đứng trên mảnh đất lộng gió vinh quang anh hùng này và được thấy nhân dân Việt Nam đang lao động với tinh thần nhiệt tình và quyết tâm như thế nào, tôi tin tưởng chắc chắn rằng: Bất chấp tất cả những khó khăn và trở ngại, *Di chúc* vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh sẽ được thực hiện. Việt Nam sẽ ngày càng giàu đẹp và vững mạnh.

LỜI DI CHỨC CHÍNH TRỊ

M. HAXEGAŌA*

Bấy giờ, chúng ta nhớ lại lời *Di chúc* chính trị của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người đã nói rõ tầm quan trọng của “Hoà bình, Đoàn kết, Độc lập và Dân chủ” trong câu cuối cùng. Chúng tôi đã nghiên cứu một cách sâu sắc lời *Di chúc* này và cố gắng thực hiện tinh thần đó trong phong trào hoà bình Nhật Bản. Các lực lượng hoà bình Nhật Bản tiếp tục thống nhất hành động để giải quyết những vấn đề chung mặc dù mỗi lực lượng có một quan điểm khác nhau. Nhờ vậy, hàng năm chúng tôi có thể tổ chức một hội nghị quốc tế chống bom A và bom H tại Hirôshima và Nagasaki. Cuộc diễu hành vì hoà bình đến Hirôshima đã bắt đầu từ Tôkyô nhằm cấm hoàn toàn tất cả các loại vũ khí hạt nhân.

Chúng tôi cho rằng, những lời dạy cuối cùng trong *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh cần phải được thực hiện ở bất cứ nơi nào trên trái đất này.

* Chủ tịch Ủy ban Hoà bình Nhật Bản.

Tôi tha thiết mong muốn rằng, tất cả lực lượng hoà bình của thế giới thực hiện đúng đắn những lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh và đoàn kết lại để đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, chủ nghĩa bành trướng và chủ nghĩa bá quyền.

NGÔN CỮ THÔNG NHẤT

Nhà báo ILIA SÉTÚCH

(Tiếp Khắc)

Hồ Chí Minh - người đại diện tuyệt vời và anh hùng cho những gì tốt đẹp nhất được thể hiện trong phong trào cộng sản thế giới suốt 50 năm qua kể từ Cách mạng Tháng Mười Nga năm 1917 đến nay. Người là tượng trưng cho tinh thần của cuộc kháng chiến do những người cộng sản đã tiến hành để chống lại chủ nghĩa thực dân cũng như chủ nghĩa phát xít và quốc xã.

Với ý nghĩa đó, trong những năm gần đây chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh đã được giương cao không những trong các cuộc biểu tình vì hoà bình ở Việt Nam mà còn xuất hiện trong các cuộc bãi công, hoặc tại những cuộc chiếm giữ ở các trường đại học và trong các hoạt động khác của công nhân, sinh viên, những nhà hoạt động cách mạng lão thành của phong trào công nhân "Đội cận vệ sau chiến tranh" của những người cộng sản

1. Nay là Cộng hòa Séc và Cộng hòa Slovakia (B.T).

và những người kháng chiến, cũng như trong các tầng lớp thanh niên; những người cộng sản; các nhà xã hội học cũng như những người Thiên Chúa giáo, từ những người trong các nghiệp đoàn cho đến các nhà hoạt động vì hoà bình. Hồ Chí Minh đã trở thành “ngọn cờ” thống nhất của nhân dân thuộc mọi thế hệ khác nhau có cuộc sống chính trị và quan điểm khác nhau, nhưng đã liên hiệp với nhau bằng sự khám phục chủ nghĩa anh hùng của Việt Nam và bằng mối tình đoàn kết của họ với Việt Nam.

NGƯỜI BẠN LỚN

KHITXAAN LÚTXANĐAMBUN*

Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Việt Nam, người chiến sĩ nhiệt thành đấu tranh cho hoà bình, tự do và độc lập, người chiến sĩ cộng sản kiên cường, nhà quốc tế chủ nghĩa triệt để, người bạn lớn của nhân dân Mông Cổ và nhân dân thế giới, người bạn lớn của những ai đấu tranh cho độc lập, tự do và sự phồn vinh của dân tộc.

Nhân dân Mông Cổ đánh giá cao và quý trọng công lao to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh không những đối với nhân dân Việt Nam mà còn đối với nhân dân toàn thế giới. Sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh sống mãi trong lòng chúng ta và cố vũ chúng ta tiến hành cuộc đấu tranh mới và tiến tới giành thắng lợi mới.

* Trưởng đoàn đại biểu Ủy ban Bảo vệ hoà bình Mông Cổ.

GIEO NHỮNG “HẠT GIỐNG” CHO CUỘC ĐẤU TRANH CÁCH MẠNG

Nhà báo LAIA ENGHÉBAU
(Cộng hòa Ả-rập thống nhất)

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gieo những “hạt giống” cho cuộc đấu tranh cách mạng ở tất cả các nơi nhân dân đang bị áp bức, bóc lột. Người đã thành công trong việc “gieo trồng” những giá trị văn minh nhất, nhân đạo nhất trong tâm trí mỗi công dân Việt Nam. Chắc chắn Người cũng là một trong những vị lãnh tụ xã hội chủ nghĩa nhân đạo, văn minh vĩ đại nhất trong thời đại chúng ta.

Chúng tôi biết rằng, với những giá trị văn minh và nhân đạo đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh mãi mãi có khả năng động viên toàn thể nhân dân anh hùng nước các bạn chống lại và chiến thắng mọi đế quốc dù chúng hùng mạnh thế nào đi nữa.

HÌNH ẢNH TỔNG HỢP

MENBA HÉCNANĐÉT*

Có thể nói rất nhiều về cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người là hình ảnh tổng hợp của một nhà cách mạng đấu tranh không mệt mỏi vì tự do và hạnh phúc của nhân dân, một người khiêm tốn và giản dị, một nhà thơ nhạy cảm và sâu sắc, có khả năng nói lên những tình cảm trong sáng nhất của con người. Là người sáng lập và lãnh đạo Đảng tiên phong, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thúc đẩy ý thức giác ngộ cách mạng của nhân dân, đã tổ chức và lãnh đạo phong trào đấu tranh mạnh mẽ chống chủ nghĩa thực dân, dẫn đến chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, giáng một đòn nặng nề vào thực dân Pháp. Tư tưởng và những lời dạy của Người là kim chỉ nam đối với thắng lợi vĩ đại chống đế quốc Mỹ. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người xây dựng khối thống nhất của Tổ quốc Việt Nam. Người là sự tổng hợp

* Chủ tịch Ủy ban Cuba đoàn kết với miền Nam Việt Nam.

của những giai đoạn huy hoàng nhất của nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh nhằm xây dựng một xã hội xứng đáng, tươi đẹp: xã hội xã hội chủ nghĩa.

Học tập những lời dạy của V.I. Lênin thiên tài, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã giải thích và vận dụng một cách đúng đắn học thuyết Lênin trong công cuộc xây dựng một cuộc sống mới cho dân tộc mình.

VÌ SỰ NGHIỆP CỦA NHÂN DÂN VIỆT NAM VÀ VÌ SỰ NGHIỆP CỦA CẢ LOÀI NGƯỜI

Nhà báo NAGA ALUSI

(Libăng)

Cụ Hồ Chí Minh không những là người có tiếng tăm mà còn là một người rất thiết tha với tiến bộ. Con người mà hàng ngày chúng ta được nghe tên ấy gắn liền với sự tích một dân tộc vĩ đại.

Nhân dân ta chưa được hiểu biết một cách đầy đủ về tư tưởng, về hoạt động chính trị cũng như về đời tư của Cụ Hồ Chí Minh. Rõ ràng là mọi người đều muốn biết ít nhiều về con người vĩ đại ấy, con người đang lãnh đạo nước mình đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác trong cuộc đọ sức với quân đội hùng mạnh của một nước đế quốc lớn nhất. Có thể thâu tóm cuộc đời của con người ấy trong hai tiếng "đấu tranh". Hơn 50 năm, Cụ Hồ Chí Minh chiến đấu vì sự nghiệp của nhân dân Việt Nam và vì sự nghiệp của cả loài người, chiến đấu không một phút nghỉ ngơi, không một giây chùn bước...

Như độc giả đã thấy, Cụ Hồ Chí Minh không những là một chiến sĩ Việt Nam mà hơn nữa, còn

là một chiến sĩ của thế giới, một chiến sĩ đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân. Nếu như tư tưởng của Cụ đã rõ rệt như vậy thì hành động của Cụ, cuộc đấu tranh của Cụ càng làm sáng tỏ những tư tưởng ấy. Cụ có nhiều bài viết sắc sảo về chủ nghĩa thực dân thống trị ở Việt Nam, Trung Quốc, Tuynidi, Angiêri, Dahômây... và về tình cảm của người da đen ở Mỹ. Đó là những bài động viên cách mạng mang nặng sự quan tâm đối với sự nghiệp của loài người, đối với sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân và chống áp bức.

NGƯỜI DÃ ĐƯỢC ÁNH SÁNG CHIẾU RỘI

Nhà báo PÔN BÉCNÔTEN

(Tuynidi)

"... Người dã lấy tên là Hồ Chí Minh, nghĩa là "Người dã được ánh sáng chiếu rọi" và phải công nhận rằng ánh sáng đó dã soi đường cho tất cả các phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

Các chiến sĩ đấu tranh cho tự do ở Paléstin, Nam Phi, Rôdêdi và Ănggôla phải học tập trước hết ở Người là sự kết hợp tài tình giữa mềm dẻo và nghị lực bất khuất, giữa việc nhìn xa trông rộng về chính trị với thái độ kiên trì giữ vững những nguyên tắc, về truyền thống yêu nước và về cách phân tích theo quan điểm mácxít. Tất cả những điều đó dã làm cho Chủ tịch Hồ Chí Minh trở thành biểu tượng cho cuộc đấu tranh giành tự do của các nước mới giành được độc lập".

CHỌN TÊN CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

RÉNÉ XUARÉT*

(Cuba)

Những đồng chí được chọn vào các đội đại diện cho hàng vạn công nhân xây dựng Cuba đã viết đơn tình nguyện sang Việt Nam góp phần công sức của mình vào nhiệm vụ to lớn là xây dựng lại đất nước Việt Nam "mười lần tươi đẹp hơn".

Chọn tên "Hồ Chí Minh" để đặt cho đoàn, chúng tôi hiểu rằng không còn tên nào thích hợp hơn là tên vị lãnh tụ kính mến và bất diệt của nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi có thể nói tóm tắt rằng, Chủ tịch Hồ Chí Minh là người có khả năng đối phó với những thủ thách gian khổ nhất, là người đã hiến dâng cả đời mình cho sự nghiệp chính nghĩa của dân tộc mình và là một người đã đóng góp kinh nghiệm tuyệt vời cho phong trào cách mạng của nhân loại.

* Trưởng đoàn Xây dựng quốc tế Hồ Chí Minh.

HỒ CHÍ MINH - VIỆT NAM VÀ THẾ GIỚI

RÔMÉT CHĂNDRA*

Tôi mang đến các bạn lời chào mừng của Hội đồng Hoà bình thế giới và của phong trào hơn 135 nước trên khắp các lục địa. Tôi đem đến các bạn lời chào mừng của Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới". Thế giới đã thấy Hồ Chí Minh vẫn sống.

Các bạn thân mến,

Tiếng nói của Chủ tịch Hồ Chí Minh đang vang lên ở đây giữa chúng ta. Như các bạn đã thấy, những con người bất tử thì không bao giờ mất và Hồ Chí Minh sống mãi vì Người là bất tử. Những người yêu nhân dân mình như Hồ Chí Minh đã yêu mến nhân dân của Người, không bao giờ mất đi. Và những người như Hồ Chí Minh, yêu nhân dân tất cả các dân tộc khác như nhân dân của chính mình, cũng sẽ không bao giờ mất đi. Bất cứ nơi nào, nhân dân chiến đấu cho độc lập và tự do, ở đó có Hồ Chí Minh và ngọn cờ của Hồ Chí Minh bay cao. Bất cứ ở đâu, nhân dân chiến đấu cho

* Chủ tịch Hội đồng Hoà bình thế giới.

hoà bình và công lý, ở đó có Hồ Chí Minh và ngọn cờ của Hồ Chí Minh bay cao. Ở bất cứ đâu, nhân dân chiến đấu cho một thế giới mới, chống lại đói nghèo, ở đó có Hồ Chí Minh và ngọn cờ Hồ Chí Minh bay cao.

Ý nghĩa cuộc hội nghị vừa kết thúc là gì? Cách đây đã lâu, Hồ Chí Minh đến với V.I. Lênin. Ngày nay, thế giới đến với Hồ Chí Minh và V.I. Lênin.

Phong trào hoà bình thế giới đã học được những gì ở Hồ Chí Minh và nước Việt Nam của Người? Một là, tinh thần chống đế quốc của phong trào hoà bình thế giới đã trở nên sắc bén hơn nhờ đứng bên cạnh cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam. Hai là, đứng bên cạnh Hồ Chí Minh, phong trào hoà bình thế giới đã nhìn thấy rõ hơn bao giờ hết sự gắn bó sống còn giữa cuộc đấu tranh cho hoà bình với cuộc đấu tranh vì độc lập dân tộc và tự do, cuộc đấu tranh cho chính nghĩa và cuộc đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội. Đứng bên cạnh cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam, chúng ta học được ở Chủ tịch Hồ Chí Minh sự cần thiết phải kết hợp cuộc đấu tranh bảo vệ thế giới chống chiến tranh với cuộc đấu tranh để xây dựng một thế giới mới, trong đó chủ nghĩa đế quốc và đói nghèo vĩnh viễn bị xoá bỏ.

Phong trào hoà bình thế giới đã học được từ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam và ở

Hồ Chí Minh ý nghĩa của tình đoàn kết quốc tế, hoà bình và đoàn kết là một, không thể tách rời.

Hội nghị chúng ta đã quyết định điều gì? Chúng ta nhìn lại và nói rằng khi Việt Nam chiến đấu chống chủ nghĩa thực dân Pháp, thế giới ở bên cạnh Việt Nam bởi vì Việt Nam đã chiến đấu cho thế giới. Khi Việt Nam chiến đấu chống đế quốc Mỹ, lúc đó thế giới cũng ở bên cạnh Việt Nam và chiến đấu với Việt Nam bởi vì Việt Nam chiến đấu cho thế giới. Việt Nam chiến đấu cho thế giới và vì vậy thế giới chiến đấu cho Việt Nam.

Có một bài mà các bạn đều biết nói rằng: “Việt Nam - Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh - Việt Nam”. Ngày hôm nay, trong dịp kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng ta lại có một bài ca mới “Việt Nam - Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh - Việt Nam và Thế giới, Thế giới - Hồ Chí Minh - Việt Nam, Việt Nam - Hồ Chí Minh và Thế giới”.

Trong ngày lịch sử kỷ niệm lần thứ 90 Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đoàn Chủ tịch Hội đồng Hoà bình thế giới đã cho phép tôi công bố quyết định đặt một giải thưởng cao nhất của Hội đồng Hoà bình thế giới, giải thưởng vì độc lập và tự do để tặng cho công lao và cống hiến tập thể của các tổ chức, các phong trào và các lực lượng đấu tranh, và giải thưởng cao nhất này sẽ mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chúng tôi rất biết ơn các bạn, biết ơn Đảng Cộng sản Việt Nam và toàn thể nhân dân Việt Nam, đã cho phép giải thưởng cao nhất này được mang tên thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chúng tôi sẽ mãi mãi ghi nhớ điều này.

Hàng năm vào ngày 19 tháng 5, các lực lượng hoà bình thế giới sẽ tổ chức Ngày quốc tế vì độc lập và tự do là cái quý nhất. Ngày sinh Hồ Chí Minh - Ngày Hồ Chí Minh - ngày quốc tế này sẽ được tổ chức ở khắp mọi nơi trên trái đất, vì độc lập và tự do là cái mà chúng ta đều coi là quý báu nhất trên thế giới.

... Ở Việt Nam, các bạn tự nhận mình là cháu của Bác Hồ. Các bạn đã cho phép chúng tôi thay mặt hàng trăm triệu nhân dân thế giới được có một hôm nay tại đây. Chúng tôi nhận thức sâu sắc vinh dự đó. Chúng tôi đề nghị các bạn thêm một đặc ân nữa: mong các bạn, những người cháu của Bác Hồ cho phép chúng tôi từ các nơi trên thế giới đều được tự nhận là cháu của Bác Hồ. Tất cả chúng ta, cháu của Bác Hồ ở tất cả các nước trên thế giới, sẽ tập hợp lại để giương cao ngọn cờ Hồ Chí Minh, tiến lên những thắng lợi mới hơn nữa.

Hồ Chí Minh sống mãi. Hồ Chí Minh sống mãi.

NHỮNG SUY NGHĨ VỀ CHÂU PHI

Tạp chí THỜI MỚI

(Liên Xô)

Nhà cách mạng lão thành Hồ Chí Minh đã thể hiện nghĩa vụ đảng và nghĩa vụ nhà báo của mình qua việc giáo dục cho mọi người mang lại cho họ tiếng nói của sự thật, thức tỉnh họ về mặt xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đi gần khắp các thuộc địa, đã đến Bắc Phi và Trung Phi. Và đương nhiên không ai biết rõ hơn Người về tình hình ở Đông Dương. Kinh nghiệm của Cách mạng Tháng Mười và chính sách dân tộc ở nước Nga Xôviết là một cuốn sách giáo khoa vĩ đại với Người. Tác phẩm gồm những bài báo, bút ký và bút chiến của Người về cuộc đấu tranh của các dân tộc châu Phi chống lại ách thực dân là tác phẩm chính luận đầy sức chiến đấu của người chiến sĩ quốc tế vĩ đại, một tác phẩm cần thiết cả trong ngày hôm nay khi trên trái đất vẫn còn những tàn tích của chủ nghĩa thực dân.

Những bài viết từ 60 năm trước của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn mang tính bức thiết trong tình hình hiện nay. Cũng như toàn bộ hoạt động của “người con” vĩ đại của nhân dân Việt Nam, tác phẩm “Những suy nghĩ về châu Phi” cho phép khẳng định rằng, Hồ Chí Minh vẫn đứng trong đội ngũ, vẫn sát cánh cùng những chiến sĩ đấu tranh cho giải phóng dân tộc và xã hội.

NGƯỜI THẦY VĨ ĐẠI CỦA PHONG TRÀO GIẢI PHÓNG DÂN TỘC Ở ĐÔNG DƯƠNG

T h o n g t a n x á P A T H É T
(Lào)

Từ khi Chủ tịch Hồ Chí Minh giương cao ngọn cờ cứu nước, giải phóng dân tộc đến nay đã hơn nửa thế kỷ. Mỗi thắng lợi mà nhân dân Việt Nam giành được đều gắn liền với cuộc đời hoạt động cách mạng sôi nổi của Chủ tịch Hồ Chí Minh, gắn liền với đường lối và chính sách đúng đắn mà Người đã cùng với Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam vạch ra, gắn liền với những lời dạy quý báu của Người về đấu tranh cách mạng.

Với lòng yêu nước nồng nàn, sâu sắc và sự trung thành tuyệt đối với đồng bào của mình, Hồ Chí Minh đã tìm được con đường cách mạng chân chính trong chủ nghĩa Mác - Lênin. Từ đó, Người rút ra một kết luận có tính chất chân lý của thời đại ngày nay là muốn giành thắng lợi hoàn toàn trong công cuộc đấu tranh cứu nước phải đi theo con đường cách mạng của giai cấp vô sản;

giải phóng dân tộc phải đi đôi với giải phóng nhân dân lao động; lợi ích dân tộc không thể tách rời lợi ích quốc tế; độc lập, tự do phải gắn liền với dân chủ nhân dân, nhằm tiến lên xây dựng một xã hội mới tiến bộ và tươi đẹp. Chủ tịch Hồ Chí Minh là biểu tượng cao nhất của ý chí đấu tranh bất khuất của quyết tâm đánh và đánh thắng của nhân dân Việt Nam. Với nguyên tắc đó, Người đã đấu tranh không mệt mỏi vì sự nghiệp giải phóng hoàn toàn Tổ quốc mình. Người nói: “Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ”, “Không có gì quý hơn độc lập, tự do”¹. Quyết tâm đó của Chủ tịch Hồ Chí Minh là một chân lý rất cụ thể, hoàn chỉnh và có tính khoa học cao, ở đó kết hợp chặt chẽ giữa truyền thống đấu tranh kiên cường của dân tộc với tư tưởng tiến bộ của thời đại tức là chủ nghĩa Mác - Lênin. Dưới lá cờ vẻ vang đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lãnh đạo nhân dân Việt Nam vượt qua biết bao thử thách, làm nên Cách mạng Tháng Tám thành công, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tiếp đó lại đánh thắng hai đế quốc to là Pháp và Mỹ, giải phóng cả nước thân yêu của mình vĩnh viễn thoát khỏi ách xâm lược của đế quốc bên ngoài. Chủ tịch Hồ Chí Minh là

1. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, *Số 1*, t.4, tr.534 (B.7).

2. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, *Số 1*, t.15, tr.131 (B.7).

người sáng lập và rèn luyện Đảng Lao động Việt Nam, “bộ tham mưu” bách chiến, bách thắng của cách mạng Việt Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người thành lập Mặt trận Dân tộc thống nhất Việt Nam, khối đoàn kết vô địch của toàn dân Việt Nam mà không một thế lực phản động nào có thể chia rẽ được. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người sáng lập, tổ chức và lãnh đạo lực lượng vũ trang cách mạng ở một nước thuộc địa, từ đó Người đã đem lại một yếu tố quyết định thắng lợi cho nhân dân Việt Nam và phong trào giải phóng dân tộc ở các nước Đông Dương. Người đã có công lớn trong việc đào tạo và rèn luyện một đội ngũ cán bộ cách mạng có bản lĩnh tốt đẹp: giàu nhiệt tình cách mạng, giàu lòng yêu nước và có tinh thần quốc tế vô sản chân chính, dũng cảm, dám hy sinh, chiến đấu không lùi bước vì lợi ích của dân tộc Việt Nam và của nhân dân thế giới.

Đi theo con đường Chủ tịch Hồ Chí Minh vạch ra, nhân dân Việt Nam đã mở ra một kỷ nguyên mới trên đất nước thân yêu của mình, kỷ nguyên độc lập, tự do, kỷ nguyên của chủ nghĩa xã hội tươi sáng.

Nhân dân các bộ tộc Lào xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc đối với Đảng Lao động Việt Nam, đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại và đối với nhân dân Việt Nam anh em đã luôn luôn ủng hộ và giúp đỡ sự nghiệp chính nghĩa của

nhân dân Lào. Để đền đáp công ơn đó, nhân dân Lào nguyện tăng cường hơn nữa tình đoàn kết chiến đấu và tình hữu nghị tốt đẹp giữa nhân dân hai nước Lào và Việt Nam nhằm đánh bại hoàn toàn mọi âm mưu của đế quốc Mỹ ở Đông Dương, tiến lên xây dựng Đông Dương thành một khu vực hoà bình, độc lập, dân chủ và thịnh vượng trong toàn vẹn lãnh thổ của mỗi nước.

CÙNG HOẠT ĐỘNG VỚI NHAU

VAXIN VALÉ PXXI*

Dổng chí Hồ Chí Minh, “người con” vĩ đại của nhân dân Việt Nam, người chiến sĩ xuất sắc của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế và phong trào công nhân Việt Nam, nhà mácxít - leninnít trung thành, người bạn lớn của nhân dân Bungari.

Mỗi người dân Bungari đặc biệt tha thiết tưởng nhớ người con vĩ đại của nhân dân Việt Nam. Quan hệ hữu nghị anh em và sự hợp tác đã được thử thách và càng thêm phong phú do quan hệ hữu nghị cá nhân giữa Hồ Chí Minh và G. Dimitroff, lãnh tụ và người thầy của chúng ta đã có từ thời kỳ lịch sử thành lập phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, từ thời hai đồng chí cùng hoạt động với nhau trong Quốc tế Cộng sản, được tôi luyện trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phátxít và chủ nghĩa đế quốc, vì chủ nghĩa xã hội.

Chiến lược cách mạng của đồng chí Hồ Chí Minh phát triển một cách sáng tạo học thuyết Mác - Lênin

* Đại biểu trong Ủy ban Bảo vệ bà mẹ và Ủy ban Đoàn kết công nhân Á - Phi của Bungari.

bất tử đã góp phần xứng đáng, làm phong phú thêm kinh nghiệm cách mạng thế giới là một tấm gương quý báu đối với phong trào giải phóng dân tộc và loài người tiến bộ, phong trào dân chủ và yêu chuộng hoà bình trên toàn thế giới.

Nghiên cứu cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng tôi càng khám phục tinh chất vĩ đại của con người Hồ Chí Minh với những phẩm chất đạo đức, lối sống xứng đáng là một vị lãnh tụ của nhân dân, một người cách mạng vô sản.

Cuộc đời của nhà cách mạng trẻ tuổi hết sức phong phú. Khi còn ở tuổi thanh niên, đồng chí sống ở các nước tư bản chủ nghĩa. Ở đó, đồng chí được giác ngộ và nhiều lần chứng kiến những cảnh bất công và sự bóc lột vô nhân đạo đối với quần chúng lao động. Chính đây là nơi hình thành ở người thanh niên Hồ Chí Minh lòng tin tưởng sâu sắc rằng giai cấp công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới là những người bạn và người đồng minh tự nhiên trong cuộc đấu tranh chung chống kẻ thù giai cấp là chủ nghĩa tư bản và chủ nghĩa đế quốc.

Cách mạng xã hội chủ nghĩa Tháng Mười vĩ đại có ảnh hưởng quyết định đối với sự trưởng thành của người thanh niên cách mạng Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh.

NGHĨ ĐẾN VIỆT NAM, NGHĨ ĐẾN BÁC HỒ

VINLI XANBAO*

Tôi đã được Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh trao cho một phần thưởng cao quý, đó là tấm huy chương "Vì thế hệ trẻ", có ngôi sao đỏ và chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh kính mến.

Tôi biết, tôi không còn trẻ nữa, trên đầu tôi tóc đã bạc nhiều, nhưng trong giây phút bối rối, cảm động ấy, tôi thấy tim mình bỗng đập rộn ràng, tựa hồ vẫn đang ở tuổi thanh xuân đầy sức sống. Và tôi càng biết ở các bạn trẻ Việt Nam, những người con trai, con gái của dân tộc Việt Nam kiên cường, những người cháu yêu quý của Bác Hồ, đã dành cho tôi niềm vinh dự ấy. Cả một thế hệ thanh niên hồn hậu, trong sáng, khỏe đẹp, rất xứng đáng được mang danh hiệu "Hồ Chí Minh".

Cũng từ giây phút ấy, ý nghĩ của tôi lại lần theo những ngã đường Hà Nội, Hải Phòng, Hòn Gai, Cẩm Phả, Thái Nguyên, Cao Bằng và nhiều

* Ủy ban Việt Nam của Cộng hòa Dân chủ Đức.

nơi khác trên đất nước Việt Nam mà tôi đã tới. Những cuộc tiếp xúc gặp gỡ với các anh chị em Việt Nam, những con người hiền lành mà can đảm, giản dị mà vĩ đại, đã làm tôi xúc động biết chừng nào. Giữa bao nhiêu gian khổ hy sinh, các anh chị em Việt Nam đã luôn luôn chứng tỏ sức mạnh tuyệt vời của mình và làm nên chiến thắng. Chiến thắng đó phải chăng cũng là niềm tự hào của tất cả chúng tôi, những người trong bao nhiêu năm qua và mãi mãi về sau luôn luôn đứng cạnh các đồng chí Việt Nam với niềm tin tưởng và ý chí chiến thắng. Là một người công tác ở Ủy ban Việt Nam, trong nhiều năm qua, tôi đã lắng nghe với tất cả tâm hồn mình những bước đi của cuộc kháng chiến thần thánh đó, tôi cũng đã lắng nghe cả niềm xúc động sâu sắc của nhân dân nước Cộng hòa Dân chủ Đức đối với Việt Nam. Đối với chúng tôi, Việt Nam có nghĩa là Bác Hồ. Trên làn môi của trẻ em nước chúng tôi, hai tiếng "Bác Hồ" được gọi với niềm yêu thương, tin cậy, triu mến. Riêng đối với tôi, bởi vì Việt Nam đã trở thành quê hương thứ hai của mình, tôi xin phép được gọi Bác Hồ là "người cha" thân thiết của tôi. Tôi bỗng nhớ đến một câu ca dao Việt Nam rất dễ thương:

"Thấp Mười đẹp nhất bóng sen

Việt Nam đẹp nhất có tên Bác Hồ".

Nguyễn Tất Thành - Nguyễn Ái Quốc, Hồ Chí Minh
là những tên gọi khác nhau của một tâm hồn

gang thép, một tâm hồn Việt Nam tuyệt đẹp. Những ý nghĩ nóng bỏng lại đưa tôi đến những kỷ niệm với Người. Và tôi xin được nói rằng: Được gặp Bác Hồ là một dịp may hiếm có trong đời tôi. Đó cũng là một phần thưởng cao quý đối với một người công dân nước Cộng hoà Dân chủ Đức muốn hiến toàn bộ trái tim mình cho phong trào ủng hộ sự nghiệp cao đẹp của nhân dân Việt Nam.

Mùa xuân năm 1969 - mùa xuân cuối cùng trong đời Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng tôi được vào thăm Bác tại vườn hoa Phủ Chủ tịch, trong một căn nhà đơn sơ, giản dị. Riêng căn nhà ấy cũng đủ làm người ta nghĩ đến phong thái của vị Chủ tịch nước luôn luôn đặt mình trong mức sống còn chật vật của nhân dân.

Cảm tưởng của tôi không phải là đến với một vị Chủ tịch, một lãnh tụ vĩ đại, mà là đến với một người cha thân yêu, với người anh cả trong gia đình lớn.

Ngay từ phút đầu, chúng tôi ngồi quây quần bên Bác, trong không khí ấm áp, thân tình. Đồng chí Thủ tướng Phạm Văn Đồng cũng đến với chúng tôi. Bác hỏi thăm từng người một và mời chúng tôi ăn hoa quả. Bác nói:

- Các chú thấy có lạnh không?

- Thưa Bác, không ạ.

Đối với chúng tôi, tháng Giêng ở Việt Nam quả là không lạnh. Bác nói:

- Không lạnh nhưng rất nguy hiểm.

Nói xong, Bác cởi chiếc khăn quàng của Bác và choàng cho đồng chí Mác Đôphơrin, Chủ tịch Ủy ban Việt Nam, hôm ấy đang húng háng ho. Cử chỉ ấy làm chúng tôi ai nấy đều cảm động, thể hiện những tình cảm của một người cha đối với những đứa con từ phương xa về.

Chúng tôi sung sướng báo cáo với Người về phong trào đoàn kết ủng hộ Việt Nam ở Cộng hòa Dân chủ Đức và trao tặng Bác những món quà của nhân dân nước chúng tôi gửi đến biểu Bác. Điều rất lạ là sau 37 năm trời - kể từ năm Bác qua hoạt động bên nước chúng tôi - Bác vẫn nói tiếng Đức một cách chính xác. Người lắng nghe, hỏi han, tỏ ý hài lòng và nói:

- Ngày nay, nhân dân nước Cộng hòa Dân chủ Đức là người thừa kế vinh quang của C. Mác và Ph. Ăngghen. Đó là một niềm vinh dự lớn đồng thời là một nghĩa vụ to lớn. Trong lúc này, thấm nhuần tinh thần quốc tế vô sản theo tư tưởng của C. Mác càng vô cùng cần thiết.

Qua những lời dạy của Người, tôi thấy các chân lý lớn của thời đại được diễn đạt trong những lời giản dị và hàm súc. Điều nổi bật là Người luôn luôn coi cách mạng Việt Nam là một bộ phận của cách mạng thế giới, luôn luôn hướng về lợi ích của cách mạng thế giới để lãnh đạo thắng lợi cuộc cách mạng của dân tộc mình. Ở Bác

toả ra ánh sáng của một con người vĩ đại, với tất cả chiều sâu và chiều rộng, mà cũng thật thần thiết, dễ gần.

Trong khi viết những dòng này, mắt tôi thỉnh thoảng lại hướng về chân dung của Chủ tịch Hồ Chí Minh mà chính Người đã ký tặng tôi trong lần gặp ấy. Và bên tai tôi văng vẳng những tiếng hô "Hố, Hố, Hố Chí Minh!" của thanh niên khắp năm châu trong những ngày Đại hội liên hoan ở Béclin. Phải chăng tên Người đã trở thành khái niệm để kêu gọi tình đoàn kết chống chủ nghĩa đế quốc, vì hoà bình và hữu nghị. Tự lòng tôi, tôi cũng xin gọi tên Người để có thêm sức mạnh tiếp tục chiến đấu. Và tôi xin nói thêm rằng: Chủ tịch Hồ Chí Minh là biểu tượng cho dân tộc Việt Nam, một dân tộc rất giàu tình cảm yêu thương mà cũng vô cùng bất khuất. Nghĩ đến Bác Hồ, nghĩ đến Việt Nam, tôi càng thấy phải cố gắng nhiều hơn nữa cho Việt Nam và chính vì vậy mà tôi cảm thấy cuộc đời mình đang sống có ý nghĩa biết ngần nào.

VIỆT NAM CỦA HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI XỨNG BẢNG PHẢI ĐƯỢC BẢO VỆ

XIXANA XIXAN*

Cách đây 90 năm, đất nước Việt Nam còn là thuộc địa chìm đắm trong đêm trường nô lệ. Đất nước ấy đã sinh ra một vĩ nhân mà khi lớn lên đã trở thành một nhà lãnh đạo vĩ đại của nhân dân Việt Nam, một chiến sĩ xuất sắc và mẫu mực của phong trào giải phóng dân tộc, mà ngày nay cả thế giới đều biết tên Người là Hồ Chí Minh với tình cảm kính yêu.

Hồ Chí Minh là một người sớm giác ngộ về dân tộc và giai cấp, từ đó Người sớm đi theo con đường cách mạng. Người đã vượt qua biết bao khó khăn, gian khổ, rời quê hương đi tìm con đường giải phóng dân tộc, và Người đã tìm thấy con đường đó ở chủ nghĩa Mác - Lênin. Bằng cách tự rèn luyện mình và kinh qua hoạt động

* Đại biểu của Lào tại Hội nghị Quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1990.

cách mạng, Hồ Chí Minh đã trở thành người mácxít - leninnít xuất sắc. Tên tuổi, đạo đức và sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gắn bó mật thiết với đời sống và cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam, gắn liền với sự nghiệp đấu tranh cách mạng của nhân dân Lào và nhân dân Campuchia, gắn liền với phong trào cộng sản quốc tế, phong trào đấu tranh vì độc lập và tự do của các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Hồ Chí Minh đã nêu cao đạo đức cách mạng sáng ngời, tác phong tốt đẹp, tinh thần quốc tế vô sản, kiên quyết đấu tranh cách mạng đến hơi thở cuối cùng. Thật tự hào biết bao đối với nhân dân Việt Nam, nơi đã sinh ra Chủ tịch Hồ Chí Minh, thật tự hào biết bao đối với nhân dân Lào và nhân dân Campuchia, nơi đã có Hồ Chí Minh, thật tự hào đối với nhân dân cách mạng thế giới có Hồ Chí Minh.

Suốt cả đời người, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hy sinh tất cả vì nhân dân, vì cách mạng. Công lao bao la trời biển của Người đã góp phần vào việc giải phóng Việt Nam, Campuchia, Lào và trong việc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở ba nước, góp phần tăng cường sức mạnh của các lực lượng cách mạng thế giới.

Trong hoàn cảnh cùng bị chung một ách thống trị và có chung một kẻ thù, các lực lượng cách mạng của ba nước Đông Dương không thể đấu tranh riêng rẽ, trái lại các lực lượng ba nước phải đoàn kết tập hợp thành sức mạnh để chống kẻ thù

chung, và chỉ có như vậy mới có đầy đủ sức mạnh để chiến thắng chúng. Thế theo yêu cầu của việc giải quyết những mâu thuẫn cơ bản trong xã hội của ba nước thời kỳ đó, phải bắt đầu từ giải phóng dân tộc, ba nước Đông Dương mới có thể giải phóng hoàn toàn và mới có thể xây dựng chủ nghĩa xã hội và cải thiện đời sống của nhân dân.

Trên cơ sở của đường lối và nhiệm vụ đó, ngay từ đầu năm 1930, những cơ sở đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam đã được thành lập ở Lào và Campuchia. Dưới sự lãnh đạo kiên quyết của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam, sau đó lấy tên là Đảng Cộng sản Đông Dương đã tiến hành hoạt động cách mạng ở cả ba nước và từ năm 1940, Đảng đã tăng cường vận động quần chúng tiến lên khởi nghĩa giành chính quyền ở Việt Nam, Campuchia, Lào tháng 8/1945. Thực dân Pháp quay trở lại xâm lược ba nước Đông Dương lần thứ hai, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Đông Dương đã tổ chức và lãnh đạo cuộc kháng chiến lâu dài chống thực dân Pháp.

Thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, cuộc đấu tranh của nhân dân ba nước Đông Dương đã không ngừng phát triển, phong trào cách mạng ở mỗi nước Đông Dương lớn mạnh và mỗi nước đã có nhà nước riêng của mình. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề ra chủ trương để giai cấp công nhân của mỗi nước thành lập đảng riêng của

mình, nhằm lãnh đạo bát sao phong trào cách mạng trong nước.

... Tôi xin phép được nói rõ công lao của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại đối với đất nước Lào chúng tôi.

Năm 1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ đạo cần phải chuyển hướng từ hoạt động thành thị về nông thôn, xây dựng cơ sở vận động và phát động nông dân, từ đó ở Lào đã xuất hiện nhiều vùng kháng chiến, quần chúng ngày càng được giác ngộ. Năm 1949, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói cần phải xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng, lấy chất lượng là chính, lấy chính trị làm linh hồn và cần phải quan tâm đến đời sống vật chất và tinh thần của chiến sĩ. Các lực lượng vũ trang cách mạng mà Chủ tịch Hồ Chí Minh nói cần phải thành lập, đó là Quân đội giải phóng nhân dân Lào ngày nay, hiện là lực lượng trụ cột trong việc bảo vệ nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào. Cũng trong năm đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ giáo cần phải xây dựng căn cứ cách mạng ở các vùng, các tỉnh, và căn cứ trung ương. Thực hiện lời của Người, nhiều vùng căn cứ cách mạng đã xuất hiện và ngày càng được mở rộng thành vùng giải phóng và đã trở thành chỗ dựa tiến lên giải phóng cả nước năm 1975. Năm 1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định cần phải tiến hành đoàn kết và tập hợp các dân tộc, các tầng lớp vào trong

mặt trận dân tộc thống nhất trên cơ sở liên minh công - nông. Từ đó, Mặt trận Lào Ítxala đã được thành lập, tiếp đó là Mặt trận Lào yêu nước, Mặt trận Lào xây dựng Tổ quốc. Đối với Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ Đảng phải đoàn kết, thống nhất về tư tưởng và hành động, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc vô điều kiện, tổ chức theo nguyên tắc tập trung dân chủ, làm việc tập thể, tự giác chấp hành kỷ luật, lấy phê bình và tự phê bình làm quy luật phát triển của Đảng; Đảng phải xây dựng đội ngũ cán bộ có đạo đức cách mạng, có năng lực, là người dày dạn trung thành của nhân dân, v.v.. Thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng Nhân dân Cách mạng Lào kế thừa sự nghiệp cách mạng của Đảng Cộng sản Đông Dương đã trở thành đảng Mác - Lênin chân chính, đã lãnh đạo cuộc đấu tranh cứu nước, chống đế quốc Mỹ xâm lược đi tới thắng lợi hoàn toàn và hiện nay đã trở thành một đảng cầm quyền và lãnh đạo cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa ở Lào.

Bây giờ, chúng ta nhìn sang nước Campuchia, nhất là thời gian gần đây thực hiện chỉ thị của Chủ tịch Hồ Chí Minh lúc sinh thời và thực hiện *Di chúc* của Người khi Người đi xa, Việt Nam đã nêu cao tinh thần quốc tế vô sản và tình đoàn kết đặc biệt, đã hết lòng giúp đỡ các lực lượng cách mạng Campuchia giải phóng hoàn toàn đất nước

vào tháng 4/1975. Nhưng sau đó, bọn PônPốt -
lâng Xary đã phản bội, cam tâm làm tay sai cho
bọn phản động, thực hiện âm mưu diệt chủng dân
tộc Campuchia, thực hiện âm mưu phá hoại và
xâm lược đối với Việt Nam, thực hiện âm mưu
chia rẽ ba nước Đông Dương. Sau khi nhân dân
Campuchia nổi dậy đấu tranh lật đổ chế độ
PônPốt - lâng Xary, Việt Nam đã cử con em mình
sang giúp cách mạng Campuchia, góp phần cứu
nhân dân Campuchia thoát khỏi họa diệt chủng.

Thật sự rõ ràng, sự nghiệp cách mạng của Chủ
tịch Hồ Chí Minh không chỉ gắn liền với giai cấp
công nhân và nhân dân Việt Nam mà còn gắn liền
với cách mạng Lào, Campuchia.

Ca ngợi Chủ tịch Hồ Chí Minh trong buổi lễ
truy điệu Người ngày 05/9/1969 tại Sầm Nưa, đồng
chí Cayxôn Phômvihân, Tổng Bí thư Ban Chấp
hành Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào,
đã nói "Đồng chí thật xứng đáng là một nhà yêu
nước vĩ đại, một chiến sĩ mácxít - leninnít xuất sắc
và lỗi lạc, một chiến sĩ kiên cường và xuất sắc của
phong trào cộng sản, là người bạn thân thiết nhất
của nhân dân Lào và nhân dân các dân tộc đấu
tranh vì độc lập và tự do".

MỐI QUAN HỆ HỮU NGHỊ ĐẶC BIỆT

XUPHANUVÔNG*

Là người chiến sĩ cộng sản lão thành, nhà hoạt động xuất sắc của phong trào cộng sản quốc tế, đồng chí Hồ Chí Minh luôn luôn quan tâm củng cố và tăng cường tình đoàn kết trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, đấu tranh không mệt mỏi để bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin, chống chủ nghĩa cơ hội và chủ nghĩa xét lại dưới mọi màu sắc.

Đối với cán bộ, đảng viên và toàn thể nhân dân Lào chúng ta, đồng chí Hồ Chí Minh là người bạn lớn và thân thiết nhất. Trong đời hoạt động cách mạng của mình, đồng chí Hồ Chí Minh luôn luôn quan tâm giúp đỡ cách mạng Lào chúng ta và dày công vun đắp cho tình đoàn kết chiến đấu và mối quan hệ hữu nghị đặc biệt giữa Việt Nam và Lào ngày càng bền vững và đời đời nở hoa kết trái.

* Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào.

Hơn thế nữa, Người đã cù hàng vạn cán bộ, chiến sĩ cách mạng Việt Nam sang chiến đấu kế vai sát cánh và đồng cam cộng khổ, sống chết cùng cán bộ, chiến sĩ và nhân dân Lào chúng ta.

Để bày tỏ lòng kính mến của nhân dân Lào chúng ta đối với đồng chí Hồ Chí Minh, đồng chí Tổng Bí thư Cayxôn Phômvihàn đã nói: “Chúng ta ôn lại quá trình đoàn kết đấu tranh giành thắng lợi vẻ vang của hai dân tộc Lào - Việt Nam, chúng ta lại vô cùng tưởng nhớ và biết ơn Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại. Người đã đem chủ nghĩa Mác - Lênin soi đường, chỉ lối cho cuộc đấu tranh của hai dân tộc chúng ta. Trong cả cuộc đời của mình, Người đã dày công vun đắp tình đoàn kết đặc biệt vĩ đại giữa Lào và Việt Nam. Người vẫn sống mãi trong sự nghiệp của hai dân tộc chúng ta”.

Đồng chí Hồ Chí Minh luôn luôn nêu cao chủ nghĩa yêu nước chân chính kết hợp với chủ nghĩa quốc tế vô sản trong sáng, kết hợp đúng đắn lợi ích cách mạng nước mình với lợi ích cách mạng thế giới, nêu cao tinh thần độc lập tự chủ, đồng thời tranh thủ sự ủng hộ và giúp đỡ của nhân dân thế giới, đặc biệt là sự giúp đỡ của Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa anh em, mật khác, tích cực làm tròn nghĩa vụ quốc tế với tất cả khả năng của mình. Chúng ta nguyện học tập và thực hiện lời dạy của đồng chí Hồ Chí Minh, ra sức tăng cường

đoàn kết trong Đảng, đoàn kết nhân dân các dân tộc, đoàn kết quốc tế, trước hết là tăng cường tình đoàn kết đặc biệt với Việt Nam và Campuchia, đoàn kết chặt chẽ với Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa anh em, kiên quyết đấu tranh chống mọi âm mưu và hành động của bọn đế quốc và phản động quốc tế đang tìm mọi cách phá hoại sự đoàn kết trong nội bộ của chúng ta, sự đoàn kết giữa chúng ta với Việt Nam và các nước anh em khác, quyết tâm thực hiện các đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ trong công cuộc cải tạo xã hội, bảo vệ vững chắc đất nước thân yêu của chúng ta, tiến đốn của chủ nghĩa xã hội ở Đông Nam Á.

Phần IV

**BÁC HỒ LÀ NGƯỜI
CÓ ĐẠO ĐỨC TUYỆT VỜI,
THIÊN TÀI CÁCH MẠNG
HIỀM THẦY**

BIỂU TƯỢNG NHỮNG ĐỨC TÍNH VÀ LÝ TƯỞNG CAO CẢ NHẤT

ARIAYVANSA*

Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ vĩ đại của nhân dân Việt Nam, “kiến trúc sư” của cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Tôi đã có vinh dự đến thăm đất nước Việt Nam của Chủ tịch Hồ Chí Minh và bày tỏ lòng thành kính đối với nhà yêu nước vĩ đại Hồ Chí Minh, nhà cách mạng kiệt xuất Hồ Chí Minh, Người không những đã động viên nhân dân mình chiến đấu và giành được nhiều thắng lợi vĩ đại mà còn mở ra một giai đoạn mới, cao hơn trong cuộc đấu tranh của nhân dân toàn thế giới chống chủ nghĩa đế quốc.

Đối với hàng triệu người trên thế giới này, Chủ tịch Hồ Chí Minh là biểu tượng của những đức tính và lý tưởng cao cả nhất mà loài người xiết bao yêu quý. Đó là nhân quan cách mạng, lòng dũng cảm vô song, sự toàn tâm, toàn ý phục vụ

* Tàòob viẻo Hội đốòg Hòa bìob Xri Laocà.

sự nghiệp tiến bộ của loài người. Người là một tấm gương về một vị lãnh tụ cách mạng vĩ đại được cả loài người kính trọng. Người để lại tình thương yêu cho nhân dân và như chúng ta thấy, nhân dân của Người đã trung thành với những lời di huấn của Người, trung thành với những lý tưởng của Người, học tập đạo đức của Người. Điều mà tất cả mọi người đều thấy rõ là trong bất cứ việc làm nào nhân dân Việt Nam cũng đều tuân theo những lý tưởng cao cả của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Nhân dân Việt Nam đã tiến hành một cuộc chiến tranh lâu dài trong những điều kiện cực kỳ khó khăn, nhưng họ không hề lo lắng. Họ không bao giờ mất niềm tin. Họ không bao giờ di chuyển khỏi con đường mà lãnh tụ vĩ đại của họ là Chủ tịch Hồ Chí Minh đã vạch ra.

NGƯỜI ĐẶC BIỆT CHÚ Ý TỚI THANH NIÊN

BẢO AKAHATA

(Nhật Bản)

Chủ tịch Hồ Chí Minh nói với Đảng Lao động Việt Nam: "Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng. Thật sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư". Người đặc biệt chú ý đến lớp thanh niên sẽ gánh vác trọng trách mai sau: "Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết". Vừa là người lãnh đạo nhân dân, vừa là dày tớ trung thành của nhân dân, đó là quan hệ thống nhất của hai mặt. Và đó chính là điều bản thân Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thực hiện.

Từ đạo đức cách mạng cao quý của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng ta có thể thấy được bí quyết mà nhân dân Việt Nam, một dân tộc nhỏ bé đã cùng với Đảng và Chính phủ của mình kết thành một khối, dũng cảm đấu tranh chống lại sự xâm lược hung bạo của đế quốc Mỹ, tên đế quốc lớn nhất thế giới.

1, 2. Hồ Chí Minh: *Tọa đàm*, *Đời*, t. 15, tr. 622 (B.T).

NHỮNG PHẨM GIÁ CAO QUÝ NHẤT CỦA CON NGƯỜI

Báo CHIẾN SĨ
(Angiêri)

Chúng ta hãy học và làm cho các thế hệ mới hiểu rõ cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Như một thiên anh hùng ca, trong cuộc đời Người diễn ra những giờ phút vĩ đại nhất của lịch sử về một dân tộc chiến đấu cho tự do. Và trong cuộc đời của Người đã được tập trung tất cả những phẩm giá cao quý nhất của con người, những phẩm giá mà cái xã hội và chế độ đế quốc chủ nghĩa luôn luôn muốn phá huỷ. Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà lãnh đạo chính trị và là một vị chỉ huy quân sự xuất sắc. Về mặt lý luận cách mạng thì đó là một con người "gang thép" nhưng đồng thời cũng rất thông cảm và dịu hiền vô hạn trong những mối quan hệ giữa người với người. Chính tấm gương của "con người mới" này - một con người xa lạ với mọi thứ chủ nghĩa cá nhân - con người không thể thiếu được, hiện thân của mọi cái gì là xã hội chủ nghĩa, đó là con người của tương lai.

Những kẻ thù xấu xa nhất cũng bắt buộc phải khám phục Người. Những nhà văn, nhà báo dù có ác ý nhất cũng không thể tìm thấy một chút thiếu sót nhỏ nhất nào trong cuộc đời gần 80 năm của Người.

Đây cũng là một trong những bài học mà chúng ta có thể rút ra từ cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh: Người ta không thể là nhà cách mạng trong những việc lớn mà lại thiếu sót trong những việc nhỏ.

Người ta kể rằng, “Bác Hồ” dậy sớm, sáng nào cũng tập thể dục và tự quét dọn phòng ở và nơi làm việc của mình. Sự giản dị trong cách ăn mặc và cách sống của Người có tính chất huyền thoại. Những chi tiết này không chỉ là những câu chuyện vui, mà còn có nhiều ý nghĩa chẳng khác gì sự háng hái của Chủ tịch Hồ Chí Minh khi làm việc, ý chí chiến đấu thể hiện trong suốt cả cuộc đời của Người đối với sự nghiệp cách mạng, hoặc là sự sáng suốt của Người khi phân tích tình hình chính trị.

NIỀM THƠ CAO CẢ

Nhà văn CONSTANTIN XIMÓNÔP

(Liên Xô)

Ở bản thân dung mạo đồng chí Hồ Chí Minh đã có điểm gì đó thơ mộng cố hữu. Người vừa là lãnh tụ của nhân dân, đồng thời là nhà cách mạng quốc tế chủ nghĩa bất khuất, là nhà lý luận cũng lại là con người hành động, nhà chiến lược và sách lược của chiến tranh cách mạng, một con người có học vấn rộng, không chỉ biết, mà còn viết các tác phẩm của mình bằng nhiều thứ tiếng khác nhau và đồng thời cộng tất cả mọi điều đó trong nhận thức của nhân dân Việt Nam, Người vẫn là “Bác Hồ”, một con người trí tuệ, thông minh, sống giản dị, gần gũi thân thiết với tất cả mọi người Việt Nam dù họ là đồng niên với Người hay một thanh niên, một chị phụ nữ hoặc một cháu nhỏ.

Đồng chí Hồ Chí Minh thích tên gọi “Bác Hồ”. Cái tên gọi ấy không chỉ khẳng định Người được mọi người yêu mến, mà còn nói lên rằng Người dễ hiểu đối với mọi người, rằng tâm hồn Người gần gũi với tâm hồn của những người dân bình dị,

cũng như những nỗi đau buồn của Người gắn gũi với những nỗi đau buồn của họ, những niềm vui của Người gắn gũi với những niềm vui của họ, những hy vọng của Người gắn gũi với những hy vọng của họ.

Khi người ta nói về một nhà hoạt động cách mạng vĩ đại như nói về một người bình thường, thì điều đó chứng tỏ là một lời khen. Nhìn bề ngoài dung mạo của đồng chí Hồ Chí Minh không có chút gì đặc trưng của một quán nhân, mặc dù Người đã phải lãnh đạo cuộc đấu tranh vũ trang của nhân dân mình trong suốt mấy chục năm. Ở Người vừa có dáng vẻ của một trí thức, vừa có dáng vẻ của một triết gia, người có tầm hiểu biết cao xa. Vào những năm cuối đời, Người giống như một ông già nông dân Việt Nam, một con người từ nhân dân mà ra cũng hệt như những người khác xung quanh mình, song đó là ông già thông thái nhất, kiên nghị nhất, bất khuất nhất.

Khi đọc *Nhật ký trong tù* của đồng chí Hồ Chí Minh, bạn sẽ sửng sốt không chỉ trước sự tự chủ của Người, sự diêm tĩnh của Người trước nguy hiểm, trước cái chết, mà bạn sẽ sửng sốt trước cái điều là tất cả hiểm nguy, cái chết đó cộng lại cũng không giây phút nào có thể xoá bỏ ở Người tình yêu đối với cuộc sống, với thiên nhiên, với con người. Quả thật những vần thơ như vậy trong các hoàn cảnh như vậy, chỉ có ở con người kiên định

về mặt đạo đức và hùng mạnh về tinh thần mới viết nên được.

Và một điều nữa, khi đọc các bài thơ này, bạn luôn luôn có cảm giác rằng không một chỗ nào giống chỉ Hồ Chí Minh lại cố ý nhắc đến nhân cách của Người, cũng như đến sự nghiệp cách mạng mà Người tiến hành. Tất nhiên ý thức về tất cả điều đó có đấy, nhưng là một nhà thơ hướng những bài thơ của mình không chỉ cho mình mà còn cho cả mọi người khác. Người không tách mình ra khỏi họ, khỏi những người khác. Đối với người đọc, Người chỉ là một trong rất nhiều người đấu tranh vì tự do và vì tự do đó mà phải chịu bất công của nhà tù, sự bất công của những điều thuộc sự giả dối, sự bất công của tất cả những gì diễn ra với con người ấy. Người không tách rời điểm nào đó với bất cứ người chiến sĩ bình nhĩ nào của cách mạng.

Bên cạnh những bài thơ, những truyện ngắn và những bài văn đã kích, về mặt thể loại cũng như tính cách bút pháp, cả một số bài báo của Người là một trong những lời buộc tội mạnh mẽ nhất và dữ dội nhất trong sự trào lộng tuyệt vời của mình ném vào chủ nghĩa thực dân những năm 1920. Tôi đã đọc một cách thích thú những bài văn đã kích này. Trong các bài văn đã kích ấy sôi sục một sức mạnh nhường nào của tuổi trẻ, của sự liêm khiết chính trực, sự không khoan

nhượng trước kẻ thù và thể hiện niềm tin tưởng vào sự đoàn kết giai cấp. Trong mỗi dòng chữ ở cuốn sách của đồng chí Hồ Chí Minh thời trẻ, thấy rõ một niềm tin lớn lao vào ý nghĩa quốc tế của những tư tưởng Lênin, vào sức mạnh, sự bền vững của sự tác động của những tư tưởng ấy.

Đó mới là vào đầu những năm 1920, và cách biệt với Người, nhà cách mạng trẻ tuổi và cây bút chính luận ấy bây giờ còn hẳn hai chục năm sau mới tới cuộc khởi nghĩa toàn dân và thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, và hơn nửa thế kỷ nữa mới đến chiến thắng hoàn toàn của nhân dân Việt Nam và sự thống nhất nước Việt Nam.

Quả thật Hồ Chí Minh không chỉ là một nhà chiến lược, nhà thực tiễn của phong trào cách mạng, mà còn là một nhà thơ, một nhà văn, ngay từ buổi đầu đời hoạt động của mình Người đã biết nhìn xa trông rộng. Và trong sức mạnh niềm tin này của Người đã chứa đựng một niềm thơ cao cả, được thử thách qua thời gian.

KÍNH LÃO, KHINH TIỀN, YÊU TRẺ

Nhà báo ĐẾVI THAN BỐ XTAM

(MỘ)

Sức mạnh vĩ đại của Cụ Hồ là ở chỗ Cụ vẫn sống như mọi người Việt Nam bình thường. Cụ đã khước từ những ngôi nhà đồ sộ, những bộ quần phục của các thống chế, những ngôi sao của các đại tướng. Trong cả cuộc đời, tuy từng quan hệ với nhiều người phương Tây, đầy quyền uy (bọn này chắc đã dùng mọi mảnh khoé để mua chuộc), song Cụ đã chọn con đường khác hẳn con đường của họ, không án mặc như họ và cũng không sống như họ. Cụ vẫn là một người Việt Nam, một nông dân, một con người sống như ông cha ngày trước - trong sạch, liêm khiết trong một thế giới đầy tham nhũng - một con người của quê hương với những đức tính giản dị... Càng lên cao, tâm hồn Cụ càng giản dị, càng trong sạch và luôn luôn mang trong người những đức tính muôn thuở của người Việt Nam: kính lão, khinh tiền, yêu trẻ.

CUỘC CHIẾN ĐẤU MANG TÊN BÁC HỒ

GANDINI XÊDARÊ*

Bác Hồ cống hiến cả đời mình cho cách mạng. Người không những dẫn dắt nhân dân Việt Nam mà còn chỉ đường cho nhân dân lao động toàn thế giới. Đây là con người lý tưởng mà thanh niên Italia chúng tôi thường ngưỡng mộ. Tôi muốn đi vào một cuộc chiến đấu mang tên "Bác Hồ" vì tên gọi của Bác mang lại tự do, hạnh phúc cho nhân dân.

* Aob Gandini Xêdarê - công nhân Nhà máy hoá chất Milang, Italia là một trong số gần 3.000 đảng viên mới "lớp Hồ Chí Minh".

NHÀ HOẠT ĐỘNG CÁCH MẠNG BI ĐẾP CAO SU

Nhà sử học GIÓ ĐỔ GIỜ SÁP PHA
(Pháp)

... Sáng ngày 16/9, một chuyến xe lửa đặc biệt rời Pari đi Tulông chở theo vị lãnh tụ cộng sản đứng đầu Chính phủ Việt Nam. Đêm hôm trước, ông Hồ Chí Minh đã ký với Pháp một bản thoả ước nhằm duy trì những mối quan hệ Pháp - Việt... Chủ tịch tuyên bố hài lòng về tiến nghi trong khoang chỉ huy của chiến hạm Duymông Duyécvin mà Hạm trưởng O Náy đã dành riêng để đón tiếp Người. Nhưng Chủ tịch cũng tỏ ý không vui vì Hạm trưởng phải rời sang chỗ khác. Chủ tịch nói, Người có thể ngủ ngon trong khoang thuỷ thủ, nếu không cần phải chấp hành nghi thức ngoại giao. Thật vậy, Cụ Hồ đã bắt đầu cuộc đời hoạt động cách mạng của mình như một thuỷ thủ bình thường. Cụ đã từng biết thế nào là sự vất vả của chuyến đi biển. Và hôm nay có lẽ Cụ hóm hỉnh đánh giá nghi thức ngoại giao mà người ta đã tổ chức long trọng để đón tiếp Cụ, một người

trước kia đã từng làm phụ bếp trên chiếc tàu buôn Latuê Tôrêvin của Pháp.

Buổi tối hôm đó, một cuộc chiêu đãi được tổ chức trong khoang chỉ huy của Hạm trưởng, có Đô đốc hải quân Lamba, các vị tướng tư lệnh Quân khu 9, phân khu địa hạt Va, tỉnh trưởng hạt Va và Phó thị trưởng Tulông tới chào Chủ tịch. Ngậm ngùi nhất có lẽ là tướng Phơoátxa Bơoátxia. Cho đến tận tháng 2/1945, tướng quân này còn là Tổng tham mưu trưởng đội quân thuộc địa của Pháp ở Đông Dương, cơ đồ của Pháp đã bị sụp đổ và bây giờ tướng quân lại phải nhận lệnh nghiêm tiếp một nhà hoạt động cách mạng di dấp cao su mà chỉ cách đây 18 tháng Sở mật thám Pháp ở Đông Dương hãy còn truy nã.

Rạng sáng ngày 18/9, chiến hạm Duymông Duyécvin nhổ neo đi Việt Nam. Tuy đã là năm 1946, nhưng các lực lượng Đồng minh chống phát xít này còn duy trì những quy định thời chiến, tuyến đường hàng hải đi Viễn Đông vẫn đặt dưới sự kiểm soát của hải quân Anh. Mỗi chặng dừng chân ở Manta, Xait, Tôrin Cônali, Côlambô, Xingapo, Hạm trưởng O Náy đều phải tuân theo các thủ tục của hải quân Anh. Điều đó làm cho Chủ tịch Hồ Chí Minh ngạc nhiên: Nước Pháp không phải là một nước độc lập hay bao mà lại phải phục tùng những quy định của nước ngoài? Thiếu tá hải quân Xtơrenli, cấp phó của O Náy,

trình bày với Chủ tịch Hồ Chí Minh đó là những quy định của các lực lượng Đồng minh. Chủ tịch bèn yêu cầu kéo quốc kỳ Việt Nam lên chiến hạm Duymông Duyécvin, để cho những người Anh, những thực dân khác ở châu Á không thể không biết rằng chiếc tàu chiến Pháp này đang chở vị đứng đầu nhà nước tự do của nước Việt Nam mới.

O Náy phải diện về Pari xin chỉ thị. Pari trả lời đồng ý. Bằng mọi cách, người ta vội vàng may ngay trên tàu một lá cờ Việt Nam nên đồ có ngôi sao vàng. Hối đó, lá cờ này hầu như ít người biết, vì vậy đã làm cho các quan chức các bến cảng của Anh bối rối, phải trao đổi một loạt điện, hồi đồn dập: - Cờ nào thế? Có một vị nguyên thủ quốc gia ở trên tàu chăng? Có phải bắn pháo chào theo nghi lễ ngoại giao không?

Thật ra Chủ tịch Hồ Chí Minh là một thượng khách không hay yêu sách. Vốn là nhà hoạt động cách mạng đã bốn ba nhiều nơi, có kinh nghiệm của một thủy thủ, lại từng nhiều lần phải chịu cảnh tù đày, nên Chủ tịch dễ thích nghi với hoàn cảnh trên tàu. Chủ tịch quan tâm đến tất cả, tìm hiểu từ bộ máy khởi động của con tàu đến cách tuyển mộ thủy binh. Chủ tịch vui vẻ hỏi chuyện mọi người và đề cập thẳng thắn các vấn đề chính trị. Người luôn luôn giải thích cho những người cùng đi trên tàu rằng tương lai của Việt Nam là độc lập, nhưng vẫn giữ quan hệ hữu nghị với

nước Pháp. Người Pháp không bị xua đuổi, trừ những kẻ tỏ ra là thực dân quá rõ. Chủ tịch Hồ Chí Minh biết phân biệt những người Pháp chân chính của nước Pháp với bọn thực dân xâm lược.

MỘT MẪU MỤC VỀ SỰ GIẢN DỊ VÀ KHIÊM TỐN

Bác sĩ GIỐN TẮC MÀN

(Thụy Điển)

Cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh và sự nghiệp của Người, sự thành lập và quá trình hoạt động của Đảng Cộng sản Việt Nam, Cách mạng Tháng Tám, những chiến thắng của nhân dân Việt Nam trong các cuộc kháng chiến, công cuộc xây dựng một xã hội và cuộc sống mới trong những điều kiện khó khăn không thể tưởng tượng nổi... tất cả những điều đó sẽ được ghi nhớ mãi mãi như những trang đẹp nhất trong lịch sử loài người.

Cho phép tôi được dành một vài phút để nhớ lại những kỷ niệm của cá nhân tôi về Chủ tịch Hồ Chí Minh. Xin cho phép tôi được nói lại những kỷ niệm hoàn toàn có tính chất cá nhân, bởi vì đối với tôi, Việt Nam có rất nhiều ý nghĩa và trong nhiều năm, Việt Nam nói lên được rất nhiều điều đối với nhân dân Thụy Điển chúng tôi. Tôi từng là một học sinh Đại học Y khoa ở Pari vào khoảng thời gian từ năm 1946 đến năm 1947, tức là vào

lúc mà nhân dân Việt Nam đang tiến hành giai đoạn đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp. Tôi đã được thấy Chủ tịch Hồ Chí Minh trên lễ đài danh dự ngày 14/7/1946 ở Paris. Các bạn Việt Nam của tôi, sau đó có nói rằng, xung quanh Người lúc ấy chỉ có một số người bạn của Việt Nam, nhưng lại có quá nhiều kẻ thù, những thành viên của Chính phủ và quân đội đang âm mưu thiết lập lại chế độ thuộc địa của Pháp ở Việt Nam.

Lần đầu tôi được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh là khi tôi đi thăm Việt Nam lần thứ nhất vào đầu năm 1958. Lúc ấy, tôi được Người mời đến cùng uống trà vào buổi sáng tại ngôi nhà nhỏ và rất giản dị của Người ngay bên cạnh Phủ Chủ tịch. Lúc ấy, tôi định phỏng vấn Người để đăng báo. Nhưng cuối cùng chính Người lại phỏng vấn tôi trong 45 phút liền. Người muốn biết nhiều hơn nữa về phong trào công đoàn ở Thụy Điển, v.v.. Cuối cùng, Người hỏi tôi rằng, điều gì đã tạo ra những ấn tượng sâu sắc nhất đối với các nhà văn nước ngoài về tác phẩm văn học của các nhà văn Thụy Điển? Trước đó vài ngày, tôi đã có mặt ở sân bay khi Chủ tịch Hồ Chí Minh trở lại Hà Nội sau cuộc đi thăm có tính chất nhà nước ở Ấn Độ và Miến Điện. Người vừa bước xuống máy bay, lập tức các nhân vật trong Chính phủ, Đảng, Đoàn ngoại giao đã vây quanh lấy Người. Chỉ vài phút sau, Người đến trước máy phóng thanh. Tôi chờ

Người đọc một bài diễn văn, nhưng Chủ tịch Hồ Chí Minh, như các bạn đều biết, có một sự quan tâm đến công việc sản xuất và đây cũng là điều mà Người thường hay nói đến trong các bài viết và diễn văn của mình. Người khoát tay mạnh và nói: "Nào, bây giờ các đồng chí có thể về để chuẩn bị công tác cho tốt". Đây là toàn văn diễn văn của Người. Mọi người cười vui vẻ và lập tức thi hành mệnh lệnh của Người.

Mùa xuân năm 1967, tôi tham gia Ủy ban quốc tế gồm năm người đi điều tra về các cuộc ném bom ở miền Bắc Việt Nam lúc ấy đang diễn ra một cách ồ ạt trên khắp mọi nơi. Chúng tôi được Thủ tướng Phạm Văn Đồng tiếp đón. Khi chúng tôi đang lần lượt giới thiệu thành viên đoàn với Thủ tướng thì bất thành linh, Chủ tịch Hồ Chí Minh có mặt. Tất cả chúng tôi, kể cả đồng chí Phạm Văn Đồng đều bị bất ngờ, Chủ tịch Hồ Chí Minh ở lại với chúng tôi liên một giờ. Người nói những chuyện hệ trọng trong chiến tranh, thỉnh thoảng Người lại nói đùa về sự được mùa của năm 1990 (một thành viên trong Ủy ban chúng tôi sinh cùng năm với Chủ tịch Hồ Chí Minh). Người pha trò về chiếc máy ghi âm tối tân mà một thành viên trong đoàn chúng tôi mang theo. Khi anh bạn tôi tìm cách ghi âm lại bức điện gửi nhân dân Mỹ thì mấy cục pin bị tuột lán lông lốc trên sàn nhà gây ra một tiếng động như tiếng pháo cao xạ.

Chủ tịch Hồ Chí Minh không hề sốt ruột. Người theo dõi chúng tôi cố gắng lắp pin vào máy với sự chú ý và thích thú như một thanh niên trẻ.

Người ta đã nói rất nhiều rằng, Chủ tịch Hồ Chí Minh là một mẫu mực về sự giản dị và khiêm tốn. Người nói thẳng và dùng từ đơn giản trong cuộc sống hằng ngày cũng như trong các bài viết và trong các diễn văn chính thức. Người không bao giờ quên nguồn gốc xuất thân cũng như kinh nghiệm của Người đã từng là một người lao động bình thường. Người có những tư tưởng cao thượng và tầm nhìn xa trông rộng. Người không bao giờ quên những nỗi thống khổ mà nhân dân Việt Nam và các dân tộc khác đã phải trải qua dưới ách áp bức của chủ nghĩa thực dân và chủ nghĩa tư bản.

Chúng ta hãy cùng nhau tưởng nhớ nhà cách mạng vĩ đại này bằng cách tăng cường hơn nữa cuộc đấu tranh trên phạm vi toàn thế giới vì độc lập dân tộc, hoà bình và chủ nghĩa xã hội.

BA LẦN GẶP BÁC HỒ

Nhà văn M. GIULÁPXXI

(Ba Lan)

Tôi được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh lần đầu tiên đã khá lâu. Đó là vào năm 1946 tại Pari khi Người sang Pháp để đàm phán hoà bình. Trong những ngày ở đây, Người được Việt kiều ở Pháp đón tiếp rất long trọng. Ảnh của Người được in trên hầu hết các báo xuất bản ở Pháp, nên khi Người bước vào phòng họp, tôi nhận ra ngay. Chỉ có một điều trong thực tế Người trông khác hẳn, vẫn cái dáng gầy, nhỏ nhắn với chòm râu thưa và bộ quần phục nhả nhện, nhưng không một chiếc ảnh nào thu được ánh sáng long lanh của đôi mắt và lộ tả nổi nét đẹp cân đối tuyệt vời của thân hình đó.

Tôi không còn nhớ được cụ thể diễn biến của cả hội nghị, nhưng có một việc làm tôi nhớ mãi và rất rõ như vừa mới xảy ra hôm qua.

Một hôm, các cháu thiếu nhi Việt Nam ở Pari tới thăm Bác Hồ. Một cô giáo trẻ người Việt Nam

* Bài đăng trên báo *Cuộc sống Vácôvi*.

dẫn các cháu tới đó. Đây là lần đầu tiên tôi được may mắn nghe các bài hát Việt Nam. Các cháu thiếu nhi hát cho Bác Hồ, người đại diện cho cả Tổ quốc xa xôi nghe. Bác ngồi nghe rất cảm động. Có lẽ những tiếng đàn hát này đang làm Người sống lại thời thơ ấu của mình ở Kim Liên.

Hát xong, cô giáo định cho các cháu ra về vì sợ quá phiến Bác, song Bác vui vẻ giữ cả lại. Người đặt tay lên đầu một cháu gái nhỏ nhất rồi hỏi:

- Thế các cháu có biết bài hát Quốc ca của Pháp không?

Tất cả đều đồng thanh trả lời: "Có ạ". Bác nói: "Thế thì các cháu hát xem nào".

Những giọng hát thanh, nhỏ nhẹ của các cháu cùng một lúc ngân vang lên bài ca cách mạng mà từ lâu đã trở thành Quốc ca của nước Pháp, Bác khẽ gật đầu nheo đôi mắt lại. Một sự cảm động thật sự choán hết tâm hồn những người Pháp có mặt ở đây. Rất rõ ràng đây không phải là một cử chỉ ngoại giao của Bác. Chúng tôi ai cũng thấy đó là biểu hiện của một thiện chí hoà bình, một biểu hiện hùng hồn tình yêu của Bác dành cho những truyền thống đấu tranh vì tự do của Pháp, dành cho nước Pháp với cái nghĩa thực sự của nó.

Nhưng chính lúc bấy giờ trên khuôn mặt Bác đã thoáng hiện những dấu lo lắng. Mấy tuần sau, Người rời Pháp. Ba tháng sau, thực dân Pháp tiến

hành cuộc chiến tranh mà nhân dân Pháp gọi là “Cuộc chiến tranh bản thổ”.

Lần thứ hai, tôi may mắn được gặp Bác vào 8 năm sau, mùa thu năm 1954. Chính xác hơn là hai ngày sau khi Quân đội nhân dân Việt Nam tiến vào Hà Nội. Tôi có mặt ở Việt Nam lúc bấy giờ cùng mấy nhà báo châu Âu khác nữa. Đang viết dở bài phóng sự về những ngày đầu giải phóng Thủ đô thì các bạn Việt Nam đưa cho tôi một tờ giấy mời tới gặp Thủ tướng Phạm Văn Đồng lúc bấy giờ đang ở Sơn Tây.

Chúng tôi được dẫn tới một căn nhà lợp rạ, tường quét vôi trắng. Một chiếc bàn nhỏ, giản đơn kê giữa phòng và trên đó là những chiếc cốc thủy tinh dày màu xám. Ngồi xuống ghế, chúng tôi chưa kịp nhấp một ngụm nước thì chiếc rèm che cửa vào phòng bên làm bằng vải dù khê mở và có tiếng chào bằng tiếng Nga. Chúng tôi quay lại, “Bác!”

Bác vẫn giản dị, gần gũi hết như 8 năm về trước. Người mặc chiếc áo sơmi đen mỏng, song tôi bỗng cảm thấy Bác đẹp, trẻ hơn ra và tất nhiên là vui hơn trước. Tôi nói với Người điều đó không một chút ngần ngại. Bác cười: “Ai cũng bảo vậy cả. Cuộc sống giữa rừng sâu và trước hết là chiến thắng đã làm tôi rất sung sướng”.

Người ra hiệu cho đồng chí phiên dịch không cần thiết phiên dịch rồi nghe phóng viên báo Sự Thật nói, thỉnh thoảng Bác trả lời bằng tiếng Nga.

Sau đó, Người nói chuyện bằng tiếng Italia với phóng viên báo *Công nhân*. Có lẽ nhận thấy sự ngạc nhiên của chúng tôi, Bác cười vui vẻ nói (Người nói bằng tiếng Pháp): “Cả nhà báo nước ngoài thường hay kể những chuyện phóng đại về tôi. Nhưng cũng có những chuyện đúng. Khi còn trẻ quả thật tôi có làm bồi bếp trên tàu, có đến Mỹ, Anh, Đức. Tôi cũng đã từng sống ở Pari và bắt đầu hoạt động cách mạng cùng các đồng chí Pháp. Nhiều lần tôi qua Liên Xô, Trung Quốc. Ở đâu tôi cũng được công nhân dạy tiếng nước họ. Tôi sống cùng với công nhân ở Italia rồi cả ở châu Mỹ nữa...”.

Lần thứ ba tôi được gặp Người. Sự việc xảy ra như sau:

Nhân dân Thủ đô Hà Nội bắt đầu bàn tán nhiều về việc đón tiếp trọng thể Bác Hồ từ Sơn Tây trở về. Ủy ban Quán sự tạm thời triệu tập đại biểu các đoàn thể chuyển lời chúc mừng của Bác tới mọi người. Cuộc họp diễn ra ở ngôi nhà cạnh tòa công sứ. Tôi với danh nghĩa một nhà báo nước ngoài cũng được mời tới dự.

Đầu tiên, Ủy ban kêu gọi mọi người làm theo nguyện vọng của Bác là không nên tổ chức gì cả. Bác không muốn tốn kém tiền bạc vì những điều chưa cần thiết và làm mất thời gian của mọi người. Nhưng chưa một ai chịu nghe, họ nhao nhao lên: “Thế là thế nào? Tám năm trời chúng tôi

chỉ đợi tới phút này, khi Bác - biểu tượng cho độc lập, thống nhất Tổ quốc - trở về để đón. Vậy mà bây giờ lại phải từ bỏ nguyện vọng đó ư?”.

Cuộc tranh luận kéo dài tưởng không bao giờ chấm dứt. Cuối cùng, đại diện Ủy ban đành đưa ra ý kiến: “Hiện nay bên tòa công sử các bộ trưởng đang họp, các đồng chí có muốn gặp Bác không?”.

Tất nhiên là ai cũng muốn. Chúng tôi kéo nhau sang đó và bước vào phòng tiếp khách. Không một ai được báo trước, chỉ mới kịp ngồi xuống, Bác đã bước vào. Một phút bất ngờ, ngạc nhiên và im lặng. Rồi tất cả reo ầm lên...

Sau đó, Người nói nhiều về tình cảm của nhân dân đã dành cho bộ đội và cách mạng. Bác muốn trở về Hà Nội không cần một nghi thức nào để đỡ tốn kém. Trong lúc đất nước còn gặp nhiều khó khăn, cần phải sống giản dị như mọi người. Bác kéo cháu bé tặng hoa vào lòng rồi ngồi nấp lại nhường chỗ cho cháu. Bác nhỏ nhắn đến nỗi cả hai bác cháu ngồi vào một chiếc ghế bành mà vẫn rất vừa. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn có một tình cảm đặc biệt đối với thiếu nhi. Đồng chí Nguyễn Văn Tạo kể cho tôi nghe rằng ngày 19/12/1946 khi đại bác bắt đầu gầm lên ở Hà Nội, lời đầu tiên của Bác là: “Các chú đã kịp cho tất cả các cháu thiếu nhi đi tản cư chưa?”.

Đấy Chủ tịch Hồ Chí Minh là một con người như vậy!

CAO CẢ NHẬT

Nhà báo MÁCTIN MƠNÔT

(Pháp)

Buổi lễ truy điệu chiếu hôm đó ở Hội trường Tương tế đông kín người, không phải là một buổi vĩnh biệt. Chúng tôi hội họp nhau lại, không phải để khóc đồng chí Hồ Chí Minh của chúng ta mà là để làm cho đồng chí sống lại với chúng ta, sống lại trong trí nhớ của chúng ta, và sống trong niềm tin của chúng ta. Dĩ nhiên chúng ta biết rằng, chúng ta không còn trông thấy đồng chí Hồ Chí Minh nữa nhưng sự toả sáng của một luồng tư tưởng, sức mạnh của một ý chí, sự vĩ đại của một con người và tấm gương của một cuộc đời thì vẫn luôn còn mãi trong chúng ta.

Người đã viết ở phần đầu bản *Di chúc* "Tôi để sẵn mấy lời này, phòng khi tôi sẽ đi gặp cụ Các Mác, cụ Lênin và các vị cách mạng đàn anh khác...". Ngày đó đã đến trước khi đồng chí Hồ Chí Minh được trông thấy ngày hoàn toàn

1. Hồ Chí Minh: *Toà soạn, Báo, t.15, tr.621 (B.7)*.

giải phóng của Tổ quốc mình - nước Việt Nam mà Người tha thiết yêu quý và bảo vệ. Với tất cả sự sáng suốt của một chiến sĩ cách mạng, Người đã biết trước rằng đế quốc Mỹ nhất định sẽ bị tống cổ khỏi Việt Nam và nước nhà sẽ được thống nhất. Dự đoán được điều đó vì Người là một chiến sĩ cộng sản cao cả nhất và Người luôn có một niềm tin sắt đá vào nhân dân, vào Đảng của Người cũng như vào tình đoàn kết quốc tế.

Ở Việt Nam, người ta gọi Người là “Bác Hồ” với lòng tôn kính, khám phục và triu mến. Không chỉ vậy, ở khắp nơi trên thế giới, những người chưa bao giờ được thấy Người và không bao giờ còn có dịp thấy Người nữa đều nhắc lại hai chữ “Bác Hồ” như là họ cảm thấy thật sự gắn liền với Người bởi một sự gắn bó đặc biệt, bởi mối quan hệ trực tiếp và cá nhân Người tượng trưng cho Việt Nam, nét mặt của Người hoà vào hình ảnh đất nước, núi sông và đồng bào của Người, mà Người luôn luôn khẳng định rằng những điều này đều bất diệt và bọn xâm lược sẽ bị “vỡ đầu, mẽ trán” khi chúng đụng đến.

Không nghi ngờ gì nữa, chiến tranh ở Việt Nam đã liên quan tới mọi dân tộc muốn sống trong tự do, công lý và độc lập. Nhưng đối với chúng ta ở Pháp, đối với những người lao động, dân chủ và cộng sản Pháp, nước Việt Nam còn gắn bó một cách chặt chẽ hơn nữa với lịch sử và

cuộc đấu tranh của chúng ta. Tại Đại hội Tua, chính bản thân đồng chí Hồ Chí Minh là một trong những người sáng lập ra Đảng Cộng sản của chúng ta.

Và cũng trong *Di chúc*, Người đã nêu lên những thắng lợi đối với “hai đế quốc to - là Pháp và Mỹ”, đó là hai kẻ thù lớn của chúng ta mà Người đã vạch rõ. Trước đây cũng như ngày nay, cuộc chiến đấu của Việt Nam là cuộc chiến đấu của chúng ta, mối tình anh em đặc biệt đã gắn bó chúng ta lại với nhau.

Thuật lại cuộc đời của Người và rút ra những bài học quý giá thì không ai có thể bằng đồng chí Giắc Duycôlô, người bạn chiến đấu cũ của Người. Đó là một cuộc đời hoàn toàn phục vụ nhân dân, gắn bó chặt chẽ với việc thành lập nhà nước xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam, cuộc đời của một người cộng sản mà những tư tưởng cuối cùng là để cho Đảng. Người cán dặn phải giữ vững đoàn kết trong Đảng, thực hiện dân chủ, thấm nhuần đạo đức cách mạng, và giữ cho Đảng hoàn toàn trong sạch... và cùng với tình cảm đó mà Người cho là chủ yếu, Người đã nêu bật trong *Di chúc*: “Phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau”. Đó là lời mà đồng chí Hồ Chí Minh đã nói. Đó là lời nói của một người mà với người đó, chủ nghĩa cộng sản đã

1. Hồ Chí Minh: *Tôàa lập, Bđđ*, t.15, tr.622 (B.7).

được những giá trị con người làm cho phong phú và ngày càng trở nên sinh động, rạng rỡ hơn.

Chiều hôm nay, ở đây, tại trung tâm Pari, làm sao nói lên được nỗi xúc động của chúng ta. Niềm xúc động chưa đựng nỗi buồn đau và như vậy là điều tất nhiên, không có cách nào khác! Nhưng niềm xúc động đó như tiếp thêm sức mạnh, động viên mọi người tiến lên. Một người trong chúng ta không còn nữa, đó là một trong những người ưu tú và vĩ đại nhất. Cần phải ra sức chiến đấu gấp bội hơn nữa. Cần phải làm mọi việc để sự nghiệp mà đồng chí Hồ Chí Minh đã trọn đời cống hiến sẽ chiến thắng mãi mãi. Cần phải dốc hết sức mình để giải phóng Việt Nam và đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội.

Đó là cách chúng ta để tang Người.

TÂM HỒN TRONG SÁNG

MẮT MÙT BARIANLAI*

Hồ Chí Minh là con người có tâm hồn trong sáng được tất cả mọi người đánh giá cao và cho rằng con đường mà Người đã chọn là một mốc lịch sử.

Hồ Chí Minh đã kết hợp hài hòa kiến thức lâu đời của châu Á với kiến thức tiến bộ, hiện đại vào hoạt động cách mạng của mình và là một lãnh tụ thông thái, dũng cảm của giai cấp công nhân. Người đã nêu một tấm gương đầy ý nghĩa cho các thế hệ mai sau.

Nhân dân Việt Nam anh hùng có quyền tự hào về Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, bởi vì một điều tất yếu là sự vĩ đại của Người đã vượt ra ngoài biên giới của đất nước Người.

Thời đại chúng ta đã được chứng kiến những kinh nghiệm của nhân dân Việt Nam anh hùng như là một trong những tấm gương tiêu biểu nhất

* Đại biểu Ápgaxox là o lại Hội ngbị quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1980.

của giai đoạn hiện nay. Tên tuổi của Chủ tịch Hồ Chí Minh - biểu tượng vĩnh viễn của chủ nghĩa quốc tế vô sản, đã trở thành một trong những "ngôi sao" rực rỡ nhất soi đường cho nhân dân lao động đang cùng nhau chiến đấu chống áp bức và chủ nghĩa tư bản thế giới.

NHỮNG NÉT CAO THƯỢNG

OÓCTENXIA BUXI ĐÉAGIENDÉ*

Niềm kính trọng của nhân dân thế giới tưởng nhớ tới Chủ tịch Hồ Chí Minh biểu hiện một cách sinh động bằng cuộc đời và sự nghiệp của Người tiếp tục là tấm gương vĩ đại cho tất cả những ai đang đấu tranh vì sự nghiệp giải phóng khỏi ách áp bức của chủ nghĩa thực dân cũ và mới, của chủ nghĩa đế quốc, những kẻ hiện đang gây ra những tội ác cho loài người. Với tư cách là một nhà hoạt động chính trị, nhà chiến lược, người lãnh đạo và nhà ngoại giao, Chủ tịch Hồ Chí Minh mãi mãi là một tấm gương sáng về chủ nghĩa anh hùng cách mạng, lòng yêu mến nhân dân và niềm tin vào vận mệnh của những người lao động.

Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ vĩ đại, người dẫn dắt nhân dân Việt Nam đi những bước quyết định trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, hình ảnh của Người lại vươn cao hơn bao giờ hết với những nét cao thượng bất diệt.

* Phu nhân Tổng thống Chile X. Aguiar.

NƯỚC GẶP BÁC HỒ

Nhà báo B. PANKIN

(Liên Xô)

Trước khi lên đường về nước, chúng tôi được gặp đồng chí Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ mà toàn thể nhân dân Việt Nam, từ trẻ đến già, đều gọi một cách kính yêu là Bác Hồ. Cùng tiếp chúng tôi có đồng chí Phạm Văn Đồng, Thủ tướng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, một trong những người bạn chiến đấu của đồng chí Hồ Chí Minh.

Cuộc gặp gỡ diễn ra tại căn nhà nhỏ của đồng chí Hồ Chí Minh, ở cạnh Phủ Chủ tịch.

Được chứng kiến đồng chí Hồ Chí Minh trong cuộc sống đời thường như vậy mới hiểu được vì sao nhân dân Việt Nam lại gọi đồng chí là Bác Hồ. Đồng chí mặc quần áo vải, cổ quần khàn quàng; trên bàn, cạnh tờ báo, còn có một bao kính và một hộp đựng thuốc lá màu đỏ.

Với vẻ ngoài rất bình dị ấy, với nụ cười hiền hậu và những cái hôn, Bác Hồ đã khiến chúng tôi hiểu rằng chúng tôi không phải đang dự một buổi tiếp khách tri thức. Đây chỉ là một buổi nói

chuyện thân mật của hai nhà cách mạng lão thành với những đồng chí trẻ tuổi đại diện cho thanh niên Liên Xô, lớp thanh niên mà ngay từ khi mới quen biết lần đầu vào những năm 1920 xa xôi, đồng chí Hồ Chí Minh đã chú ý đặc biệt.

Bác Hồ mở đầu câu chuyện bằng cách kể lại thời kỳ xa xôi ấy. Và gần cuối buổi nói chuyện, đồng chí đưa cho chúng tôi xem tấm ảnh mà hiện nay cả thế giới đều biết: ảnh chụp một cô gái Việt Nam nhỏ bé giải một tên phi công Mỹ cao to. Đồng chí nói:

- Tỉnh thoảng có những khách nước ngoài hỏi: Việt Nam là một nước không lớn lắm và còn nghèo, vậy nhờ đâu mà Việt Nam có được sức mạnh để chiến đấu chống đế quốc Mỹ? Khi nghe câu hỏi ấy, tôi đưa tấm ảnh này ra mà không cần phải nói thêm câu nào.

Chúng tôi cảm thấy rằng qua những hồi ức của mình về nước Nga Xôviết, đồng chí Hồ Chí Minh đã giúp chúng tôi hiểu rõ nhiều mặt trong cuộc sống của nhân dân Việt Nam hiện đang xây dựng chủ nghĩa xã hội và đang đấu tranh để thống nhất Tổ quốc.

Đồng chí nói:

- Bây giờ, tôi thường gặp thanh niên, gặp các đoàn viên thanh niên cộng sản, đến các nhà máy, dự các cuộc họp dù rằng khi ấy tôi đã quá tuổi thanh niên. Đó là thời kỳ nước các đồng chí đang

ở trong một giai đoạn khó khăn. Im lặng một lát, đồng chí Hồ Chí Minh nói thêm:

- Cũng như ở nước Việt Nam chúng tôi bây giờ.

Đồng chí Hồ Chí Minh kể tiếp:

- Khi tôi sang nước các đồng chí được ba năm, sau năm 1927 thì đã có nhiều sự đổi thay. Kinh tế gần như được phục hồi. Các đồng chí đã dù án dù tiêu. Trong các cửa hiệu có nhiều hàng hoá hơn. Trên đường phố có thể trông thấy những chiếc ô tô do các đồng chí chế tạo. Mọi người ăn mặc tốt hơn rất nhiều...

Dường như để kết thúc phần đầu câu chuyện, đồng chí Hồ Chí Minh nói: "Đất nước bao giờ cũng phục hồi và phát triển nhanh chóng khi nhân dân được làm chủ vận mệnh của mình".

Chúng tôi được biết Bác Hồ không chỉ là người sáng lập Đảng, mà còn là một trong số những người hoạt động cao tuổi nhất trong phong trào thanh niên cộng sản. Đồng chí kể cho tôi nghe tổ chức Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên được thành lập trong những điều kiện bí mật ở Việt Nam như thế nào. Đồng chí nói:

- Những điều kiện hoạt động của chúng tôi khó khăn và nguy hiểm. Bởi vậy, để đào tạo cán bộ nòng cốt, chúng tôi phải gửi những người ưu tú nhất của chúng tôi ra nước ngoài, trong đó có Liên Xô. Bây giờ, chúng tôi đã gửi đi 10 người để đào tạo thành những chiến sĩ cách mạng

chấn chỉnh. Bây giờ chúng tôi có hàng vạn chiến sĩ cách mạng như vậy. Tôi vui mừng khi được biết các đồng chí đã có dịp làm quen với nhiều người trong số những chiến sĩ cách mạng đó.

LÃNH TỰ LỖI LẠC CỦA THẾ GIỚI VỀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG

RIČHA CÉBO HAXÓP*

Chủ tịch Hồ Chí Minh là lãnh tụ thiên tài về việc đề ra chiến lược, sách lược, phương pháp cách mạng đúng đắn và nghệ thuật tài tình tạo ra thời cơ và nắm lấy thời cơ để đưa cách mạng đi đến thắng lợi.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng vào hàng đầu danh sách các lãnh tụ cách mạng thiên tài của thời đại chúng ta, và cũng là người đứng vào hàng đầu danh sách các lãnh tụ lỗi lạc của thế giới về đạo đức cách mạng, khiêm tốn, giản dị, tận tụy, dũng cảm, kiên trì quan điểm cách mạng tiến công, cách mạng triệt để, cách mạng không ngừng. Khi gặp khó khăn lớn tưởng chừng không thể vượt qua nổi, người ta lại noi theo gương Chủ tịch Hồ Chí Minh để vượt qua và chiến thắng.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là lãnh tụ của cách mạng Việt Nam, lãnh tụ của cách mạng thế giới, lãnh tụ của cách mạng Mỹ Latinh và vùng Caribê.

Đồng thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh là nhà thơ cách mạng lớn nhất của thời đại chúng ta.

* Nguyên Đại sứ Creóada tại Cuba.

MỘT LÃNH TỤ DÂY LÒNG NHÂN DẠO VÀ QUYẾT TÂM

Nhà chính trị RÔBỐT UYLIAM
(MỸ)

Tôi vừa qua thăm Bảo tàng Cách mạng Việt Nam về. Tôi ngạc nhiên vô cùng được biết nhân dân Việt Nam đã phải đấu tranh cho tự do của mình lâu dài đến thế. Quyết tâm của nhân dân Việt Nam, chí anh hùng của nhân dân Việt Nam lớn lao vô cùng. Tôi cũng vô cùng xúc động được biết hoạt động lâu dài và gian khổ của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Cuộc đời của vị lãnh tụ ấy thật xứng đáng tiêu biểu cho sự nghiệp anh hùng của nhân dân Việt Nam. Nếu nước Mỹ chúng tôi có một vị lãnh tụ dây lòng nhân đạo và quyết tâm như Chủ tịch Hồ Chí Minh thì chắc chắn nước Mỹ sẽ đóng góp rất nhiều vào sự nghiệp của nhân loại.

CON NGƯỜI YÊU THƯƠNG TẤT CẢ MỌI NGƯỜI

RÔMÊ CHĂNB RA*

*Kính thưa Thủ tướng Phạm Văn Đồng,
Kính thưa các bạn Việt Nam,
Kính thưa các đại biểu,*

Đối với Hội đồng Hoà bình thế giới và thực ra đối với tất cả các tổ chức quốc tế tham dự hội nghị lịch sử này, đây là một thời điểm không bao giờ quên được, vì hôm nay, chúng ta có một may mắn lớn khi đang ở trên đất nước Việt Nam, tay bắt mặt mừng với các đồng chí và bạn Việt Nam để kỷ niệm 90 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Cách đây một tháng khi tôi còn ở Niu Đêli, Thủ đô Ấn Độ, Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã đến thăm chính thức Ấn Độ. Tôi may mắn có mặt tại một cuộc mít tinh lớn của nhân dân Ấn Độ, trong đó các đại biểu của mọi chính đảng ở Ấn Độ bày tỏ tình đoàn kết với Việt Nam.

* Chủ tịch Hội đồng Hoà bình thế giới.

Một khẩu hiệu được hô to nhiều lần là "Tên tôi là Việt Nam, tên anh là Việt Nam!".

Đó là một khẩu hiệu chúng ta thường nghe thấy ở Ấn Độ, nhưng cũng có thể được nghe thấy ở bất cứ nơi nào trên thế giới.

Chúng ta muốn nói gì khi hô khẩu hiệu "Tên tôi là Việt Nam, tên anh là Việt Nam"? Người Ấn Độ muốn nói gì và mọi người ở các nước muốn nói gì? Họ chỉ muốn nói rằng: "Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cho chúng tôi niềm tin, tinh thần lạc quan, sự chắc chắn rằng chúng ta cũng có thể thắng trong trận đánh hiện nay chống đế quốc, vì một cuộc sống mới cho nhân dân chúng ta".

Trong từ điển của tất cả các nước trên thế giới, có một từ có ý nghĩa giống nhau trong các tiếng đó là anh hùng, dũng cảm, đoàn kết, quốc tế chủ nghĩa, thắng đế quốc - Từ đó là "Việt Nam".

Bạn có thể đi châu Phi và hỏi các chiến sĩ Namibia hay Đại hội dân tộc Phi (Nam Phi). Họ sẽ trả lời bạn là khi họ chiến đấu như họ vẫn thường làm thì họ mang trong tim chữ "Việt Nam" và họ gương cao ngọn cờ có chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chúng ta đang họp trong Hội nghị có ý nghĩa nhất này khi toàn thế giới đang kỷ niệm lần thứ 90 Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chúng ta vừa nghe một bài diễn văn khai mạc đẹp đẽ và

sức tích của Thủ tướng Phạm Văn Đồng. Thủ tướng đã nói về Chủ tịch Hồ Chí Minh và Việt Nam của Chủ tịch Hồ Chí Minh bằng những lời lẽ mà chúng ta sẽ mang về nước chúng ta phổ biến hàng trăm lần. Thủ tướng đã nói với chúng ta về một người, một người bình thường. Chủ tịch Hồ Chí Minh là một người yêu nhân dân mình và nhân dân tất cả các nước trên thế giới.

Một người yêu nước theo nghĩa tốt nhất phải đồng thời là một người quốc tế chủ nghĩa. Người ta không thể chiến đấu cho tất cả các dân tộc trên thế giới nếu không chiến đấu cho dân tộc mình, nhưng người ta không thể chiến đấu cho dân tộc mình nếu không chiến đấu cho tất cả các dân tộc trên thế giới.

Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu nhân dân Việt Nam. Người yêu tất cả nhân dân nhưng cũng yêu từng người một. Người yêu một em bé gặp Người và ấm lên áu yếm hay một em bé ở một nơi xa xôi nào đó. Người yêu tôi và Người yêu bạn. Người ta không thể là một người lãnh tụ, một người tổ chức, một người để lại nguồn cảm xúc cho các thế hệ mai sau nếu không có tình thương yêu các dân tộc như Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tôi có được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh một lần. Là tất nhiên, tôi đọc tác phẩm của Người, tôi đã được nghe nói về hoạt động của Người. Tôi đã biết nhân dân

của Người. Nhưng bản thân tôi chỉ được gặp Người một lần khi Người đến thăm Ấn Độ năm 1958. Từ đó, Người cảm hoá được nhiều người Ấn Độ trở thành bạn của Việt Nam. Những người Ấn Độ lúc đó nói: “Lẽ tất nhiên, Hồ Chí Minh là lãnh tụ Việt Nam, nhưng Người đến với chúng tôi như một người nông dân hay công nhân Ấn Độ vì xem ra Người yêu tất cả chúng tôi và biết tất cả những vấn đề của chúng tôi, không phải chỉ những vấn đề lớn mà cả những vấn đề của người bình thường ở cái lều con trong làng, ở trong nhà máy anh ta làm việc”.

Hôm nay chúng ta tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh, người lãnh tụ đó, người tổ chức đó, người cộng sản đó và người cách mạng đó, con người yêu thương mọi người.

Khi các em thiếu nhi hát mừng chúng tôi sáng nay, tôi càng thấy thấm thía cái tên của Hội nghị này - “Việt Nam và thế giới”. Vì Việt Nam đã đấu tranh bao nhiêu năm nay vì cái gì? Việt Nam hiện nay đang đấu tranh vì cái gì? Ý nghĩa của Việt Nam đối với thế giới như thế nào? Và phong trào đoàn kết quốc tế đối với Việt Nam từ trước tới nay như thế nào?

Trong khi các em thiếu nhi hát, như tất cả các bạn, tôi đã nghĩ đến tất cả trẻ em trên thế giới và đặc biệt đến những trẻ em trong nước mình.

Chủ tịch Hồ Chí Minh muốn gì cho các trẻ em trên thế giới? Người đã đấu tranh cho cái gì? Và khi giương cao ngọn cờ Hồ Chí Minh, chúng ta đấu tranh cho cái gì?

Trong phong trào hoà bình, chúng ta thường nói rằng, cuộc chiến đấu cho hoà bình là một cuộc chiến đấu cho con em chúng ta, rằng nếu chúng ta không có một thế giới hoà bình lâu dài thì con em chúng ta sẽ có.

Cuộc đấu tranh của chúng ta nhằm tránh chiến tranh cho con em chúng ta. Nhưng tôi cho rằng nó cũng là một cuộc đấu tranh để cho con em chúng ta không bao giờ phải sợ nữa. Tôi nhớ lại những bức ảnh thời đế quốc Mỹ ném bom Hà Nội, những trẻ em khóc bên cạnh thi hài mẹ của các em bị tàn sát.

Chúng ta đang đấu tranh cho một thế giới trong đó không một em bé nào phải khóc bên cạnh thi hài của mẹ em là nạn nhân của chiến tranh và xâm lược. Chúng tôi không muốn có một thế giới mà lại có một em bé nào như trẻ em Việt Nam, thật cháy vì bom Napan giội từ các máy bay Mỹ. Chúng ta đang chiến đấu cho một thế giới trong đó các em sẽ hát và múa, vì đó là điều mà Chủ tịch Hồ Chí Minh mong muốn khi Người nói: Chúng ta sẽ làm cho Việt Nam mười lần đẹp đẽ hơn. Mười lần có nghĩa là các em sẽ cười, các em sẽ múa,

các em sẽ không phải sợ nữa. Chúng ta sẽ làm cho Việt Nam mười lần đẹp đẽ hơn và thế giới cũng sẽ mười lần đẹp đẽ hơn. Chúng ta sẽ bảo vệ thế giới và xây dựng thế giới như chúng ta bảo vệ Việt Nam và xây dựng Việt Nam.

MỘT GIỜ VỚI ĐỒNG CHÍ HỒ CHÍ MINH*

Nhà sử học, nhà báo SÁCLƠ PHUỐCNIÔ**

Ngày 15 tháng 7 năm nay hồi 7 giờ sáng, tại một trong những ngôi nhà xinh xắn, xây dựng xung quanh Phủ Chủ tịch, tôi ngồi đợi Chủ tịch Hồ Chí Minh tới. Người đã nhận lời cho tôi phỏng vấn. Người mặc bộ quần áo nâu - bao giờ người ta cũng thấy Người mặc kiểu quần áo này, như tất cả mọi nông dân Việt Nam và dầu dãi mũ vải, tay chống gậy nhỏ. Giọng nói của Người yếu hơn những lần trước tôi được gặp hồi năm 1964 - 1965, nhưng con mắt vẫn tinh nhanh như xưa, vừa hóm hỉnh, sắc sảo, vừa hiền từ. Thấy tôi, Người nói đùa ngay một câu về mái tóc ngày càng bạc trắng của tôi.

Giọng nói của Người rất tự chủ, lúc nào cũng đi thẳng vào vấn đề, không một chút nghi thức. Chúng tôi ngồi xuống bên cạnh nhau trước một

* Đầu đề của tác giả. Bài đăng trên báo *Nbơa đơ*, cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Pháp, số ra ngày 04/9/1969.

** Chủ tịch Hội Hữu nghị Pháp - Việt.

cái bàn bày bánh ngọt và cà phê mà tôi không lúc nào thấy Người dụng tới. Chúng tôi bắt đầu vào công việc.

Cũng vẫn con người tôi đã được biết cách đây mấy năm, con người mà sự có mặt phi thường như choán hết cả gian phòng, có thể nói làm xoá nhoà sự có mặt của những người khác, nhưng sự eén eóc, thái độ án cần hết sức lịch thiệp và hoà nhã của Người đối với khách làm cho người ta trong những phút đầu thấy đôi chút lúng túng nhưng sau đó lại tạo ra một bầu không khí thân mật thoải mái ngay.

Nét mặt Chủ tịch Hồ Chí Minh trông có vẻ rất trẻ nếu không có chòm râu dài. Ở Người, hình hài như thu lại đến mức nhỏ nhất chỉ còn toát ra ý chí và trí tuệ, tuy đã thoát ra ngoài thể xác nhưng vẫn hoàn toàn hiện thực. Lúc bấy giờ tôi không thể nghĩ, “Bác Hồ sẽ từ già cõi đời này khi sự thoát xác kia trở nên hoàn toàn”... và tôi nghĩ rằng Người đã qua đời theo cách như vậy. Nhưng hồi đi, cách đây một tháng rưỡi, không gì có thể làm cho người ta ngờ rằng việc ấy lại xảy ra sớm như thế.

Giờ phút tôi được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh hôm ấy là một trong những giờ phút đáng ghi nhớ trong đời tôi. Người không để lộ với tôi những bí mật nhà nước. Chúng tôi nói chuyện về V.I. Lênin nhưng Người không tìm cách dạy tôi một bài học

về đạo đức hay chính trị mà Người kể lại những chuyện cũ năm xưa. Tuy nhiên, càng nghe tôi lại càng thấy Người như vừa đang nói về một vấn đề lớn của nhà nước, vừa đang dạy cho tôi một bài học luân lý và chính trị.

Có hai điểm làm tôi chú ý đặc biệt. Trong đề cương đưa Người, đồng chí Hồ Chí Minh đã gạch tất cả những công thức tiêu cực để thay bằng những công thức tích cực cùng nghĩa: Người không viết: “Không có chủ nghĩa xã hội thì các dân tộc không thể đi đến giải phóng hoàn toàn” mà viết: “Chỉ có chủ nghĩa xã hội mới có thể đảm bảo cho các dân tộc được giải phóng hoàn toàn”. Đây không phải là một thói quen trong cách sử dụng ngôn ngữ mà đây chính là một nếp suy nghĩ của Người. Nếp suy nghĩ ấy thể hiện ra như vậy, làm cho người ta thấy rằng trong tất cả mọi tình huống dù là đen tối nhất, Người vẫn phân biệt rõ cái gì là tích cực, cái gì hướng về cuộc sống và tương lai.

Lại một lúc khác, khi nhắc đến những kỷ niệm cũ của Người ở Đại hội Tua, câu chuyện có đề cập một nghị sĩ thuộc Đảng Xã hội tại Đại hội đã ngắt lời Người một cách không nhã nhặn lắm và về sau nghị sĩ ấy không bao giờ còn là bạn chính trị của Người nữa. Bác Hồ nói: Chúng ta chẳng nên nhắc đến tên người ta làm gì. Hồi tôi mới bước vào cuộc đời đấu tranh, ông ấy đã có dịp giúp đỡ tôi khi tôi còn ở trong Đảng Xã hội bởi chưa có sự phân liệt ở Tua.

Chuyện xảy ra cách đây đã 50 năm, thế mà vị đứng đầu Nhà nước này vẫn tế nhị tới mức giữ bí mật tên tuổi cho một người khác chính kiến với mình có thái độ không lịch sự.

Khi nghe nói đến những dự kiến tổ chức mừng thọ Người 80 tuổi (vào ngày 19/5/1970), Người tỏ ý không tán thành tất cả mọi biểu hiện chú ý đặc biệt đến Người và nói rõ là không được bày vẽ gì nhân dịp này chừng nào còn cần thêm tiền để làm nhà giữ trẻ, trường học, bệnh viện hay phòng đọc sách. Người nói mấy câu rất nhanh bằng tiếng Việt với các cán bộ giúp việc Người, rồi theo phép lịch sự quay lại phía tôi tóm tắt bằng tiếng Pháp một cách hết sức thoải mái để dành những lời Người vừa nói bằng tiếng Việt mà tôi cũng đã nắm được ý chính. Sau đó, chúng tôi lại quay về công việc. Một giờ sau, Bác Hồ đứng dậy nói mấy lời thân ái hỏi thăm các cháu tôi, rồi chống gậy đi ra, vẫn nhanh nhẹn, để trở về chỗ làm việc tiếp tục công tác.

Cho đến phút cuối cùng, Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn theo dõi công việc và sự nghiệp cách mạng của dân tộc Việt Nam mà Người đời đời là biểu tượng sinh động.

GƯƠNG CHÍNH NGHĨA VÀ ĐẠO ĐỨC*

Nhà báo STARÔBIN

(Mỹ)

Cụ Hồ Chí Minh được nhân dân rất quý mến. Tên Cụ có nghĩa là "Sáng suốt". Cụ là một nhà chính trị xuất chúng, một nhà chiến lược cách mạng, một người yêu nước nồng nàn, Cụ đã nêu gương chính nghĩa và đạo đức cho thế hệ thanh niên noi theo. Hồi còn trẻ, Cụ đã qua thám hầu hết các nước trên thế giới. Cụ biết nhiều thứ tiếng và nói tiếng Anh rất thạo. Nói chuyện với Cụ, thấy ngay là trước kia Cụ đã nghiên cứu rất sâu về lịch sử nước Mỹ. Cụ đã nói về truyền thống của Giépphoxon và Linhcôn và hỏi tôi: "Nếu các bậc tiền bối của nhân dân Mỹ biết rằng phi cơ Mỹ hàng ngày ném bom xuống một dân tộc đang đấu tranh cho độc lập, không biết các vị đó nói thế nào?".

Cụ Hồ Chí Minh có mảnh vườn riêng tự tay Cụ trồng trọt lấy. Cụ tự tay đánh máy lấy các bài

* Bài viết trích trong tập sách "Tôi đã đi thăm nước Việt Nam tự do" năm 1953.

diễn văn và các bài báo. Văn Cự giản dị, nên thơ, người nào đọc cũng hiểu. Trong các làng quê hay bên đống lửa trại, nhân dân và bộ đội Việt Nam truyền cho nhau nghe những bài thơ nói về công đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

NGƯỜI CHINH PHỤC LÒNG YÊU MẾN CỦA MỌI NGƯỜI

THINAUNG*

Hôm nay, Trường Đại học Ranggūn rất hân hạnh đón tiếp một vị khách đặc biệt cao quý là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tất cả học sinh, nhân viên và giáo sư ở đây đều biết Chủ tịch Hồ Chí Minh là một nhà triết học, một chiến sĩ hoà bình, một lãnh tụ cách mạng. Người đã đấu tranh suốt đời cho tự do của các dân tộc bị áp bức, Người đã lãnh đạo cuộc kháng chiến vĩ đại của nhân dân Việt Nam, đưa nhân dân Việt Nam từ chỗ tối tăm đến cuộc đời hạnh phúc. Chúng ta đã lo âu theo dõi cuộc kháng chiến của Việt Nam chống bọn thực dân, và đã sung sướng thấy cuộc kháng chiến thắng lợi, thì trong sự nghiệp xây dựng hoà bình ở Việt Nam, chúng ta càng khâm phục sự lãnh đạo sáng suốt của Người.

Riêng cá nhân tôi, tôi hết sức cảm động khi được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tôi đã ngắm

* Giám đốc Trường Đại học Ranggūn, Mianma.

nghĩa và theo dõi từng hành động và lời nói của Người ở bên bay. Trong một cuộc chiêu đãi, tuy tôi lại được gặp Người trong một thời gian ngắn ngủi, nhưng thấy rõ thêm một điều là con người vĩ đại ấy có một tấm lòng cao cả rộng lớn; có một đức tính giản dị, khiêm tốn, trù mẫn, ngay lập tức chinh phục được lòng yêu mến của mọi người. Tôi chắc rằng cảm tưởng và ý nghĩ của tôi cũng là của các bạn ở đây và của tất cả những người Mianma đã may mắn được gặp Hồ Chủ tịch. Đây là vị khách quý mà ngày hôm nay Trường Đại học Ránggun được hân hạnh đón tiếp, nhưng Trường của chúng ta còn có vinh dự hơn nữa là được trao tặng Chủ tịch Hồ Chí Minh một ván bằng cao nhất của trường này là ván bằng “Bác sĩ Luật học danh dự”.

NỖI ĐAU KHỔ CỦA MỌI NGƯỜI CỘNG LẠI LÀ NỖI KHỔ ĐAU CỦA NGƯỜI

ỦY BAN CUBA ĐOÀN KẾT VỚI VIỆT NAM,
CAMPUCHIA VÀ LÀO

Sự khiêm tốn, sự kiên định, quyết tâm đấu tranh cho đến thắng lợi cuối cùng, chủ nghĩa anh hùng và những đạo đức cao cả khác thể hiện đặc tính của dân tộc Người đã được đúc kết lại ở con người Hồ Chí Minh.

Người đã có những lời dạy tuyệt vời cho tất cả những người cách mạng và luôn luôn là người bảo vệ kiên trì và cương quyết sự đoàn kết của các lực lượng cách mạng và tiến bộ trên thế giới.

Ở Người, có sự kết hợp truyền thống phong phú nhất của dân tộc Việt Nam và khoa học hiện đại thể hiện ở ý thức đấu tranh chống thực dân và đế quốc đã “án rễ” sâu trong con người Hồ Chí Minh.

Sự nghiệp cách mạng của Bác Hồ vẫn sống và rung động trong tất cả mọi con người Việt Nam anh hùng, và những tia sáng rực rỡ của sự nghiệp đó đang rạng chiếu trùm khắp thắng lợi mẫu mực mà nhân dân của Người đã giành được. Nếu ngay

trước đây đã có lần Người nói rằng những nỗi khổ đau của tất cả mọi người Việt Nam cộng lại là nỗi khổ đau của Người, thì giờ đây chúng ta có thể khẳng định rằng niềm vui và vinh quang của Người là niềm vui và vinh quang của tất cả mọi người Việt Nam và mọi người cách mạng trên thế giới góp lại.

BÀI THƠ BẦY NÉT ANH HÙNG CẢ

Nhà văn RÔNÊÔ ĐÊƠRÔ

(Haiti)

Hồ Chí Minh là một trong những người được rèn luyện trong bão táp của cách mạng và không bao giờ ngừng đóng góp tất cả sức mình cho sự nghiệp đẹp nhất thế giới: Cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc. Từ cuộc đời của Người toát ra một đạo đức mới tích cực và trong sáng, mà vẻ đẹp và sức mạnh bắt nguồn từ trong khả năng sáng tạo của nhân dân. Những người anh hùng thời đại của chúng ta đã rèn "chất thép" của mình ngay trong cuộc đấu tranh cách mạng, và trận chiến đấu không mệt mỏi đó, để cải tạo thế giới, đã cho họ hình dáng, rèn giũa phẩm chất của họ, hướng dẫn đạo đức và chi phối số phận họ, tạo cho cuộc đời họ sự trong sáng và giản dị, tinh cao thượng và lòng nhân từ, nhiệt tình và sự mềm dẻo mà người ta chỉ thấy trong những giai đoạn lớn lao của lịch sử. Những phẩm chất đó có thể thấy ở những người Cơ đốc đầu tiên, ở những người Giacôbanh của cách mạng Pháp, ở những người

nô lệ đã vùng lên phá vỡ xích xiềng ở Haiti, hoặc ở những chiến sĩ Công xã Paris (1871). Những cuộc cách mạng của thế kỷ XX đã được lý tưởng của giai cấp công nhân vĩ đại chiếu sáng, đã tạo nên những con người còn sinh động và điển hình hơn những nhân vật của quá khứ: đó là những chiến sĩ của Cách mạng Tháng Mười, những chiến sĩ Hồng quân Trung Quốc, những người bảo vệ Madrid chống lại bọn phát xít năm 1936, những nghĩa quân Siêm-aét-tơ và những nghĩa quân của loài người vĩ đại ngày nay đã đứng lên ở châu Á, châu Phi và Mỹ Latinh.

Đây là những con người mới, những người đang chứng kiến sự vĩ đại mà cái đẹp không gì so sánh nổi của thời đại chúng ta, trên phạm vi toàn thế giới, đây là những động lực của một nền đạo đức mới, một cách sống mới của nhân sinh quan vô sản. Buổi bình minh này của loài người gọi là chủ nghĩa xã hội.

Những ai muốn biết thế nào là một con người thực sự, vẻ đẹp của thế giới ở đâu, sự chiến thắng của chân lý trên trái đất ở đâu, ở đó có mùa xuân, xin hãy đến và tìm hiểu về cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, sự tồn tại điển hình của một anh hùng trong thời đại chúng ta.

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời Nhà xuất bản</i>	5
<i>Phần I</i>	
CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH LÀ NHÀ YÊU NƯỚC VĨ ĐẠI	7
- Một người tượng trưng cho cả dân tộc	8
- Người tiêu biểu cho cuộc kháng chiến	12
- Hiện thân ý chí bất khuất của cả dân tộc	14
- Vị lãnh tụ và Anh hùng giải phóng Việt Nam	16
- Nguyên vọng tha thiết nhất	18
- Lê sống của Người	20
- Người lãnh đạo cách mạng Việt Nam đi tới mọi thắng lợi	21
- Một trong những nhân vật nổi tiếng nhất	22
- Chống lại những lực lượng quân phiệt lớn nhất của thời đại	23
- Sự tương nhở tốt nhất đối với Người	24
- Hồ Chí Minh: Niềm hy vọng lớn nhất	25
- Việt Nam - Hồ Chí Minh	31

- Tình yêu thực sự	33
- Vị anh hùng dân tộc	34
- Sự giải phóng hoàn toàn	36
- Không thể tách rời nhau	37
- Người cha, người thân kính nhất	38
- Chúng tôi sẽ thắng	42
- Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trở thành bất diệt	44
- Cuộc thử sức đầu tiên của chiến tranh giải phóng	48
- Thắng lợi của một dân tộc	50
- Trong tiến bước của dân tộc	52
- Tuyên bố của Hội nghị quốc tế "Việt Nam và thế giới" kỷ niệm 90 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh họp tại Hà Nội, tháng 5/1980	56

Phần II

BÁC HỒ LÀ NGƯỜI CỘNG SẢN MẤU MỰC	59
- Người đã đi tới chủ nghĩa cộng sản từ khát vọng giải phóng dân tộc	60
- Sự thống nhất giữa các từ "Việt Nam", "Thế giới" và "Hồ Chí Minh"	63
- Người sáng lập Đảng Cộng sản Việt Nam	67
- Đi vào truyền thuyết	68
- Người lãnh đạo bại cuộc cách mạng, ba cuộc kháng chiến	72

- Sự kiện quan trọng nhất	74
- Nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa	75
- Tận tụy phục vụ nhân dân	76
- Người con vĩ đại	77
- Một trong những hình ảnh sáng ngời của phong trào cộng sản quốc tế	81
- Vạch ra đường lối cho chúng ta	83
- Ngọn cờ của chủ nghĩa Lenin	84
- Những dấu ấn của một cuộc đời	86
- Hành động cuối cùng	92
- Ấn tượng sâu sắc	94
- Chính đảng bình mạng	96
- Thật là một con người tuyệt vời	99
- Một nhà cách mạng vĩ đại	101
- Bản chất của một nhà cách mạng	102
- Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng chính là tư tưởng của Đảng	104
- Hồ Chí Minh - một trong những nhà cách mạng vĩ đại nhất	107
- Các nguyên tắc của Đảng	112
- Lịch sử đã chứng minh sự đúng đắn của Người	114
- Người cộng sản vĩ đại	118
- Đảng của đồng chí Hồ Chí Minh	120
- Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng vào hàng những nhà cách mạng leninist lỗi lạc	122

- Hồ Chí Minh - Một trong những người cách mạng vĩ đại nhất 125

Phần III

**ĐỒNG CHÍ HỒ CHÍ MINH
LÀ MỘT CHIẾN SĨ QUỐC SÀN QUỐC TẾ
TRONG SÁNG** 127

- Xây dựng một nền hoà bình thật sự cho thế giới 128
- Người chiến sĩ của phong trào cách mạng thế giới 129
- Người đã chiến đấu khắp mọi nơi 130
- Một chính khách khác nổi bật của thời đại 132
- Bạn bè kính yêu, kẻ thù khâm phục 133
- Một nhà hoạt động quốc tế toàn tâm, toàn ý 134
- Lành tự vĩ đại 136
- Người chiến sĩ cách mạng theo chủ nghĩa quốc tế lêninist 137
- Sự bất diệt của tinh thần quốc tế vô sản 140
- Chiến sĩ lỗi lạc của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế 142
- Đoàn kết là sức mạnh 144
- Bên cạnh Cụ Hồ Chí Minh 146
- Không chỉ của nhân dân Việt Nam 147
- Lời di chúc chính trị 151
- Ngọn cờ thông minh 153
- Người bạn lớn 155

- Cien những "bạt giống" cho cuộc đấu tranh cách mạng	156
- Hình ảnh tổng hợp	157
- Vì sự nghiệp của nhân dân Việt Nam và vì sự nghiệp của cả loài người	159
- Người đã được ánh sáng chiếu rọi	161
- Chọn tên Chủ tịch Hồ Chí Minh	162
- Hồ Chí Minh - Việt Nam và thế giới	163
- Những suy nghĩ về châu Phi	167
- Người thầy vĩ đại của phong trào giải phóng dân tộc ở Đông Dương	169
- Cùng hoạt động với nhau	173
- Ngibi đến Việt Nam, ngibi đến Bắc Hồ	175
- Việt Nam của Hồ Chí Minh vĩ đại xứng đáng phải được bảo vệ	180
- Mọi quan hệ hữu ngibi đặc biệt	186

Phần IV

BÁC HỒ LÀ NGƯỜI CÓ ĐẠO ĐỨC TUYỆT VỜI, THIÊN TÀI CÁCH MẠNG HIẾM THẤY	189
--	-----

- Biểu tượng những đức tính và lý tưởng cao cả nhất	190
- Người đặc biệt chú ý tới thanh niên	192
- Những phẩm giá cao quý nhất của con người	193

- Niêm thơ cao cả	195
- Kỉm lão, khinh tiến, yêu trẻ	199
- Cuộc chiến đấu mang tên Bác Hồ	200
- Nhà hoạt động cách mạng đi đệp cao su	201
- Một mẫu mực về sự giản dị và khiêm tốn	205
- Ba lần gặp Bác Hồ	209
- Cao cả nhất	214
- Tâm hồn trong sáng	218
- Những nét cao thượng	220
- Được gặp Bác Hồ	221
- Lành tụ lỗi lạc của thế giới về đạo đức cách mạng	225
- Một lành tụ đầy lòng nhân đạo và quyết tâm	226
- Con người yêu thương tất cả mọi người	227
- Một giờ với đồng chí Hồ Chí Minh	233
- Cương chính nghĩa và đạo đức	237
- Người chinh phục được lòng yêu mến của mọi người	239
- Nỗi đau khổ của mọi người cộng lại là nỗi khổ đau của Người	241
- Bài thơ đầy nét anh hùng ca	243

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội

ĐT: 080.49221, Fax: 080.49222

Email: suthat@hxbctqg.vn, Website: www.nxbctqg.org.vn

Sách điện tử: www.stbook.vn, www.thuviencoso.vn

**TÌM ĐỌC SÁCH
CỦA NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT**

Phạm Văn Đồng

**HỒ CHÍ MINH VÀ CON NGƯỜI VIỆT NAM
TRÊN CON ĐƯỜNG DÂN GIÀU, NƯỚC MẠNH**

Đại tướng Võ Nguyên Giáp

**THẾ GIỚI CÒN ĐỔI THAY,
NHƯNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH SỐNG MÃI**

GS. Trần Văn Giàu

HỒ CHÍ MINH - VĨ ĐẠI MỘT CON NGƯỜI

ISBN: 978-604-57-9206-3

9 786045 792063

8935279154579

**MÃ ĐỊNH DANH
TỪNG CUỐN SÁCH**

Giá: 64.000đ